

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

**О.М. Бевза, А.І. Кузьмичев,
Л.Д. Писаренко, Л.Ю. Цибульський**

**ЕНЦИКЛОПЕДИЧНИЙ БАГАТОМОВНИЙ
СЛОВНИК ТЕРМІНІВ ЕЛЕКТРОНІКИ**

*Рекомендовано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
як навчальний посібник для студентів,
які навчаються за спеціальністю 171 «Електроніка»,
спеціалізацією «Електронні прилади та пристрої»*

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2019

Рецензент *Тодоренко В.А.*, канд. техн. наук, доцент, доцент кафедри промислової електроніки КПІ ім. Ігоря Сікорського

Відповідальний редактор *Михайлов С.Р.*, канд. техн. наук, доцент, доцент кафедри електронних приладів та пристроїв КПІ ім. Ігоря Сікорського

Гриф надано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського (протокол № від р.) за поданням Вченої ради факультету електроніки (протокол № 03/2019 від 25.03.2019 р.)

Електронне мережне навчальне видання

*Олег Миколайович Бевза,
Анатолій Іванович Кузьмичев, докт. техн. наук, проф.,
Леонід Дмитрович Писаренко, докт. техн. наук., проф.,
Леонід Юрійович Цибульський, канд. техн. наук, доц..*

ЕНЦИКЛОПЕДИЧНИЙ БАГАТОМОВНИЙ СЛОВНИК ТЕРМІНІВ ЕЛЕКТРОНІКИ

«Енциклопедичний багатомовний словник термінів електроніки» для студ. спеціальності 171 «Електроніка», спеціалізації «Електронні прилади та пристрої» / О.М. Бевза, А.І. Кузьмичев, Л.Д. Писаренко, Л.Ю. Цибульський; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,09 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 127 с.

Мета роботи полягає в наданні допомоги студентам при їх самостійній роботі. В даній роботі наводяться основні технічні терміни та їх визначення по дисциплінам. Електронне видання українсько-російсько-англійського тлумачного словника потрібне для полегшення доступу до довідкової літератури, з метою прискорення обробки інформації при роботі з літературними джерелами, які видані англійською.

Навчальний посібник призначений для студентів, які навчаються за спеціальністю 171 «Електроніка», спеціалізацією «Електронні прилади та пристрої», може бути корисним студентам інших спеціальностей та спеціалізацій.

Л.Д. Писаренко, 2019
© КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019

ПЕРЕДМОВА

В електроніці, як і в інших галузях науки і техніки, використовується багато специфічних термінів, понять та визначень. Стрімкий розвиток електроніки призводить до безперервного створення великої кількості нових термінів, які раніше не існували. Все це звичайно ускладнює сприйняття та засвоєння знань в даній галузі.

У зв'язку з цим існує необхідність видання спеціального тлумачно-перекладного словника, який би допоміг зацікавленим учням засвоїти основні терміни на рідній мові та розуміння їх значення іншими світовими мовами.

Дійсне видання є першою спробою в цьому напрямку. Книга висвітлює базові терміни стосовно загальної електроніки. Наступні видання планується присвятити більш специфічним напрямкам електроніки (електронним приладам, схемотехніці, наноелектроніці, фотоніки, функціональної електроніці та іншим).

В словнику терміни, поняття, визначення та їх тлумачення розміщені в алфавітному порядку у вигляді трьох колонок: перша колонка – на українській мові, друга – на російській мові, третя – їх переклад на англійську мову. Оскільки в наш час російські терміни широко використовуються в вітчизняних виданнях, використаний російський алфавіт для другої колонки. Також наведені типові скорочення існуючих термінів та визначень.

А

<p>Автоматичне підстроювання частоти (АПЧ) - процес саморегулювання частоти електричних коливань, що забезпечений призначеною для цієї мети спеціальною схемою.</p>	<p>Автоматическая подстройка частоты (АПЧ) — процесс саморегулирования частоты электрических колебаний, обеспечиваемый предназначенной для этой цели специальной схемой.</p>	<p>AFC (automatic frequency control)</p>
<p>Автоматичне регулювання гучності (АРГ) - синонім терміну «автоматичне регулювання підсилення» (АРУ).</p>	<p>Автоматическая регулировка громкости (АРГ) — синоним термина «автоматическая регулировка усиления» (АРУ).</p>	<p>Automatic volume control</p>
<p>Автоматичне регулювання посилення (АРУ) - саморегулювання рівня вихідного сигналу прийомного пристрою, суть якого в тому, що великі коливання вхідного сигналу слабо відображаються на вихідному. Таке положення стає можливим завдяки введенню в підсилювальну схему ланцюга від'ємної зворотнього зв'язку (ООС). АРУ здійснюється за допомогою спеціальної схеми для керування амплітудою подається сигналу.</p>	<p>Автоматическая регулировка усиления (АРУ) — саморегулирование уровня выходного сигнала приемного устройства, состоящее в том, что большие колебания входного сигнала слабо отражаются на выходном. Такое положение становится возможным благодаря введению в усилительную схему цепи отрицательной обратной связи (ООС). АРУ осуществляется при помощи специальной схемы для управления амплитудой подаваемого сигнала.</p>	<p>Automatic gain control</p>
<p>Автономний (офлайновий) режим - режим, при якому частина комп'ютерної системи працює при вимкненому комп'ютері або комп'ютер відключений від мережі (режим offline).</p>	<p>Автономный (оффлайновый) режим — режим, при котором часть компьютерной системы работает при отключенном компьютере либо компьютер отключен от сети (режим</p>	<p>Off-line</p>

Периферійні пристрої, відключені від комп'ютера, також називаються автономними.	<i>offline</i>). Периферийные устройства, отключенные от компьютера, также называются автономными.	
Адреса - 1. номер, який присвоюється конкретному елементу даних в пам'яті або вхідному / вихідному каналу (введення / виведення) цифрового комп'ютера 2. номер, який присвоюється пристрою комп'ютера для того, щоб по привласненим номерам пристрої могли розпізнавати один одного при обміні інформацією.	Адрес — 1. номер, присваиваемый конкретному элементу данных в памяти или входному/выходному каналу (ввода/вывода) цифрового компьютера 2. номер, который присваивается устройству компьютера для того, чтобы по присвоенным номерам устройства могли распознавать друг друга при обмене информацией.	Address
Азбука Морзе - міжнародний код для передачі символів (букв, цифр, знаків), в якому кожен символ передається як комбінація коротких і довгих імпульсів (крапки і тире).	Азбука Морзе — международный код для передачи символов (букв, цифр, знаков), в котором каждый символ передается как комбинация коротких и длинных импульсов (точки и тире).	Morse code
АІМ – див. Амплітудно-імпульсна модуляція	АИМ — см. Амплитудно-импульсная модуляция.	PAM (pulse amplitude modulation)
Акумулятор - 1. вторинне джерело струму, що забезпечує різницю потенціалів. Прилад для багаторазового накопичення і подальшого використання електричної енергії. В основі дії акумулятора лежить принцип оборотного перетворення хімічної та електричної енергії 2. реєстр процесора, який зберігає проміжні результати арифметичних і логічних	Аккумулятор — 1. вторичный источник тока, обеспечивающий разность потенциалов. Прибор для многократного накопления и последующего использования электрической энергии. В основе действия аккумулятора лежит принцип обратимого преобразования химической и электрической энергии 2. регистр процессора,	Accumulator

операцій. Для сучасних процесорів слова «акумулятор» і «регістр» - синоніми.	хранящий промежуточные результаты арифметических и логических операций. Для современных процессоров слова «аккумулятор» и «регістр» — синонимы.	
Акустичний зворотний зв'язок - небажаний зворотній зв'язок між виходом і входом акустичної системи, що викликає неприємні для слуху звукові коливання, звані «завиванням» або «мікрофонним ефектом».	Акустическая обратная связь — нежелательная обратная связь между выходом и входом акустической системы, вызывающая неприятные для слуха звуковые колебания, называемые «завыванием» или «микрофонным эффектом».	Acoustic feedback
Акустичні (звукові) хвилі - механічні коливання матеріальних об'єктів (повітря, вода, тверді тіла) з частотою, що знаходиться в діапазоні 20 ... 20000 Гц. Швидкість поширення звукових хвиль залежить від середовища їх поширення (наприклад, швидкість звуку в повітрі - 340 м / с, у воді - 1430 м / с).	Акустические (звуковые) волны — механические колебания материальных объектов (воздух, вода, твердые тела) с частотой, находящейся в диапазоне 20...20000 Гц. Скорость распространения звуковых волн зависит от среды их распространения (например, скорость звука в воздухе — 340 м/с, в воде — 1430 м/с).	Acoustic wave
Алфавітно-цифровий або буквено-цифровий (наприклад, код, знак, дані тощо) - впорядкований набір символів (букв, цифр, знаків), необхідних для надання та передачі інформації.	Алфавитно-цифровой или буквенно-цифровой (например, код, знак, данные и т.п.) — упорядоченный набор символов (букв, цифр, знаков), необходимых для предоставления и передачи информации.	Alphanumeric
АМ - див. Амплітудна модуляція	АМ — см. Амплитудная модуляция.	АМ (amplitude modulation)
Ампер - одиниця сили	Ампер — единица силы	Ampere

електричного струму. Позначення - [А].	электрического тока. Обозначение - [А].	
Амперметр - прилад, призначений для вимірювання величини сили струму.	Амперметр — прибор, предназначенный для измерения величины силы тока.	Ammeter
Амплітуда - максимальне відхилення величини змінного струму від нульового значення. (Сумарна величина максимальних відхилень у бік позитивних і негативних значень визначається терміном «розмах»).	Амплитуда — максимальное отклонение величины переменного тока от нулевого значения. (Суммарная величина максимальных отклонений в сторону положительных и отрицательных значений определяется термином «размах»).	Amplitude
Амплітудна модуляція (АМ) - тип модуляції, при якому амплітуда несучого сигналу змінюється прямо пропорційно змінам амплітуди модулюючого (інформаційного) сигналу, тобто в залежності від амплітуди сигналу, що модулює амплітуда несучого сигналу стає або більше, або менше свого номінального значення.	Амплитудная модуляция (АМ) — тип модуляции, при котором амплитуда несущего сигнала изменяется прямо пропор- ционально изменениям амплитуды модулирующего (информационного) сигнала, т.е. в зависимости от амплитуды модулирующего сигнала амплитуда несущего сигнала становится или больше, или меньше своего номинального значения.	АМ (amplitude modulation)
Амплітудно- імпульсна модуляція (АІМ) - модуляція, при якій амплітуда імпульсу модулюється амплітудою інформаційного сигналу.	Амплитудно-импульсная модуляция (АИМ) — модуляция, при которой амплитуда импульса модулируется амплитудой информационного сигнала.	РАМ (pulse amplitude modulation)
Амплітудно-частотна характеристика (АЧХ) - зміна з частотою коефіцієнта підсилення схеми (відношення амплітуд	Амплитудно-частотная характеристика (АЧХ) — изменение с частотой коэффициента усиления схемы (отношение амплитуд	Frequency response

вихідного і вхідного сигналів). Звичайно зображується у вигляді графіка в логарифмічному масштабі, де коефіцієнт посилення відображається в децибелах.	выходного и входного сигналов). Обычно изображается в виде графика в логарифмическом масштабе, где коэффициент усиления отображается в децибелах.	
Аналоговий (сигнал) - термін, використовуваний для позначення безперервного в часі (не цифрового) сигналу.	Аналоговый (сигнал) — термин, используемый для обозначения непрерывного во времени (не цифрового) сигнала.	Analogue
Аналого-цифровий перетворювач (АЦП) - пристрій, що перетворює аналоговий сигнал у цифрову форму.	Аналого-цифровой преобразователь (АЦП) — устройство, преобразующее аналоговый сигнал в цифровую форму.	Analogue-to-digital converter, ADC
Анод - електрод приладу, на який подається позитивний потенціал.	Анод — электрод прибора, на который подается положительный потенциал.	Anode
Антенa - пристрій, який випромінює або приймає електромагнітні хвилі. Конструкція антени (зазвичай металева) визначається параметрами випромінюваних або хвиль, що приймаються.	Антенна — устройство, которое излучает или принимает электромагнитные волны. Конструкция антенны (обычно металлическая) определяется параметрами излучаемых или принимаемых волн.	Aerial
Антенa Уда-Яги (детекторна антенa, антенa «хвильовий канал») - спрямована антенна решітка, названа по імені японського розробника. Більшість ТВ-антен засноване на антені Уда-Яги.	Антенна Уда-Яги (детекторная антенна, антенна «волновой канал») — направленная антенная решетка, названная по имени японского разработчика. Большинство ТВ-антен основано на антенне Уда-Яги.	Yagi aerial
Апаратне забезпечення - сукупність фізичних	Аппаратное обеспечение — совокупность физических	Hardware (HW)

пристроїв комп'ютерної системи (принтер, клавіатура, монітор та ін.)	устройств компьютерной системы (принтер, клавиатура, монитор и др.).	
АПЧ - див. Автоматичне підстроювання частоти.	АПЧ — см. Автоматическая подстройка частоты.	AFC (automatic frequency control)
АРП - див. Автоматичне регулювання посилення	АРУ — см. Автоматическая регулировка усиления	
Асинхронний - неузгоджений за часом процес передачі даних.	Асинхронний — несогласованный по времени процесс передачи данных.	Asynchronous
Асемблер - назва мови комп'ютерного програмування і програма, яка перетворює програми, написані на цій мові, в програму машинного коду комп'ютера.	Ассемблер — название языка компьютерного программирования и программа, которая преобразует программы, написанные на этом языке, в программу машинного кода компьютера.	Assembler
Аттенюатор - пристрій, призначений для послаблення сигналів, внесення загасання в будь-який ланцюг.	Аттенюатор — устройство, предназначенное для ослабления сигналов, внесения затухания в какую-либо цепь.	Attenuator
АЦП - див Аналого-цифровий перетворювач.	АЦП — см. Аналого-цифровой преобразователь.	Analogue-to-digital converter, ADC
АЧХ - див Амплітудно-частотна характеристика.	АЧХ — см. Амплитудно-частотная характеристика.	Frequency response

Б

База (транзистора) - 1. один з трьох виводів біполярного транзистора 2. область біполярного транзистора, укладена між емітерним і	База (транзистора) — 1. один из трех выводов биполярного транзистора 2. область биполярного транзистора, заключенная	Base
--	---	-------------

колекторним р-п-переходом п.	между эмиттерным и коллекторным р-п-переходам п.	
Байт - група бітів, розглянута як одиниця даних при комп'ютерній обробці. Зазвичай містить 8 бітів (двійкових розрядів).	Байт — группа битов, рассматриваемая как единица данных при компьютерной обработке. Обычно содержит 8 битов (двоичных разрядов).	Byte
Батарея - джерело струму, що складається з двох і більше гальванічних елементів або акумуляторів, послідовно з'єднаних один з одним.	Батарея — источник тока, состоящий из двух и более гальванических элементов или аккумуляторов, электрически соединенных друг с другом.	Battery
Бейсік – українське написання англійської аббревіатури BASIC (<i>Beginner`s All-purpose Symbolic Instruction Code</i>) - комп'ютерна мова високого рівня, розроблена в США в 1964 році.	Бейсик — русское написание английской аббревиатуры BASIC (<i>Beginner`s All-purpose Symbolic Instruction Code</i>) — компьютерный язык высокого уровня, разработан в США в 1964 году.	BASIC (Beginner`s All-purpose Symbolic Instruction Code)
Бел - десятковий логарифм відношення фізичної величини до однойменної фізичної величини, прийнятої за вихідну. У радіотехніці використовується в якості одиниці відносини потужностей струмів і напруг. Див Децибел .	Бел — десятичный логарифм отношения физической величины к одноименной физической величине, принимаемой за исходную. В радиотехнике используется в качестве единицы отношения мощностей токов и напряжений. См. Децибел .	Bell
Білий шум - шум з рівномірною (плоскою) частотною характеристикою в широкій смузі частот.	Белый шум — шум с равномерной (плоской) частотной характеристикой в широкой полосе частот.	White noise
Бета (коефіцієнт посилення) - коефіцієнт посилення прямого струму	Бета (коэффициент усиления) — коэффициент усиления прямого тока	Beta

транзистора в схемі включення з загальним емітером.	транзистора в схеме включения с общим эмиттером.	
Биття - періодичні зміни амплітуди сигналу в часі, що відбуваються в разі злиття двох сигналів на близьких частотах. Биття є результатом інтерференції: частота биття визначається різницею частот двох інтерферуючих сигналів.	Биения — периодические изменения амплитуды сигнала во времени, происходящие в случае слияния двух сигналов на близких частотах. Биения являются результатом интерференции: частота биений определяется разностью частот двух интерферирующих сигналов.	Beat
Біполярний транзистор - взагалі транзистор - це напівпровідниковий прилад, призначений для посилення і перетворення сигналів. Біполярний транзистор - це транзистор, при роботі якого використовуються обидва типи носіїв заряду - і електрони, і дірки. Складається з трьох частин: емітера, бази і колектора. Транзистори можуть бути германієві і кремнієві (по типу матеріалу), сплавні і епітаксіальнопланарні (за технологією виготовлення), дифузійні та дрейфові (за механізмом руху носіїв).	Биполярный транзистор — вообще транзистор — это полупроводниковый прибор, предназначенный для усиления и преобразования сигналов. Биполярный транзистор — это транзистор, при работе которого используются оба типа носителей заряда — и электроны, и дырки. Состоит из трех частей: эмиттера, базы и коллектора. Транзисторы могут быть германиевые и кремниевые (по типу материала), сплавные и эпитаксиально-планарные (по технологии изготовления), диффузионные и дрейфовые (по механизму движения носителей).	Bipolar transistor
ВІС - див. Велика інтегральна схема	БИС — см. Большая интегральная схема	LSI (large scale integration)
Бістабільний мультівібратор - пристрій (електронна схема) з двома	Бистабильный мультивибратор — устройство (электронная	Bistable

стійкими станами. Інше найменування - тригер.	схема) с двумя устойчивыми состояниями. Другое наименование — триггер.	
Біт - термін, що позначає одну з двох можливих цифр (розрядів) 0 або 1 двійкового коду. Утворений двома першими і останньою літерами словосполучення «binary digit» (двійкова одиниця) - bit.	Бит — термин, обозначающий одну из двух возможных цифр (разрядов) 0 или 1 двоичного кода. Образован двумя первыми и последней буквами словосочетания « <i>binary digit</i> » (двоичная единица) — <i>bit</i> .	Bit
Бод - одиниця вимірювання швидкості (частоти) модуляції інформації, відповідна передачі одного елементарного сигналу (сигнальної посилки) в секунду. Часто невірно приймається за одиницю швидкості передачі даних, вимірювану в бітах в секунду.	Бод — единица измерения скорости (частоты) модуляции информации, соответствующая передаче одного элементарного сигнала (сигнальной посылки) в секунду. Часто неверно принимается за единицу скорости передачи данных, измеряемую в битах в секунду.	Baud
Велика інтегральна схема (ВІС) - функціонально закінчена інтегральна схема з високим ступенем інтеграції. Розрізняють замовні ВІС (виконані за специфікацією замовника), матричні ВІС (містять матрицю однорідних елементів), логічні ВІС (реалізують функцію передачі та обробки інформації), а також мікропроцесорні ВІС і ВІС пам'яті.	Большая интегральная схема (БИС) — функционально законченная интегральная схема с высокой степенью интеграции. Различают заказные БИС (выполненные по спецификации заказчика), матричные БИС (содержащие матрицу однородных элементов), логические БИС (реализующие функцию передачи и обработки информации), а также микропроцессорные БИС и БИС памяти.	LSI (large scale integration)
Буфер - 1. спеціальне ОЗУ	Буфер — 1. специальное	Buffer

для проміжного зберігання даних 2. схема для сполучення чи узгодження двох інших схем, яка використовується для запобігання їх впливу один на одного.	ОЗУ для проміжного хранения данных 2. схема для сопряжения или согласования двух других схем, которая используется для предотвращения их влияния друг на друга.	
---	---	--

В

Валентність - здатність атомів об'єднуватися з іншими атомами завдяки електронам, які знаходяться на зовнішній орбіті і здатні утворювати загальну орбіту з електронами інших атомів.	Валентность — способность атомов объединяться с другими атомами благодаря электронам, которые находятся на внешней орбите и способны образовывать общую орбиту с электронами других атомов.	Valence
Варикап - параметричний діод, ємність якого залежить від прикладеної напруги. При зворотному зсуві <i>p-n</i> -переходи володіють ємністю, оскільки збіднений шар у <i>p-n</i> -переходу являє собою діелектрик між провідними областями. Ця властивість використовується в варикапах. У радіотехніці варикапи застосовуються для автоматичної настройки та автоматичного підстроювання частоти радіоприймачів.	Варикап — параметрический диод, емкость которого зависит от приложенного напряжения. При обратном смещении <i>p-n</i> -переходы обладают емкостью, поскольку обедненный слой у <i>p-n</i> -перехода представляет собой диэлектрик между проводящими областями. Это свойство используется в варикапе. В радиотехнике варикапы применяются для автоматической настройки и автоматической подстройки частоты радиоприемников.	Varicap diode
Ват - одиниця потужності в системі СІ. Позначення - [Вт].	Ватт — единица мощности в системе СИ. Обозначение — [Вт].	Watt
Введення - процедура	Ввод — процедура	Input

надходження даних в систему.	поступления данных в систему.	
Введення-виведення - термін, що визначає дії, виконувані комп'ютером або з'єднаними з ним приладами, які дозволяють комп'ютеру отримувати і відсилати дані.	Ввод-вывод — термин, определяющий действия, производимые компьютером или соединенными с ним приборами, которые позволяют компьютеру получать и отсылать данные.	Input/output
Мовлення - радіо- чи телепередача різної інформації загального призначення широкому колу споживачів.	Вещание — радио- или телепередача различной информации общего назначения широкому кругу потребителей.	broadcast
Внутрішній опір джерела - опір будь-якого джерела електричної енергії, зазвичай має невелику величину. При підключенні зовнішнього ланцюга до джерела напруга джерела зменшується на величину падіння напруги на внутрішньому опорі.	Внутреннее сопротивление источника — сопротивление любого источника электрической энергии, обычно имеющее меньшую величину. При подключении внешней цепи к источнику напряжение источника уменьшается на величину падения напряжения на внутреннем сопротивлении.	Internal resistance
Хвиля – збудження, що поширюється в просторі і несе з собою енергію без перенесення речовини. Параметри, що характеризують хвилю, - амплітуда, довжина хвилі і швидкість поширення.	Волна — возмущение, распространяющееся в пространстве и несущее с собой энергию без переноса вещества. Параметры, характеризующие волну, — амплитуда, длина волны и скорость распространения.	Wave
Час доступу - інтервал часу між отриманням команди на зчитування даних, що зберігаються в пам'яті, і виведенням цих даних з пам'яті.	Время доступа — интервал времени между получением команды на считывание данных, хранящихся в памяти, и выводом этих данных из памяти.	Access time

<p>Час наростання - інтервал часу, за який амплітуда сигналу змінюється від 10 до 90 відсотків своєї максимальної величини в області фронту імпульсу.</p>	<p>Время нарастания — інтервал времени, за который амплитуда сигнала изменяется от 10 до 90 процентов своей максимальной величины в области фронта импульса.</p>	<p>Risetime</p>
<p>Час реверберації - час, необхідний для того, щоб інтенсивність ревербуючого звуку знизилася на 60 дБ (тобто склала одну мільйонну від його початкового рівня). Одиниця виміру часу реверберації - секунда.</p>	<p>Время реверберации — время, необходимое для того, чтобы интенсивность реверберирующего звука понизилась на 60 дБ (т.е. составила одну миллионную от его первоначального уровня). Единица измерения времени реверберации — секунда.</p>	<p>Reverberation time</p>
<p>Час спаду-час, який необхідно для того, щоб стан на виході логічного пристрою змінився з ВИСОКОГО на НИЗЬКИЙ.</p>	<p>Время спада— время, которое необходимо для того, чтобы состояние на выходе логического устройства изменилось с ВЫСОКОГО на НИЗКОЕ.</p>	<p>Fall-time</p>
<p>Вторинна емісія - емісія електронів з матеріалу, що виникає в результаті його бомбардування високошвидкісним пучком електронів або іонів.</p>	<p>Вторичная эмиссия — эмиссия электронов из материала, возникающая в результате его бомбардировки высокоскоростным пучком электронов или ионов.</p>	<p>Secondary emission</p>
<p>Вторинний елемент (живлення) - хімічне джерело струму з можливістю перезарядки, акумулятор.</p>	<p>Вторичный элемент (питания) — химический источник тока с возможностью перезарядки, аккумулятор.</p>	<p>Secondary cell</p>
<p>Вхід - вивід схеми, на який подається вхідний сигнал.</p>	<p>Вход — вывод схемы, на который подается входной сигнал.</p>	<p>Input</p>
<p>Вхідний імпеданс (повний вхідний опір) - повний опір</p>	<p>Входной импеданс (полное входное сопротивление) —</p>	<p>Input impedance</p>

електричної схеми, яку вона надає вхідному сигналу.	полное сопротивление электрической схемы, которое она оказывает входному сигналу.	
ВЧ – див. Висока частота .	ВЧ — см. Высокая частота .	
Вимикач-автомат - тип вимикача, який автоматично включає і вимикає, а отже, замикає або розмикає електричний ланцюг за допомогою електричної схеми, працюючої незалежно від керованої ланцюга.	Выключатель-автомат — тип выключателя, который автоматически включает и выключает, а следовательно, замыкает или размыкает электрическую цепь с помощью электрической схемы, работающей независимо от управляемой цепи.	Makeandbreak
Випрямляч - будь-який пристрій, який проводить струм тільки однієї полярності (тільки в одному напрямку). Можна сказати, що випрямляч - це перетворювач змінного струму в постійний.	Выпрямитель — любое устройство, которое проводит ток только одной полярности (только в одном направлении). Можно сказать, что выпрямитель — это преобразователь переменного тока в постоянный.	Rectifier
Високий ступінь інтеграції - рівень інтеграції мікросхем. Термін, використовуваний у виробництві та експлуатації великих інтегральних схем (БИС).	Высокая степень интеграции — уровень интеграции микросхем. Термин, используемый в производстве и эксплуатации больших интегральных схем (БИС).	Large scale integration
Висока частота (ВЧ) - смуга частот від 3 до 300 МГц, використовувана для передачі і прийому радіосигналів. Певна її частина називається діапазоном КХ (коротких хвиль).	Высокая частота (ВЧ) — полоса частот от 3 до 300 МГц, используемая для передачи и приема радиосигналов. Определенная ее часть называется диапазоном КВ (коротких волн).	High frequency
Високий логічний рівень -	Высокий логический	High logic

термін, що позначає рівень логічної одиниці (в позитивній логіці).	уровень — термин, обозначающий уровень логической единицы (в позитивной логике).	level
Висока напруга - напруга в діапазоні 50 ... 250 В.	Высокое напряжение — напряжение в диапазоне 50...250 В.	High tension
Вихід - вивід схеми або системи, з якою знімають вихідний сигнал.	Выход — вывод схемы или системы, с которой снимают выходной сигнал.	Output
Вихідний імпеданс - повний опір на виході схеми або системи.	Выходной импеданс — полное сопротивление на выходе схемы или системы.	Output impedance

Г

Гальванічний елемент - пристрій, що створює різницю потенціалів за допомогою хімічної реакції. Два (або більше) елемента, з'єднані разом, утворюють батарею.	Гальванический элемент — устройство, создающее разность потенциалов с помощью химической реакции. Два (или более) элемента, соединенные вместе, образуют батарею.	Battery cell
Гармоніка - сигнал, представлений в складному періодичному сигналі, частота якого кратна основній частоті. Частота другої гармоніки в два рази більше основної частоти (частоти першої гармоніки) і т.д.	Гармоника — сигнал, представленный в сложном периодическом сигнале, частота которого кратна основной частоте. Частота второй гармоники в два раза больше основной частоты (частоты первой гармоники) и т.д.	Harmonic
Генератор - схема або система, генеруюча коливання.	Генератор — схема или система, генерирующая колебания.	Oscillator
Генератор пилкоподібної напруги - релаксаційний генератор, що виробляє	Генератор пилообразного напряжения — релаксационный генератор,	Saw tooth oscillator

періодичний сигнал пилкоподібної форми.	вырабатывающий периодический сигнал пилообразной формы.	
Генератор прямокутних імпульсів (мультивібратор без стійких станів) - мультивібратор, що генерує на виході сигнал, що складається з двох станів що чергуються безперервно. Такий прилад називають також синхронізований мультивібратором	Генератор прямоугольных импульсов (мультивибратор без устойчивых состояний) — мультивибратор, генерирующий на выходе сигнал, состоящий из двух непрерывно чередующихся состояний. Такой прибор называют также несинхронизированным мультивибратором	A stable multi vibrator
Генератор сигналів - пристрій, який генерує керовані сигнали.	Генератор сигналов — устройство, которое генерирует управляемые сигналы.	Oscillator
Генератор функцій - електрична схема або частина вимірювального обладнання, яка, з метою дослідження інших схем, генерує сигнали різної форми, наприклад синусоїдальної, пилкоподібної, прямокутної.	Генератор функций — электрическая схема или часть измерительного оборудования, которая, с целью исследования других схем, генерирует сигналы различной формы, например синусоидальной, пилообразной, прямоугольной.	Function generator
Генрі - одиниця індуктивності. Позначення - [Гн].	Генри — единица индуктивности. Обозначение — [Гн].	Henry
Геосинхронна орбіта - орбіта, подібна геостационарній, проте в цьому випадку супутник летить по траєкторії, що нагадує вісімку, і спостерігачеві із Землі здається, що супутник протягом доби здійснює рух вгору і вниз.	Геосинхронная орбита — орбита, подобная геостационарной, однако в этом случае спутник летит по траектории, напоминающей восьмерку, и наблюдателю с Земли кажется, что спутник в течение суток совершает движение вверх и вниз.	Geosynchronous orbit

<p>Геостационарна орбіта - орбіта супутника, що знаходиться на висоті близько 36000 км в площині екватора. На цій орбіті кутова швидкість супутника дорівнює швидкості обертання Землі навколо осі, і, отже, для спостерігача на Землі супутник постійно «висить» на одному місці</p>	<p>Геостационарная орбита — орбита спутника, находящаяся на высоте около 36000 км в плоскости экватора. На этой орбите угловая скорость спутника равна скорости вращения Земли вокруг оси, и, следовательно, для наблюдателя на Земле спутник постоянно «висит» на одном месте</p>	<p>Geostationary orbit</p>
<p>Германій - напівпровідниковий матеріал, використовуваний в основному для виготовлення діодів і транзисторів</p>	<p>Германий — полупроводниковый материал, используемый в основном для изготовления диодов и транзисторов.</p>	<p>Germanium</p>
<p>Герц - одиниця частоти. Частоті 1 Гц відповідає один період коливання в секунду. Позначення - [Гц].</p>	<p>Герц — единица частоты. Частоте 1 Гц соответствует один период колебания в секунду. Обозначение — [Гц].</p>	<p>Hertz</p>
<p>Гетеродин - допоміжний генератор гармонійних коливань, використовуваний для перетворення несучої частоти радіосигналу в проміжну частоту (див. Несуча, Проміжна частота).</p>	<p>Гетеродин — вспомогательный генератор гармонических колебаний, используемый для преобразования несущей частоты радиосигнала в промежуточную частоту (см. Несущая, Промежуточная частота).</p>	<p>Local oscillator</p>
<p>Гетеродіювання - поєднання вхідного сигналу і сигналу, виробленого гетеродином, тобто утворення биття шляхом накладення двох сигналів. Ця процедура використовується в супергетеродинних радіоприймачах для</p>	<p>Гетеродинирование — смешение входного сигнала и сигнала, выработанного гетеродином, т.е. образование биений путем наложения двух сигналов. Эта процедура используется в супергетеродинных радиоприемниках для получения промежуточной</p>	<p>Heterodyne</p>

отримання проміжної частоти	частоты.	
Гібридна інтегральна схема - інтегральна схема, що містить ряд дискретних компонентів, закріплених на підкладці і об'єднаних у вигляді схеми.	Гибридная интегральная схема — интегральная схема, содержащая ряд дискретных компонентов, закрепленных на подложке и объединенных в виде схемы.	Hybrid integrated circuit
Гіга-, Г -приставка, що означає збільшення в 10^9 разів.	Гига-, Г — приставка, означающая увеличение в 10^9 раз	Giga
Гістерезис - явище, яке виникає в деяких схемах або системах, в яких зміна вихідного сигналу запізнюється по відношенню до зміни вхідного сигналу. При цьому утворюється петля гістерезису - її добре видно на графіку залежності вихідного сигналу від вхідного, яка показує, що величина вихідного сигналу залежить від того, збільшується чи зменшується величина вхідного сигналу.	Гистерезис — явление, возникающее в некоторых схемах или системах, в которых изменение выходного сигнала запаздывает по отношению к изменению входного сигнала. При этом образуется петля гистерезиса — ее хорошо видно на графике зависимости выходного сигнала от входного, — которая показывает, что величина выходного сигнала зависит от того, увеличивается или уменьшается величина входного сигнала.	Hysteresis
Глушіння (створення навмисних перешкод) - передача в ефір радіоперешкод, в результаті чого правильний прийом радіопередач стає неможливим.	Глушение (создание преднамеренных помех) — передача в эфир радиопомех, в результате чего правильный прием радиопередач становится невозможным.	Jam

<p>Головка зчитування-запису, універсальна головка (запису-відтворення) - пристрій, що використовується для запису та зчитування (добування) інформації в магнітну пам'ять і з неї, а також для запису й зчитування інформації з магнітних носіїв (касети, дискети тощо).</p>	<p>Головка считывания-записи, универсальная головка (записи-воспроизведения) — устройство, используемое для записи и считывания (извлечения) информации в магнитную память и из нее, а также для записи и считывания информации с магнитных носителей (кассеты, дискеты и пр.).</p>	<p>Read write head</p>
<p>Головний телефон (навушник) - маленький гучномовець, який закріплюється на вусі</p>	<p>Головной телефон (наушник) — маленький громкоговоритель, закрепляемый на ухе</p>	<p>Earphone</p>
<p>Графіка - будь-які зображення, що створюються, зберігаються або обробляються за допомогою комп'ютера</p>	<p>Графика — любые изображения, создающиеся, хранящиеся или обрабатывающиеся с помощью компьютера</p>	<p>Graphics</p>
<p>Гучномовець - пристрій, який перетворює електричну енергію в звукову. Зазвичай гучномовець - це електромагнітний прилад, який перетворює електричний сигнал, що надходить в рух котушки в магнітному полі. До котушці кріпиться конус з матеріалу, який так само рухається відповідно до електричним сигналом. Цей конус викликає рух повітря, яке вухо сприймає як звук.</p>	<p>Громкоговоритель — устройство, которое преобразует электрическую энергию в звуковую. Обычно громкоговоритель — это электромагнитный прибор, который преобразовывает поступающий электрический сигнал в движение катушки в магнитном поле. К катушке крепится конус из материала, который также движется в соответствии с электрическим сигналом. Этот конус вызывает движение воздуха, которое ухо воспринимает как звук.</p>	<p>Loudspeaker</p>
<p>Гучність - суб'єктивна оцінка інтенсивності звуку. У той же час гучність (незважаючи на залежність</p>	<p>Громкость — субъективная оценка интенсивности звука. В то же время громкость (несмотря на зависимость от</p>	<p>Loudness</p>

від інтенсивності) змінюється також із зміною частоти і тембру звуку.	інтенсивности) изменяется также с изменением частоты и тембра звука.	
Групове управління (управління від однієї ручки) - термін, використовуваний для опису змінюваних компонентів, які механічно з'єднані таким чином, що всі вони змінюються одночасно за допомогою регулювання одного елементу управління (ручки).	Групповое управление (управление от одной ручки) — термин, используемый для описания изменяемых компонентов, которые механически соединены таким образом, что все они изменяются одновременно посредством регулировки одного элемента управления (ручки).	Ganged
Гудіння (звуковий фон змінного струму) - перешкода, яка виникає внаслідок магнітного або ємнісного зв'язку між приладом, що живиться від мережі, наприклад джерелом живлення, і приладом, наприклад підсилювачем. Таку перешкоду часто чути в акустичних системах як низькочастотний гул мережевої частоти або її гармонік.	Гудение (звуковой фон переменного тока) — помеха, возникающая вследствие магнитной или емкостной связи между прибором, питающимся от сети, например источником питания, и прибором, например усилителем. Такую помеху часто слышно в акустических системах как низкочастотный гул сетевой частоты или ее гармоник	Mainshum

Д

дБ - див Децибел.	дБ — см. Децибел.	dB
ДХ - див Довгі хвилі.	ДВ — см. Длинные волны.	LW
Двійковий код - цифрове представлення чисел, в основі якого лежать дві, і тільки дві цифри - 0 і 1. Двійкова система числення.	Двоичный код — цифровое представление чисел, в основе которого лежат две, и только две цифры — 0 и 1. Двоичная система счисления.	Binary code
Двосторонній режим зв'язку (дуплексний канал)	Двусторонний режим связи (дуплексный канал) —	A bilateral connection

<p>- робота системи, яка забезпечує зв'язок в дуплексному (двосторонньому) режимі, тобто одночасну роботу обох каналів (прийому і передачі) лінії зв'язку</p>	<p>работа системы, обеспечивающая связь в дуплексном (двустороннем) режиме, т.е. одновременную работу обоих каналов (приема и передачи) линии связи</p>	<p>mode</p>
<p>Двонапівперіодний випрямляч - пристрій, випрямляючий як позитивну, так і негативну півхвилю сигналу змінного струму ,що поступає.</p>	<p>Двухполупериодный выпрямитель — устройство, выпрямляющее как положительную, так и отрицательную полуволну поступающего сигнала переменного тока.</p>	<p>Full wave rectifier</p>
<p>Двополюсний перемикач - перемикач із двома електрично незалежними механізмами перемикання.</p>	<p>Двухполюсный переключатель — переключатель с двумя электрически независимыми механизмами переключения.</p>	<p>Double pole switch</p>
<p>Двопроводова лінія - два однакових провідника, ізольовані один від одного, але йдуть паралельно, утворюючи лінію передачі. В основному двопроводова лінія має форму проводу, наприклад виті пари чи коаксіального кабелю.</p>	<p>Двухпроводная линия — два одинаковых проводника, изолированные друг от друга, но идущие параллельно, образуя линию передачи. В основном двухпроводная линия имеет форму провода, например витая пара или коаксиальный кабель.</p>	<p>two-wire Line</p>
<p>Двотактний режим роботи - режим роботи, при якому сигнали від двох приладів знаходяться в протифазі</p>	<p>Двухтактный режим работы — режим работы, при котором сигналы от двух приборов находятся в противофазе</p>	<p>Push-pull</p>
<p>Дільник напруги - електрична схема, що містить ряд послідовно включених компонентів. Відводячи напругу з якого-небудь переходу між компонентами, можна отримати частину загальної прикладеної напруги.</p>	<p>Делитель напряжения — электрическая схема, содержащая ряд последовательно включенных компонентов. Отводя напряжение с какого-либо перехода между компонентами, можно получить часть общего</p>	<p>Potential divider</p>

	приложенного напряжения.	
Демодулятор - пристрій у системі зв'язку, яке де модулює отриманий модульований сигнал. Синонім - детектор.	Демодулятор — устройство в системе связи, которое демодулирует полученный модулированный сигнал. Синоним — детектор.	Demodulator
Демодуляція - див. Модуляція	Демодуляція — см. Модуляція .	Demodulation
Демультимплексор — див. Мультимплексор	Демультимплексор — см. Мультимплексор	Demultiplexer
Дескремблер - схема дешифрації (розкодування) скрембльованого сигналу (сигналу, зашифрованого за допомогою скремблювання).	Дескремблер — схема дешифрации (раскодирования) скремблированного сигнала (сигнала, зашифрованного при помощи скремблирования).	Descrambler
Детектор — див. Демодулятор .	Детектор — см. Демодулятор .	Detector
Децибел - безрозмірна одиниця, що виражає відношення величин двох потужностей. У певних умовах може використовуватися для вираження відношення величин двох напруг або двох струмів. Символ - дБ. 1 дБ дорівнює 0.1 Б. Див Бел.	Децибел — безразмерная единица, выражающая отношение величин двух мощностей. В определенных условиях может использоваться для выражения отношения величин двух напряжений или двух токов. Символ — дБ. 1 дБ равен 0.1 Б. См. Бел.	dB
Діаграма Бод -(частотна характеристика) - графічна залежність коефіцієнта посилення і / або зсуву фази, внесеного схемою, (вхідного і вихідного сигналу) від частоти сигналу, що надходить на вхід пристрою	Диаграмма Бод (частотная характеристика) — графическая зависимость коэффициента усиления и/или сдвига фазы, вносимого схемой, (входного и выходного сигнала) от частоты сигнала, поступающего на вход устройства	Bode diagram

Діаграма Найквіста - графік, на якому зображені характеристики системи, який може бути використаний для оцінки стійкості системи, якщо перевірка критеріїв стійкості не проводилася.	Диаграмма Найквиста — график, на котором изображены характеристики системы, который может быть использован для оценки устойчивости системы, если проверка критериев устойчивости не проводилась.	Nyquist diagram
Діапазон частот - див Ширина смуги частот.	Диапазон частот — см. Ширина полосы частот.	Bandwidth Frequency range
Діод - активний електронний компонент з двома електродами, який пропускає струм, що проходить в одному напрямку, і не пропускає в іншому. В даний час існує безліч різних типів діодів, застосовуваних для різних цілей.	Диод — активный электронный компонент с двумя электродами, который пропускает ток, следующий в одном направлении, и не пропускает в другом. В настоящее время существует множество различных типов диодов, применяемых для различных целей.	Diode
Діод-транзисторна логіка (ДТЛ) - Сімейство логічних інтегральних схем, побудованих на діодах і транзисторах	Диодно-транзисторная логика (ДТЛ) — Семейство логических интегральных схем, построенных на диодах и транзисторах	Diode transistor logic
Діоптрія - одиниця виміру оптичної сили (величини, зворотної до фокусної відстані). 1 діоптрія дорівнює 1 м^{-1} .	Диоптрия — единица измерения оптической силы (величины, обратной фокусному расстоянию). 1 диоптрия равна 1 м^{-1} .	Dioptre
ДИП - стандартний корпус для інтегральних схем з дворядним паралельним розташуванням виводів (назва походить від англійського DIP - Dial inline package)	ДИП — стандартный корпус для интегральных схем с двухрядным параллельным расположением выводов (название происходит от английского <i>DIP</i> — Dial inline package)	DIP — Dial in-line package
Диполь - найпростіший вид антени, в якій стояча хвиля симетрична щодо центральної точки (антена у	Диполь — простейший вид антенны, в которой стоячая волна симметрична относительно центральной	Dipole aerial

вигляді симетричного вібратора).	точки (антенна в виде симметричного вибратора).	
Дискета (гнучкий диск) - гнучкий магнітний диск для зберігання комп'ютерних даних. Використовуються дискети трьох розмірів - 2.5, 3.5 і 5.25 дюйма.	Дискета (гибкий диск) — гибкий магнитный диск для хранения компьютерных данных. Используются дискеты трех размеров — 2.5, 3.5 и 5.25 дюйма.	Floppy disk
Дискретизація - процес розбиття електричного аналогового сигналу на частини, що використовується для отримання послідовності дискретних значень (наприклад, в АЦП). Те ж, що і квантування.	Дискретизация — процесс разбиения электрического аналогового сигнала на части, используемый для получения последовательности дискретных значений (например, в АЦП). То же, что квантование.	Sampling
Диференціальна пара (транзисторів) - схема, що складається з двох транзисторів, з'єднаних разом таким чином, що їх емітери з'єднуються із загальним емітерним резистором зміщення, який забезпечує (задає) постійний струм. На основі диференціальної пари побудований диференційний підсилювач.	Дифференциальная пара (транзисторов) — схема, состоящая из двух транзисторов, соединенных вместе таким образом, что их эмиттеры соединяются с общим эмиттерным резистором смещения, который обеспечивает (задает) постоянный ток. На основе дифференциальной пары построен дифференциальный усилитель.	Long-tailed pair
Диференціальний підсилювач - підсилювач, сигнал на виході якого є функцією різниці між двома входними сигналами. На основі диференційних підсилювачів створюються операційні підсилювачі.	Дифференциальный усилитель — усилитель, сигнал на выходе которого является функцией разности между двумя входными сигналами. На основе дифференциальных усилителей создаются операционные усилители.	Differential amplifier

<p>Диференціюючий пристрій, диференціатор - пристрій, вихідний сигнал якого є функцією диференціала його вхідного сигналу.</p>	<p>Дифференцирующее устройство, дифференциатор — устройство, выходной сигнал которого является функцией дифференциала его входного сигнала.</p>	<p>Differentiator</p>
<p>Діелектрик - речовина, що відрізняється міцними зв'язками електричних зарядів, що входять до його складу, і практично не проводить електричний струм. Зазвичай до діелектриків відносять речовини, що мають питомий електричний опір не менше $10^7 \dots 10^8$ Ом.</p>	<p>Диэлектрик — вещество, отличающееся прочными связями электрических зарядов, входящих в его состав, и практически не проводящее электрический ток. Обычно к диэлектрикам относят вещества, имеющие удельное электрическое сопротивление не меньше $10^7 \dots 10^8$ Ом.</p>	<p>Dielectric</p>
<p>Діелектрична стала - відношення ємності конденсатора з діелектриком до ємності конденсатора, у якого в якості діелектрика виступає вакуум. Синонім - відносна діелектрична проникність.</p>	<p>Диэлектрическая постоянная — отношение емкости конденсатора с диэлектриком к емкости конденсатора, у которого в качестве диэлектрика выступает вакуум. Синоним — относительная диэлектрическая проницаемость.</p>	<p>Dielectric constant</p>
<p>Довгі хвилі (ДХ) - радіохвилі з довжиною хвилі від 1 до 10 км</p>	<p>Длинные волны (ДВ) — радиоволны с длиной волны от 1 до 10 км</p>	<p>Longwave</p>
<p>Добротність - змінна величина, яка описує вибірковість (селективність) схеми. Як правило, цей параметр використовується для опису резонансних схем. Добротність може бути розрахована за формулою: $Q = B/f$ де Q - добротність, B - ширина смуги схеми, f - центральна частота схеми.</p>	<p>Добротность — переменная величина, которая описывает избирательность (селективность) схемы. Как правило, этот параметр используется для описания резонансных схем. Добротность может быть рассчитана по формуле: $Q = B/f$ где Q — добротность, B — ширина полосы схемы, f — центральная частота схемы.</p>	<p>Q-factor (quality factor)</p>

Дрейф - зміна з часом електричних властивостей приладу або матеріалу	Дрейф — изменение с течением времени электрических свойств прибора или материала	Drift
ДТЛ - див Діод-транзисторна логіка.	ДТЛ — см. Диодно-транзисторная логика.	DTL
Дірка - в теорії напівпровідників фіктивна частинка, яка несе позитивний заряд. Фактично являє собою недолік електрона для утворення ковалентного зв'язку. У теорії твердого тіла (зокрема, у фізиці напівпровідників) термін «дірка» замінив поняття «відсутність електрона» (див. діркової струм).	Дырка — в теории полупроводников фиктивная частица, несущая положительный заряд. Фактически представляет собой недостаток электрона для образования ковалентной связи. В теории твердого тела (в частности, в физике полупроводников) термин «дырка» заменил понятие «отсутствие электрона» (см. Дырочный ток).	Hole
Дірковий струм - струм у напівпровіднику, обумовлений переміщенням дірок під дією прикладеної напруги. В дійсності переміщуються електрони, «перестрибуючи» від одного атома домішок до іншого і звільняючи своє місце один одному. Звільнене місце («дірка») як би «пересувається» назустріч руху електронів	Дырочный ток — ток в полупроводнике, обусловленный перемещением дырок под действием приложенного напряжения. В действительности перемещаются электроны, «перескакивая» от одного атома примеси к другому и освобождая свое место друг другу. Освобожденное место («дырка») как бы «передвигается» навстречу движению электронов.	Hole current

Е

Ємність р-п-переходу - ємність між р- і п-областями в напівпровідниковому	Емкость р-п-перехода — ємність между р-и п-областями в	P-N capacity
--	---	---------------------

приладі. Цю ємність називають також бар'єрною, ємністю збідненого шару або перехідною ємністю.	полупроводниковом приборе. Эту емкость называют также барьерной, емкостью обедненного слоя или переходной емкостью.	
--	---	--

Ж

Чекаючий мультівібратор - див Одновібратор	Ждуший мультівібратор — см. Одновібратор	Mono stable multi vibrator / One shot
Рідкокристалічний екран (дисплей, індикатор) (РКЕ) - екран, утворений тонким шаром рідких кристалів, розташованих між двома електродами. Прикладена до електродів різниця потенціалів змушує рідкі кристали змінювати свою відбивну здатність. Такі екрани застосовуються в годинниках, калькуляторах, портативних комп'ютерах	Жидкокристаллический экран (дисплей, индикатор) (ЖКИ) — екран, образованный тонким слоем жидких кристаллов, расположенных между двумя электродами. Приложенная к электродам разность потенциалов заставляет жидкие кристаллы изменять свою отражательную способность. Такие экраны применяются в часах, калькуляторах, портативных компьютерах	LCD Display
(РКЕ) див. Рідкокристалічний екран	ЖКИ — см. Жидкокристаллический экран.	

З

Затримка - запізнювання одного сигналу по відношенню до іншого, вимірний в одиницях часу або як різниця фаз в радіанах або градусах (кутових).	Задержка — запаздывание одного сигнала по отношению к другому, измеренное в единицах времени или как разность фаз в радианах или градусах (угловых).	Lag
Закон Ома - закон, який	Закон Ома — закон, который	Ohm's law

визначає лінійну залежність між напругою, прикладеною до провідника (U), струмом, що протікає через провідник (I), і опором провідника (R). Закон Ома може бути представлений в наступному вигляді: $U = IR$.	определяет линейную зависимость между напряжением, приложенным к проводнику (U), током, протекающим через проводник (I), и сопротивлением проводника (R). Закон Ома может быть представлен в следующем виде: $U = IR$.	
Закони Кірхгофа - два основних закони електричних ланцюгів. Перший закон стверджує, що алгебраїчна сума всіх струмів, що входять в точку (вузол) електричної схеми і виходять з неї, дорівнює нулю. Згідно з другим законом алгебраїчна сума добутків струму і опору в кожній частині кола дорівнює алгебраїчній сумі напруг.	Законы Кирхгофа — два основных закона электрических цепей. Первый закон утверждает, что алгебраическая сумма всех токов, входящих в точку (узел) электрической схемы и выходящих из нее, равна нулю. Согласно второму закону алгебраическая сумма произведений тока и сопротивления в каждой части цепи равна алгебраической сумме напряжений.	Kirchhoffs laws
Запис - 1. введення інформації в елемент зберігання інформації 2. будь постійне або квазіпостійне запам'ятовування і подальше зберігання інформації в електронній формі.	Запись — 1. ввод информации в элемент хранения информации 2. любое постоянное или квазипостоянное запоминание и последующее хранение информации в электронной форме.	Record
Запам'ятовуючий пристрій (ЗП) див Пам'ять	Запоминающее устройство (ЗУ) — см. Память	Memory
Затвор - електрод польового транзистора	Затвор — электрод полевого транзистора	Gate
Загасання - див Послаблення.	Затухание — см. Ослабление.	damping
Защіпка - загальне найменування схем з фіксацією стану (бістабільний мультівібратор,	Защелка — общее наименование схем с фиксацией состояния (бистабильный	Latch

тригер).	мультивибратор, триггер).	
Захисна смуга - смуга частот між двома смугами частот передачі, яка залишається незайнятою, в результаті чого зменшуються перешкоди, викликані взаємним впливом сусідніх каналів.	Защитная полоса — полоса частот между двумя полосами частот передачи, которая остается незанятой, в результате чего уменьшаются помехи, вызванные взаимным влиянием соседних каналов.	Guard band
«Дзвін» (перехідний процес у вигляді загасаючих коливань; затухаючі коливання при ударному збудженні) - затримка, яка має місце в системі при поверненні цієї системи в стан спокою після надходження різкого імпульсу (з крутими фронтами), що виникає завдяки власному резонансу системи. Зазвичай при цьому виникають поступово затухаючі коливання якоїсь тривалості. Демпфування системи допомагає зменшити тривалість цих коливань.	«Звон» (переходний процес в виде затухающих колебаний; затухающие колебания при ударном возбуждении) — задержка, которая имеет место в системе при возвращении этой системы в состояние покоя после поступления резкого импульса (с крутыми фронтами), возникающая благодаря собственному резонансу системы. Обычно при этом возникают постепенно затухающие колебания некой продолжительности. Демпфирование системы помогает уменьшить продолжительность этих колебаний.	Ringng
Звукова частота – частота хвилі ,що сприймаються людським вухом. Частоти чутних звуків розташовані в діапазоні 20.. .20000 Гц.	Звуковая частота — частота, волны которой воспринимаемы человеческим ухом. Частоты слышимых звуков расположены в диапазоне 20.. .20000 Гц.	Audio frequency
Звукознімач - прилад, що перетворює записаний сигнал в електричний	Звукосниматель — прибор, преобразующий записанный сигнал в электрический.	Pick-up
Земля (заземлення) - шина з нульовим електричним потенціалом	Земля (заземление) — шина с нулевым электрическим потенциалом.	Earth

Дзеркальна радіоперешкода - перешкода, спричинена дзеркальним каналом.	Зеркальная радиопомеха — помеха, вызванная зеркальным каналом.	Image interference
---	---	---------------------------

И

I²L — см. Інтегральна Інжекційна логіка.	И²L — см. Интегральная инжекционная логика.	I²L (integrated injection logic)
Вибірковість, селективність - здатність радіоприймача виділяти з різних неважливих частот певну обрану частоту.	Избирательность, селективность — способность радиоприемника выделять из различных несущих частот определенную выбранную частоту.	Selectivity
Надлишкове демпфірування (загасання вище критичного) - демпфування, яка перериває періодичний процес уже на першому циклі коливання.	Избыточное демпфирование (затухание выше критического) — демпфирование, которое прерывает периодический процесс уже на первом цикле колебания.	Overdamping
Випромінювання - будь-яка форма енергії, що передається електромагнітними хвилями або потоком частинок.	Излучение — любая форма энергии, передаваемая электромагнитными волнами или потоком частиц.	Radiation
Вимірювана величина - кількісне значення величини, що визначається за допомогою вимірювального приладу.	Измеряемая величина — количественное значение величины, определяемое с помощью измерительного прибора.	Measurand
Ізолювати - 1. запобігти появі небажаного струму або перешкод, захистивши провідник непровідним матеріалом 2. роз'єднати дві частини системи, забезпечуючи тим самим	Изолировать — 1. предотвратить появление нежелательного тока или помех, защитив проводник непроводящим материалом 2. разъединить две части системы, обеспечивая тем	Isolate

відсутність електричного зв'язку між ними.	самым отсутствие электрической связи между ними.	
Ізолятор - матеріал, що володіє дуже високим електричним опором	Изолятор — материал, обладающий очень высоким электрическим сопротивлением	Insulator
Інтегральна схема (ІС) - пристрій, що містить функціонально закінчену електричну схему. Розрізняють два основних типи інтегральних схем. Гібридні інтегральні схеми виготовляють на основі дискретних компонентів, закріплених на непровідній підкладці і електрично з'єднаних за допомогою металевих доріжок, розташованих на цій підкладці. Монолітні інтегральні схеми виконують на кремнієвій пластині за допомогою фотолітографії, хімічного травлення і високотемпературної дифузії. В результаті всі компоненти утворюють єдину (монолітну) структуру, названу кристалом, або чіпом. Останнім часом терміни «кристал», «чіп», «інтегральна схема» стали синонімами.	Интегральная схема (ИС) — устройство, содержащее функционально законченную электрическую схему. Различают два основных типа интегральных схем. <i>Гибридные интегральные схемы</i> изготавливают на основе дискретных компонентов, закрепленных на непроводящей подложке и электрически соединенных с помощью металлических дорожек, расположенных на этой подложке. <i>Монолитные интегральные схемы</i> выполняют на кремниевой пластине с помощью фотолитографии, химического травления и высокотемпературной диффузии. В результате все компоненты образуют единую (монолитную) структуру, названную кристаллом, или чипом. В последнее время термины «кристалл», «чип», «интегральная схема» стали синонимами.	IC (integrated circuit)
ІКМ - див Імпульсно-кодова модуляція	ИКМ — см. Импульсно-кодовая модуляция	PCM (pulse code modulation)
Імпеданс - повний опір електричного ланцюга, що містить резистивні і	Импеданс — полное сопротивление электрической цепи, содержащей	Impedance

реактивні (індуктивні та ємнісні) елементи, синусоїдальному змінному струму.	резистивные и реактивные (индуктивные и емкостные) элементы, синусоидальному переменному току.	
Імпульс - поодинокі збільшення напруги або струму від нуля до деякої максимальної величини і подальше зменшення до нуля.	Импульс — одиночное увеличение напряжения или тока от нуля до некоторой максимальной величины и последующее уменьшение до нуля.	Impulse / Pulse
Імпульсна модуляція - будь-яка модуляція, в якій послідовність імпульсів використовується в якості несучої.	Импульсная модуляция — любая модуляция, в которой последовательность импульсов используется в качестве несущей.	Pulse modulation
Імпульсна перешкода - поодинокі сплески напруги швидко, що виникають. Як правило, вони призводять до появи імпульсного шуму у всій системі	Импульсная помеха — одиночные быстро возникающие всплески напряжения. Как правило, они приводят к появлению импульсного шума во всей системе	Impulse noise
Імпульсно-кодова модуляція (ІКМ) - модуляція, при якій імпульси виробляються у відповідності з інформаційним сигналом.	Импульсно-кодовая модуляция (ИКМ) — модуляция, при которой импульсы вырабатываются в соответствии с информационным сигналом.	PCM (pulse code modulation)
Імпульсний шум - шум у електронній системі, викликаний одиночної перешкодою (див. Шум).	Импульсный шум — шум в электронной системе, вызванный одиночной помехой (см. Шум).	Impulse noise
Інверсія - зміна типу провідності напівпровідника на протилежний (наприклад, дірковий замість електронного) під впливом прикладеного електричного поля.	Инверсия — изменение типа проводимости полупроводника на противоположный (например, дырочный вместо электронного) под воздействием приложенного электрического поля.	Inversion
Інвертор - 1. електрична	Инвертор — 1.	Inverter

схема, вихідний сигнал якої має зворотну полярність по відношенню до сигналу, що надходить на вхід. Цифровий інвертор виробляє вихідний сигнал з протилежним логічним станом по відношенню до вхідного сигналу 2. електрична схема, яка перетворює постійний струм в змінний.	электрическая схема, выходной сигнал которой имеет обратную полярность по отношению к сигналу, поступающему на вход. Цифровой инвертор вырабатывает выходной сигнал с противоположным логическим состоянием по отношению к входному сигналу 2. электрическая схема, которая преобразует постоянный ток в переменный.	
Індуктивність - параметр схеми, що має місце, якщо присутній магнітний зв'язок цієї схеми і струму, що протікає через неї. Одиниця виміру - генрі [Гн].	Индуктивность — параметр схемы, имеющий место, если присутствует магнитная связь этой схемы и тока, протекающего через нее. Единица измерения — генри [Гн].	Inductance
Індукція - 1. електростатична індукція 2. електромагнітна індукція	Индукция — 1. электростатическая индукция 2. электромагнитная индукция.	Induction
Індукувати (наводити) - викликати зміни електричних або магнітних станів системи шляхом зміни електричних або магнітних станів іншої, локальної, системи.	Индуктировать (наводить) — вызывать изменения электрических или магнитных состояний системы путем изменения электрических или магнитных состояний другой, локальной, системы.	Induce
Інжекція - введення носіїв заряду в область напівпровідникового р-п-переходу.	Инжекция — введение носителей заряда в область полупроводникового р-п-перехода.	Injection
Інститут інженерів з електротехніки (ІЕЕ) - професійне об'єднання у	Институт инженеров по электротехнике (ИЕЕ) — профессиональное	IEE (Institute of Electrical

Великобританії, яке випускає свої власні стандарти	объединение в Великобритании, выпускающее свои собственные стандарты	Engineers)
Інститут інженерів з електротехніки та електроніки (ІЕЕЕ) - професійне об'єднання в США, що випускає свої власні стандарти; членами ІЕЕЕ є ANSI і ISO	Інститут інженерів по електротехніке и електроніке (ІЕЕЕ) — професіональне об'єднання в США, випускаюче свої власні стандарти; членами ІЕЕЕ являються ANSI и ISO	ІЕЕЕ (Institute of Electrical and Electronic Engineers)
Інтегральна інжекційний логіка (І²Л) - тип монолітної інтегральної схеми, конструкція якої близька до конструкції біполярної інтегральної схеми.	Інтегральная инжекционная логика (И²Л) — тип монолитной интегральной схемы, конструкция которой близка к конструкции биполярной интегральной схемы.	І²Л (integrated injection logic)
Інтегратор (інтегруючий пристрій) - електрична схема, що виконує інтегрування вхідного сигналу	Інтегратор (интегрирующее устройство) — электрическая схема, выполняющая интегрирование входного сигнала	Integrator
Інтелектуальний (що надає великі можливості, ніж інші пристрої) - термін, що визначає будь-яку систему, що містить процесор і пам'ять, здатну управляти діями відповідно до закладених в неї інструкцій.	Інтеллектуальный (предоставляющий большие возможности, чем другие устройства) — термин, определяющий любую систему, содержащую процессор и память, способную управлять действиями в соответствии с заложенными в нее инструкциями.	Intelligent
Інтелсат (Intelsat) - міжнародна організація по супутниковому зв'язку.	Інтелсат (Intelsat) — международная организация по спутниковой связи.	Intelsat
Інтенсивність (частота) відмов - кількість відмов, які	Інтенсивность (частота) отказов — количество	Failure rate

можуть виникнути в системі в заданий час.	отказов, которые могут возникнуть в системе в заданное время.	
Інтерактивний (діалоговий) - термін, що описує системи, в яких відповідь системи слідує відразу за введенням інформації користувачем або оператором. Зазвичай відноситься до постійно включеним (on-line) системам. Термін був введений для того, щоб відрізнити такий режим роботи від режиму пакетної обробки.	Интерактивный (диалоговый) — термин, описывающий системы, в которых ответ системы следует сразу за вводом информации пользователем или оператором. Обычно относится к постоянно включенным (on-line) системам. Термин был введен для того, чтобы отличить такой режим работы от режима пакетной обработки.	Interactive
Інформаційна технологія - узагальнений досвід спільного використання електроніки, комп'ютерної техніки та засобів зв'язку.	Информационная технология — обобщенный опыт совместного использования электроники, компьютерной техники и средств связи.	Information technology (IT)
Інфрачервоне випромінювання - невидиме око електромагнітне випромінювання в діапазоні довжин хвиль від 730 нм до 1 мм.	Инфракрасное излучение — невидимое глазу электромагнитное излучение в диапазоне длин волн от 730 нм до 1 мм.	Infrared radiation
Іон - частинка матеріалу (атом, молекула, група атомів, група молекул), що володіють електричним зарядом. Негативні іони називаються аніонами, позитивні - катіонами.	Ион — частица материала (атом, молекула, группа атомов, группа молекул), обладающая электрическим зарядом. Отрицательные ионы называются анионами, положительные — катионами.	Ion
Іоносферних радіохвиля - радіохвиля, яка відбивається від іоносфери, тобто не поширюється безпосередньо від передавача до приймача.	Ионосферная радиоволна — радиоволна, которая отражается от ионосферы, т.е. не распространяется непосредственно от	Indirect wave

	передатчика к приемнику.	
ІС - див Інтегральна схема	ИС — см. Интегральная схема	IC (integrated circuit)
Спотворення - вкрай небажана складова сигналу на виході системи, яка додається при роботі самої системи. Існує безліч видів спотворень	Искажение — крайне нежелательная составляющая сигнала на выходе системы, которая добавляется при работе самой системы. Существует множество видов искажений	Distortion
Штучні (промислові, індустриальні) перешкоди - див. Шум, Перешкоди .	Искусственные (промышленные, индустриальные) помехи — см. Шум, Помехи .	Man-made noise
Джерело електроживлення - джерело електричної енергії для електронних схем. Зазвичай джерело живлення є невід'ємною частиною пристрою.	Источник электропитания — источник электрической энергии для электронных схем. Обычно источник питания является неотъемлемой частью устройства.	Power supply

К

Кабель - кілька провідників, ізольованих один від одного, але покритих в загальну зовнішню оболонку.	Кабель — несколько проводников, изолированных друг от друга, но заключенных в общую внешнюю оболочку.	Cable
Кадр - одне повне телевізійне зображення.	Кадр — одно полное телевизионное изображение.	Frame
Канал - 1. частина комунікаційної лінії між передавальним джерелом і приймачем 2. область між витоком і стоком польового	Канал — 1. часть коммуникационной линии между передающим источником и приемником 2. область между истоком и стоком полевого транзистора.	Channel

транзистора.		
Катод - електрод приладу, на який подається негативний потенціал .	Катод — электрод прибора, на который подается отрицательный потенциал.	Cathode
Катодний промінь - потік електронів, генерованих електронно-променевою трубкою	Катодный луч — поток электронов, генерируемых электронно-лучевой трубкой.	Cathode ray
Котушка індуктивності - компонент, використовуваний в електричних схемах, що володіє індуктивністю. Зазвичай виготовляють котушки двох видів - циліндричні і тороїдальні (згорнуті в кільце).	Катушка индуктивности — компонент, используемый в электрических схемах, обладающий индуктивностью. Обычно изготавливают катушки двух видов — цилиндрические и тороидальные (свернутые в кольцо).	Inductor
Котушка індуктивності (обмотка) - елемент електричного кола, що володіє індуктивністю, виконаний з проводу, намотаного на каркас.	Катушка индуктивности (обмотка) — элемент электрической цепи, обладающий индуктивностью, выполненный из провода, навитого на каркас.	Inductive coil
КХ - див Висока частота, короткі хвилі.	КВ — см. Высокая частота, короткие волны.	High frequency
Квадратура - зсув по фазі на 90° . Ситуація, коли дві синусоїдальні хвилі мають однакову частоту, але фаза однієї хвилі зсунута по відношенню до іншої на 90° .	Квадратура — сдвиг по фазе на 90° . Ситуация, когда две синусоидальные волны имеют одинаковую частоту, но фаза одной волны сдвинута по отношению к другой на 90° .	Quadrature
Квадрафонічний - термін, що визначає звуковідтворюючу або звукозаписну систему з чотирма розділеними звуковими каналами.	Квадрафонический — термин, определяющий звуковоспроизводящую или звукозаписывающую систему с четырьмя разделенными звуковыми каналами.	Quadraphonic
Квантування	Квантование	Quantisation

<p>(дискретизація) - перетворення з безперервною форми в дискретну. Формування деякого числа квантованих, тобто дискретних величин, які можуть бути використані для опису безперервного сигналу. Кращим прикладом використання квантування є процес імпульсної модуляції, де дискретизувати величини використовуються для визначення деяких характеристик послідовності імпульсів.</p>	<p>(дискретизация) — преобразование из непрерывной формы в дискретную. Формирование некоторого числа квантованных, т.е. дискретных величин, которые могут быть использованы для описания непрерывного сигнала. Лучшим примером использования квантования является процесс импульсной модуляции, где дискретизированные величины используются для определения некоторых характеристик последовательности импульсов.</p>	
<p>Кварц - кристал, що володіє п'єзоелектричними властивостями</p>	<p>Кварц — кристалл, обладающий пьезоэлектрическими свойствами</p>	<p>Quartz</p>
<p>Кварцовий генератор - генератор електричних коливань на основі кварцового кристала, в якому використовується здатність кристала кварцу генерувати коливання з фіксованою власною частотою.</p>	<p>Кварцевый генератор — генератор электрических колебаний на основе кварцевого кристалла, в котором используется способность кристалла кварца генерировать колебания с фиксированной собственной частотой.</p>	<p>Quartz-crystal oscillator</p>
<p>Кіло - 1. приставка, що означає збільшення в 10^3 разів; у скороченому вигляді - k^2. приставка, в обчислювальній техніці означає збільшення в 2^{10} рази, тобто множення на 1024, у скороченому вигляді - К.</p>	<p>Кило — 1. приставка, означающая увеличение в 10^3 раз; в сокращенном виде — k^2. приставка, в вычислительной технике означающая увеличение в 2^{10} раза, т.е. умножение на 1024, в сокращенном виде — К.</p>	<p>Kilo-</p>
<p>Кислотно-свинцевий акумулятор - поновлюване (вторинне) джерело струму,</p>	<p>Кислотно-свинцовый аккумулятор — возобновляемый (вторичный)</p>	<p>Lead-acid cell</p>

<p>що містить катоди з металевого свинцю і аноди з діоксиду свинцю, занурені в електроліт (розбавлену сірчану кислоту). Кілька з'єднаних один з одним акумуляторів утворюють батареї, які зазвичай використовуються в автомобілях.</p>	<p>источник тока, содержащий катоды из металлического свинца и аноды из диоксида свинца, погруженные в электролит (разбавленную серную кислоту). Несколько соединенных друг с другом аккумуляторов образуют батареи, которые обычно используются в автомобилях.</p>	
<p>Клавіатура - пристрій, що має зовнішній вигляд друкарської машинки і призначене для ручного введення символів у комп'ютер. Стандартна клавіатура персонального комп'ютера містить 101 клавішу.</p>	<p>Клавиатура — устройство, имеющее внешний вид печатной машинки и предназначенное для ручного ввода символов в компьютер. Стандартная клавиатура персонального компьютера содержит 101 клавишу.</p>	<p>Keyboard</p>
<p>Клістрон - прилад на основі електронної гармати, використовуваний як підсилювач або генератор при роботі на високих радіочастотах</p>	<p>Клистрон — прибор на основе электронной пушки, используемый как усилитель или генератор при работе на высоких радиочастотах</p>	<p>Klystron</p>
<p>КМОП-структура - комплементарна (взаємодоповнююча) МОП-структура - так називають монолітну інтегральну схему на основі n-і р-канальних МОП-транзисторів. Технологію формування таких схем називають КМОП-технологією.</p>	<p>КМОП-структура — комплементарная (взаимодополняющая) МОП-структура — так называют монолитную интегральную схему на основе n- и р-канальных МОП-транзисторов. Технологию формирования таких схем называют КМОП-технологией.</p>	<p>CMOS (complementary metal oxide semiconductor)</p>
<p>Коаксіальний кабель - кабель з внутрішнім провідником у вигляді одно або багатожильного дроту і зовнішньої провідної оболонкою. Провідники</p>	<p>Коаксиальный кабель — кабель с внутренним проводником в виде одно- или многожильного провода и внешней проводящей оболочкой. Проводники</p>	<p>Coaxial cable</p>

ізолювані один від одного, і весь кабель покритий зовнішнім шаром ізоляційного матеріалу.	изолированы друг от друга, и весь кабель покрыт внешним слоем изоляционного материала.	
Коливання - періодичні зміни електричного параметра ..	Колебания — периодические изменения электрического параметра.	Oscillation
Колектор - один з трьох виводів біполярного транзистора.	Коллектор — один из трех выводов биполярного транзистора	Collector
Колімаційна помилка - помилка вимірювальної апаратури, при якій в відсутність вимірюваної величини (нуль на вході) на виході апаратура фіксує ненульові показання.	Коллимационная ошибка — ошибка измерительной аппаратуры, при которой в отсутствие измеряемой величины (ноль на входе) на выходе аппаратура фиксирует ненулевые показания.	Index error
Комплементарна пара - в більшості сучасних транзисторних підсилювачів звукової частоти в перед кінцевих або вихідних каскадах підсилювачів потужності використовується пара транзисторів, один з яких <i>n-p-n</i> , а інший <i>p-n-p</i> з подібними характеристиками і близькими коефіцієнтами посилення. Така конфігурація називається комплементарною (взаємодоповнюючою) парою.	Комплементарная пара — в большинстве современных транзисторных усилителей звуковой частоты в перед конечных или выходных каскадах усилителей мощности используется пара транзисторов, один из которых <i>n-p-n</i> , а другой <i>p-n-p</i> , с подобными характеристиками и близкими коэффициентами усиления. Такая конфигурация называется комплементарной (взаимодополняющей) парой.	Complementary pair
Комп'ютер - автоматична система, обробляє інформацію відповідно до командами, що містяться в програмах.	Компьютер — автоматическая система, обрабатывающая информацию в соответствии с командами, содержащимися в программах.	Computer
Конденсатор - електронний	Конденсатор — электронный	Capacitor

прилад, що складається з двох ізольованих один від одного провідних пластин (обкладок). Такий прилад володіє електричною ємністю і може, відтак зберігати електричний заряд.	прибор, состоящий из двух изолированных друг от друга проводящих пластин (обкладок). Такой прибор обладает электрической емкостью и может, следовательно, сохранять электрический заряд.	
Контактна площадка - місце приєднання компонента до друкованої плати	Контактная площадка — место присоединения компонента к печатной плате	Land
Короткі хвилі - діапазон радіохвиль, довжини хвиль яких лежать в діапазоні від 10 до 100 м	Короткие волны — диапазон радиоволн, длины волн которых лежат в диапазоне от 10 до 100 м.	Shortwave
Коротке замикання - небажане електричне з'єднання двох точок в приладі або схемі.	Короткое замыкание — нежелательное электрическое соединение двух точек в приборе или схеме.	Short circuit
Коротке замикання на землю - пошкодження, яке сталося в схемі або системі, при якому провідник з'єднався з заземленням або опору між провідником і землею стало занадто мало. Таке ушкодження є причиною виникнення неприйнятної струму замикання на землю.	Короткое замыкание на землю — повреждение, происшедшее в схеме или системе, при котором проводник соединился с заземлением или сопротивление между проводником и землей стало слишком мало. Такое повреждение является причиной возникновения неприемлемого тока замыкания на землю.	Earth fault
Корекція (компенсація) - процес, в результаті якого перешкода, створена системою, може бути скомпенсованою	Коррекция (компенсация) — процесс, в результате которого помеха, созданная системой, может быть скомпенсирована.	Equalization
Коефіцієнт заповнення - відношення між тривалістю імпульсу і часом, що	Коэффициент заполнения — отношение между длительностью импульса и	Mark space ratio

пройшов між наступними один за одним імпульсами	временем, прошедшим между следующими друг за другом импульсами	
Коефіцієнт поглинання - відношення енергії акустичних хвиль, поглинутих поверхнею, до всієї енергії акустичних хвиль, що досягли цієї поверхні.	Коэффициент поглощения — отношение энергии акустических волн, поглощенных поверхностью, ко всей энергии акустических волн, достигших этой поверхности.	Absorption coefficient
Коефіцієнт корисної дії (ККД) - відношення потужності, що виробляється схемою, до потужності, споживаної схемою від джерела живлення.	Коэффициент полезного действия (КПД) — отношение мощности, вырабатываемой схемой, к мощности, потребляемой схемой от источника питания.	Overall efficiency
Коефіцієнт розгалуження по виходу - максимальна кількість схем, які можуть бути підключені в якості навантаження на вихід подібної схеми.	Коэффициент разветвления по выходу — максимальное количество схем, которые могут быть подключены в качестве нагрузки на выход подобной схемы.	Fan-out
Коефіцієнт посилення - цим параметром оцінюють вплив схеми на амплітуду сигналу, що поступає. Кількісно коефіцієнт посилення дорівнює відношенню вихідного сигналу до вхідного і може виражатися як простим відношенням, так і в децибелах.	Коэффициент усиления — этим параметром оценивают воздействие схемы на амплитуду поступающего сигнала. Количественно коэффициент усиления равен отношению выходного сигнала к входному и может выражаться как простым отношением, так и в децибелах.	Gain
ККД - див. Коефіцієнт корисної дії .	КПД — см. Коэффициент полезного действия .	Overall efficiency
Кремній - напівпровідниковий матеріал, найбільш широко використовуваний для виготовлення	Кремний — полупроводниковый материал, наиболее широко используемый для изготовления	Silicon

напівпровідникових приладів та інтегральних схем.	полупроводниковых приборов и интегральных схем.	
Кристал - див Чіп	Кристалл — см. Чип .	Chip
Кругова частота - див Кутова частота.	Круговая частота — см. Угловая частота.	Angular frequency

Л

Лавинний пробій - явище різкого зростання струму в інвенторному р -n- переході, викликане лавинним розмноження носіїв заряду під дією сильного електричного поля. На відміну від теплового, лавинний пробій - явище зворотне.	Лавинный пробой — явление резкого возрастания тока в обратносмещенном р-п-переходе, вызванное лавинным размножением носителей заряда под действием сильного электрического поля. В отличие от теплового, лавинный пробой — явление обратимое.	Avalanche breakdown
Лазер – українська версія англійської аббревіатури LASER (Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation) лазер - джерело когерентного, монохроматичного світла, який не обов'язково повинен бути видимим. Існують лазери з ультрафіолетовим і інфрачервоним випромінюванням.	Лазер — русская версия английской аббревиатуры LASER (<i>Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation</i>). Лазер — источник когерентного, монохроматического света, который не обязательно должен быть видимым. Существуют лазеры с ультрафиолетовым и инфракрасным излучением.	Laser
Лампа розжарювання - лампа, яка випромінює світло у випадках, коли її нитку розжарення розігріта електричним струмом. Зазвичай нитка нагрівається до температури 2500 ° C і більше.	Лампа накаливания — лампа, которая излучает свет в случаях, когда ее нить накала разогрета электрическим током. Обычно нить нагревается до температуры 2500°C и более.	Incandescent lamp
Легування - додавання домішок до чистих	Легирование — добавление примесей к чистому полупро-	Doping

напівпровідникових матеріалів з метою зміни кількості та типу існуючих носіїв заряду в напівпровіднику. Щоб сформувавши напівпровідник n-типу, додають донорні домішки. Для отримання напівпровідника р-типу додають акцепторні домішки.	водниковому матеріалу с целью изменения количества и типа существующих носителей заряда в полупроводнике. Чтобы сформировать полупроводник n-типа, добавляют донорные примеси. Для получения полупроводника р-типа добавляют акцепторные примеси.	
Лінійна схема - вважають, що будь-яка схема або система є лінійною, якщо її вихідний сигнал завжди прямо пропорційний вхідному сигналу.	Линейная схема — считают, что любая схема или система является линейной, если ее выходной сигнал всегда прямо пропорционален входному сигналу.	Linear
Логічна блок-схема - блок-схема, на якій логічна схема зображена у вигляді об'єднання логічних елементів.	Логическая блок-схема — блок-схема, на которой логическая схема изображена в виде объединения логических элементов.	Logic diagram
Логічна схема - електрична схема з двома або більше входами і з одним або більше виходами. Стан на виходах є прямим результатом станів на входах. Прикладом можуть служити схеми, що виконують такі логічні операції, як І, АБО, НЕ, І-НЕ, ІЛИ-НЕ, Виключає АБО.	Логическая схема — электрическая схема с двумя или более входами и с одним или более выходами. Состояние на выходах является прямым результатом состояний на входах. Примером могут служить схемы, выполняющие такие логические операции, как И, ИЛИ, НЕ, И-НЕ, ИЛИ-НЕ, Исключающее ИЛИ.	Logic circuit
Логічний символ - графічний знак, що зображає логічний елемент.	Логический символ — графический знак, изображающий логический элемент.	Logic symbol
Логічний елемент І - логічна схема, на виході якої встановлюється ВИСОКИЙ	Логический элемент И — логическая схема, на выходе которой устанавливается	AND date

рівень, якщо сигнали на всіх її входах також мають ВИСОКИЙ рівень.	ВИСОКИЙ уровень, если сигналы на всех ее входах также имеют ВИСОКИЙ уровень.	
Логічний елемент АБО - логічна схема, на виході якої встановлюється ВИСОКИЙ рівень, якщо хоча б на одному з її входів буде ВИСОКИЙ рівень.	Логический элемент ИЛИ — логическая схема, на выходе которой устанавливается ВИСОКИЙ уровень, если хотя бы на одном из ее входов будет ВИСОКИЙ уровень.	Exclusive OR gate
Логічний елемент АБО-НЕ - логічна схема, на виході якої встановлюється ВИСОКИЙ рівень, якщо на всіх входах НИЗЬКИЙ рівень. Якщо на одному або більше входах ВИСОКИЙ рівень, то на виході встановлюється НИЗЬКИЙ рівень.	Логический элемент ИЛИ-НЕ — логическая схема, на выходе которой устанавливается ВИСОКИЙ уровень, если на всех входах НИЗКИЙ уровень. Если на одном или более входах ВИСОКИЙ уровень, то на выходе устанавливается НИЗКИЙ уровень.	N OR gate
Логічний елемент І-НЕ - логічна схема, на виході якої встановлюється ВИСОКИЙ рівень, якщо на одному або більше входах НИЗЬКИЙ рівень, і НИЗЬКИЙ рівень, якщо на всіх входах ВИСОКИЙ рівень.	Логический элемент И-НЕ — логическая схема, на выходе которой устанавливается ВИСОКИЙ уровень, если на одном или более входах НИЗКИЙ уровень, и НИЗКИЙ уровень, если на всех входах ВИСОКИЙ уровень.	N AND gate
Логічний елемент що Виключає АБО - логічна схема з двома або більше входами, на виході якої встановлюється ВИСОКИЙ рівень, якщо ВИСОКИЙ рівень встановився на одному і тільки на одному вході.	Логический элемент Исключающее ИЛИ — логическая схема с двумя или более входами, на выходе которой устанавливается ВИСОКИЙ уровень, если ВИСОКИЙ уровень установился на одном и только на одном входе.	AND gate
Логічний елемент НЕ -	Логический элемент НЕ —	NOT gate

логічна схема, на виході якої рівень завжди протилежний рівню сигналу на вході. Синонім - інвертор.	логическая схема, на выходе которой уровень всегда противоположен уровню сигнала на входе. Синоним — инвертор.	
---	--	--

М

Магніт, Магнетик - термін, що відноситься до деякого об'єкту, що створює магнітне поле. Магніт може бути постійним (властивостями магніту володіють деякі речовини) або тимчасовим (електромагніт).	Магнит, магнетик — термин, относящийся к некоторому объекту, создающему магнитное поле. Магнит может быть постоянным (свойствами магнита обладают некоторые вещества) или временным (электромагнит).	Magnet
Магнітне поле - Простір, що оточує магніт і володіє деякими властивостями, які ілюструються силовими лініями. Кількісно магнітне поле характеризується напруженістю магнітного поля.	Магнитное поле — Пространство, окружающее магнит и обладающее некоторыми свойствами, которые иллюстрируются силовыми линиями. Количественно магнитное поле характеризуется напряженностью магнитного поля.	Magnetic field
Магнітний опір - магнітний еквівалент електричного (активного) опору.	Магнитное сопротивление — магнитный эквивалент электрического (активного) сопротивления.	Reluctance
Магнітні силові лінії - замкнуті на полюси магніту уявні лінії, що вказують напрямки сил, що діють в магнітному полі. Поза магнітом вони спрямовані від північного полюса до південного. Замкнута траєкторія ліній потоку магнітної індукції.	Магнитные силовые линии — замкнутые на полюсы магнита воображаемые линии, указывающие направление сил, действующих в магнитном поле. Вне магнита они направлены от северного полюса к южному. Замкнутая траектория линий потока магнитной индукции.	Lines of flux

<p>Магнітні явища (магнетизм) - сукупність властивостей, властивих магнітам та магнетиках.</p>	<p>Магнитные явления (магнетизм) — совокупность свойств, присущих магнитам и магнетикам.</p>	<p>Magnetism</p>
<p>Магнітний потік - потік силових ліній, що проходить через деяку площу в просторі, що оточує магніт. Символ - Φ. Одиниця магнітного потоку - вебер [Вб].</p>	<p>Магнитный поток — поток силовых линий, проходящий через некоторую площадь в пространстве, окружающем магнит. Символ — Φ. Единица магнитного потока — вебер [Вб].</p>	<p>Magnetic flux</p>
<p>Магнітоелектричних вимірювальний прилад - аналоговий вимірювальний прилад з рухомою котушкою, який показує вимірювану величину. Основним елементом цього приладу є точно збалансована котушка індуктивності, здатна змінювати положення в магнітному полі. Котушка повертається при протіканні через неї струму, і кут повороту залежить від величини протікаючого струму.</p>	<p>Магнитоэлектрический измерительный прибор — аналоговый измерительный прибор с подвижной катушкой, который показывает измеряемую величину. Основным элементом этого прибора является точно сбалансированная катушка индуктивности, способная изменять положение в магнитном поле. Катушка поворачивается при протекании через нее тока, и угол поворота зависит от величины протекающего тока.</p>	<p>Meter movement</p>
<p>Мазер - російська версія англійської аббревіатури MASER (Microwave Amplification by Stimulated Emission of Radiation). Прилад, що генерує потік електромагнітних хвиль НВЧ діапазону. Принцип роботи аналогічний принципу роботи лазера, відмінність полягає в діапазоні випромінюваних хвиль - мазер генерує НВЧ-</p>	<p>Мазер — русская версия английской аббревиатуры MASER (<i>Microwave Amplification by Stimulated Emission of Radiation</i>). Прибор, генерирующий поток электромагнитных волн СВЧ диапазона. Принцип работы аналогичен принципу работы лазера, отличие состоит в диапазоне излучаемых волн — мазер генерирует СВЧ-</p>	<p>Maser</p>

сигнали, а не світло.	сигналы, а не свет.	
Макет, макетування - часто вживаний метод конструювання та тестування, здійснюваний за допомогою тимчасового створення схеми з змінних блоків, що імітує властивості ,приладу, що конструюється	Макет, макетирование — часто применяемый метод конструирования и тестирования, осуществляемый посредством временного создания схемы из сменных блоков, имитирующей свойства конструируемого прибора.	Breadboard
Машинний код - код, який розпізнає центральний процесор комп'ютера (двійковий код).	Машинный код — код, который распознает центральный процессор компьютера (двоичный код).	Machine code
Миттєва величина - значення деякої змінної величини, виміряний в конкретний момент часу. З часом це значення може змінитися. Наприклад, миттєве значення струму, миттєве значення напруги.	Мгновенная величина — значение некоторой переменной величины, измеренное в конкретный момент времени. Со временем это значение может измениться. Например, мгновенное значение тока, мгновенное значение напряжения.	Instantaneous value
МДП- транзистор - польовий транзистор зі структурою <i>метал-діелектрик-напівпровідник</i>	МДП-транзистор — полевой транзистор со структурой <i>металл—диэлектрик—полупроводник</i>	
Мега, М - 1. приставка, що означає збільшення в 10^6 разів 2. приставка, в обчислювальній техніці означає збільшення в 2^{20} разів, тобто множення на 1048576. У скороченому вигляді позначається «М» і в першому, і в другому випадках.	Мега, М — 1. приставка, означающая увеличение в 10^6 раз 2. приставка, в вычислительной технике означающая увеличение в 2^{20} раз, т.е. умножение на 1048576. В сокращенном виде обозначается «М» и в первом, и во втором случаях.	Mega
Міжнародна електротехнічна комісія - Міжнародна організація по	Международная электротехническая комиссия — Международная	IEC (International)

визначенню стандартів	организация по определению стандартов	Electrotechnical Commission)
Мерехтіння - сприйняття оком небажаних змін (пульсацій, флуктуацій) яскравості екрану, коли ці зміни відбуваються швидше (інтенсивніше), ніж дозволяє інертність зорового сприйняття.	Мерцання — восприятие глазом нежелательных изменений (пульсаций, флуктуаций) яркости экрана, когда эти изменения происходят быстрее (интенсивнее), чем позволяет инертность зрительного восприятия.	Flicker
Метод еквівалентного генератора (теорема Тевеніна-Гельмгольца) - теорема, використовувана для спрощення аналізу резистивних ланцюгів. Також називається методом активного двополюсника, або методом холостого ходу і короткого замикання. Цей метод являє собою розрахунок струму в виділеному ланцюзі шляхом заміни активного двополюсника еквівалентним генератором.	Метод еквівалентного генератора (теорема Тевеніна— Гельмгольца) — теорема, используемая для упрощения анализа резистивных цепей. Также называется <i>методом активного двухполюсника, или методом холостого хода и короткого замыкания</i> . Этот метод представляет собой расчет тока в выделенной цепи путем замены активного двухполюсника эквивалентным генератором.	Tevenin`s theory
Мікро, мк - приставка, що означає зменшення в 10^6 разів (або множення на 10^{-6}).	Микро, мк — приставка, означающая уменьшение в 10^6 раз (или умножение на 10^{-6}).	Micro
Мікрохвильовий діапазон - діапазон, розташований в електромагнітному спектрі хвиль між діапазоном інфрачервоного випромінювання і діапазоном радіохвиль, приблизно між 3 мм і 1.3 м.	Микроволновый диапазон — диапазон, расположенный в электромагнитном спектре волн между диапазоном инфракрасного излучения и диапазоном радиоволн, приблизительно между 3 мм и 1.3 м.	Microwave

Мікропроцесор - інтегральна схема, що містить центральний процесор.	Микропроцессор — интегральная схема, содержащая центральный процессор.	Microprocessor
Мікрофон - пристрій, що перетворює звукову енергію в електричну.	Микрофон — устройство, преобразующее звуковую энергию в электрическую.	Microphone
МікроЕОМ (мікрокомп'ютер) - комп'ютер на базі мікропроцесора. В даний час мікропроцесори застосовуються в дуже широкому спектрі пристроїв, тому значення терміна «мікроЕОМ» стало дещо розмитим.	МикроЭВМ (микрокомпьютер) — компьютер на базе микропроцессора. В настоящее время микропроцессоры применяются в очень широком спектре устройств, поэтому значение термина «микроЭВМ» стало несколько размытым.	Microcomputer
Мілі, м - приставка, що означає зменшення в 10^3 разів (або множення на 10^{-3}).	Милли, м — приставка, означающая уменьшение в 10^3 раз (или умножение на 10^{-3}).	Milli-
МККР (ССІР) - Міжнародний консультативний комітет по радіозв'язку. Організація, що входить в Міжнародний союз з телекомунікацій (International Radio Consultative Committee).	МККР (ССІР) — Международный консультативный комитет по радиосвязи. Организация, входящая в Международный союз по телекоммуникациям (<i>International Radio Consultative Committee</i>).	CCIR(International Radio Consultative Committee)
МККТТ (ССТТ) - Міжнародний консультативний комітет з телеграфії і телефонії (International Telegraph and Telephone Consultative Committee) - організація, яка виробляє рекомендації по стандартизації мовних систем і систем передачі даних.	МККТТ (ССТТ) — Международный консультативный комитет по телеграфии и телефонии (<i>International Telegraph and Telephone Consultative Committee</i>) — организация, которая вырабатывает рекомендации по стандартизации речевых систем и систем передачи	CCITT (International Telegraph and Telephone Consultative Committee)

	данных.	
Модем - термін, утворений скороченням двох інших - модулятор-демодулятор. Будь-який пристрій, який перетворює сигнали з однієї схеми або системи в сигнали іншої схеми або системи. Зазвичай модеми використовують для з'єднання двох комп'ютерів через телефонну мережу.	Модем — термин, образованный сокращением двух других — модулятор-демодулятор. Любое устройство, которое преобразует сигналы из одной схемы или системы в сигналы другой схемы или системы. Обычно модемы используют для соединения двух компьютеров через телефонную сеть.	Modem
Модуляція - зміна одного параметра сигналу відповідно до зміни іншого параметра. Наприклад, модулювання амплітуди несучої музичним сигналом. Можлива модуляція інших параметрів несучої - фази, частоти і навіть комбінації параметрів	Модуляция — изменение одного параметра сигнала в соответствии с изменением другого параметра. Например, модулирование амплитуды несущей музыкальным сигналом. Возможна модуляция других параметров несущей — фазы, частоты и даже комбинации параметров	Modulation
Монохроматичне світло - світлове випромінювання одного кольору, тобто випромінювання тільки однієї частоти електромагнітного спектра	Монохроматический свет — световое излучение одного цвета, т.е. излучение только одной частоты электромагнитного спектра.	Monochromatic light
Монохромне телебачення - чорно-біле телебачення.	Монохромное телевидение — черно-белое телевидение.	Monochromatic television
МОП- транзистор - польовий транзистор зі структурою <i>метал-окисел-напівпровідник</i> .	МОП-транзистор — полевой транзистор со структурой <i>металл—окисел—полупроводник</i>	MOSFET (metal oxide semiconductor field effect transistor)
МОС (ISO) - Міжнародна організація по стандартизації - Асоціація національних організацій по стандартизації, що забезпечує розробку та	МОС (ISO) — Международная организация по стандартизации — Ассоциация национальных организаций по стандартиза-	ISO(International Standardization Organization)

підтримку глобальних стандартів у сфері комунікацій і обміну інформацією.	ции, обеспечивающая разработку и поддержку глобальных стандартов в сфере коммуникаций и обмена информацией.	n)
Мостова схема - пристрій, що складається з компонентів, утворюючих квадратну форму.	Мостовая схема — устройство, состоящее из компонентов, образующих квадратную форму.	Bridge
Мостовий випрямляч - двонапівперіодний випрямляч, що складається з чотирьох діодів, з'єднаних в мостову схему	Мостовой выпрямитель — двухполупериодный выпрямитель, состоящий из четырех диодов, соединенных в мостовую схему	Bridge rectifier
Потужність - швидкість, з якою використовується енергія або проводиться робота. Одиниця потужності в електротехніці - ватт [Вт]. Символ - P	Мощность — скорость, с которой используется энергия или производится работа. Единица мощности в электротехнике — ватт [Вт]. Символ — P	Power
Потужний (силовий) транзистор - транзистор, який працює з сигналами великої потужності.	Мощный (силовой) транзистор — транзистор, который работает с сигналами большой мощности.	Power transistor
МСЕ (ITU) - Міжнародний союз з телекомунікацій - міжнародна організація, заснована європейськими країнами для розробки міжнародних стандартів у галузі передачі інформації (International Telecommunications Union).	МСЭ (ITU) — Международный союз по телекоммуникациям — международная организация, основанная европейскими странами для разработки международных стандартов в области передачи информации (<i>International Telecommunications Union</i>).	(ITU) International Telecommunications Union

<p>Мультивібратор - електрична схема, яка містить два інвертори, з'єднаних таким чином, що вихід одного є входом іншого. При резистивної зв'язку цих інверторів виходить бістабільний мультивібратор, тобто мультивібратор з двома стійкими станами, або тригер. При резистивно-ємнісному зв'язку утворюється чекаючий мультивібратор, або одновібратор, а при ємнісному - мультивібратор без стійких станів, або генератор прямокутних імпульсів</p>	<p>Мультивибратор — электрическая схема, которая содержит два инвертора, соединенных таким образом, что выход одного является входом другого. При резистивной связи этих инверторов получается бистабильный мультивибратор, т.е. мультивибратор с двумя устойчивыми состояниями, или триггер. При резистивно-емкостной связи образуется ждущий мультивибратор, или одновибратор, а при емкостной — мультивибратор без устойчивых состояний, или генератор прямоугольных импульсов.</p>	<p>Multi vibrator</p>
<p>Мультиплексор - пристрій, що виконує процес ущільнення</p>	<p>Мультиплексор — устройство, выполняющее процесс уплотнения</p>	<p>Multiplexer</p>
<p>МЕК (ІЕС) - Міжнародна електротехнічна комісія (International Electrotechnical Commission).</p>	<p>МЭК (IEC) — Международная электротехническая комиссия (<i>International Electrotechnical Commission</i>).</p>	<p>(IEC) (International Electrotechnical Commission)</p>

Н

<p>Навантаження - електрична схема або система, яка підключена до виходу іншої схеми і приймає від неї енергію.</p>	<p>Нагрузка — электрическая схема или система, которая подключена к выходу другой схемы и принимает от нее энергию.</p>	<p>Load</p>
<p>Навантажувальна пряма (лінія) - лінія на навантажувальній</p>	<p>Нагрузочная прямая (линия) — линия на нагрузочной характеристике</p>	<p>Load line</p>

характеристиці компонента, яка показує зв'язок між напругою і струмом в схемі	компонента, которая показывает связь между напряжением и током в схеме.	
Навантажувальна характеристика - характеристична крива (зазвичай для транзистора), на якій показано співвідношення між змінними параметрами (між вихідними характеристиками приладу і параметрами навантаження).	Нагрузочная характеристика — характеристическая кривая (обычно для транзистора), на которой показано соотношение между изменяемыми параметрами (между выходными характеристиками прибора и параметрами нагрузки).	Load characteristic
Надійність - здатність компонента, схеми або системи виконувати свої функції протягом заданого періоду часу.	Надежность — способность компонента, схемы или системы выполнять свои функции в течение заданного периода времени.	Reliability
Нано, н - приставка, що означає зменшення в 10^9 разів (або множення на 10^{-9}).	Нано, н — приставка, означающая уменьшение в 10^9 раз (или умножение на 10^{-9}).	Nano
Напруга вторинної обмотки, вторинна напруга - напруга, що виникає на вторинній обмотці трансформатора.	Напряжение вторичной обмотки, вторичное напряжение - напряжение, возникающее на вторичной обмотке трансформатора.	Secondary voltage
Напруга зворотного зсуву - напруга, прикладена до рп-переходу таким чином, що шар р-типу має негативний потенціал по відношенню до шару n-типу.	Напряжение обратного смещения — напряжение, приложенное к р-п-переходу таким образом, что слой р-типа имеет отрицательный потенциал по отношению к слою n-типа.	Reverse voltage
Напруга постійного струму - напругу, полярність якого не змінюється з часом. Розрізняють напругу джерела, яку часто називають електрорушійною силою, і напругу між двома	Напряжение постоянного тока — напряжение, полярность которого не изменяется со временем. Различают напряжение источника, которое часто называют <i>электродвижущей</i>	D.C. voltage Direct voltage

довільними точками схеми, звана спадом напруги. Символ напруги постійного струму - V_{DC} .	<i>силой</i> , и напряжение между двумя произвольными точками схемы, называемое <i>падением напряжения</i> . Символ напряжения постоянного тока — V_{DC} .	
Напруга прямого зміщення - говорять, що перехід зміщений у прямому напрямку, якщо прикладена до напівпровідникового р- n- переходу постійна напруга викликає значний струм. Якщо змінити полярність прикладеної напруги, струм буде незначний. Таким чином, при прямому зсуві напівпровідниковий діод має високу провідність, при зворотному - високий опір.	Напряжение прямого смещения — говорят, что переход смещен в прямом направлении, если приложенное к полупроводниковому р-п-переходу постоянное напряжение вызывает значительный ток. Если изменить полярность приложенного напряжения, ток будет незначителен. Таким образом, при прямом смещении полупроводниковый диод имеет высокую проводимость, при обратном — высокое сопротивление.	Forward bias
Напруга зсуву - фіксована (незмінна) напруга, що прикладається до електронного компоненту	Напряжение смещения — фиксированное (неизменное) напряжение, прикладываемое к электронному компоненту.	Bias voltage
Напруженість - сила впливу електричного або магнітного поля.	Напряженность — сила воздействия электрического или магнитного поля.	Intensity
Напруженість магнітного поля - величина, що характеризує магнітне поле. Символ - H . Одиниця напруженості магнітного поля - ампер на метр [$A \cdot m^{-1}$].	Напряженность магнитного поля — величина, характеризующая магнитное поле. Символ — H . Единица напряженности магнитного поля — ампер на метр [$A \cdot m^{-1}$].	Magnetic field strength
Насичення - стан, при якому вихідний струм електронного пристрою має фіксоване значення (досяг максимального значення,	Насыщение — состояние, при котором выходной ток электронного устройства имеет фиксированное значение (достиг	Saturation

<p>перевищити який він не може, і при подальшому збільшенні вхідного сигналу струм на виході не змінюється) і не залежить від вхідного сигналу.</p>	<p>максимального значення, превысит которое он не может, и при дальнейшем увеличении входного сигнала ток на выходе не изменяется) и не зависит от входного сигнала.</p>	
<p>Навушники - два головних телефону, прикріплені на основу або виготовлені в якомусь іншому вигляді, що дозволяє закріпити їх на голові людини.</p>	<p>Наушники — два головних телефона, прикрепленные на основу или изготовленные в каком-либо другом виде, позволяющем закрепить их на голове человека.</p>	<p>Headset</p>
<p>Неавтономний (онлайновий) режим роботи (on-line) - неавтономним пристроєм називається пристрій, приєднаний до комп'ютера і передає або отримує дані від комп'ютера. Також онлайновим режимом роботи називають режим роботи комп'ютера, підключеного до мережі і що одержує передає і обробляє дані в реальному часі.</p>	<p>Неавтономный (онлайновый) режим работы (on-line) — неавтономным устройством называется устройство, подсоединенное к компьютеру и передающее или получающее данные от компьютера. Также онлайновым режимом работы называют режим работы компьютера, подключенного к сети и получающего, передающего и обрабатывающего данные в реальном масштабе времени.</p>	<p>On-line</p>
<p>Негативна модуляція - модуляція, яку застосовують при передачі телевізійних сигналів, при якій при більш високому позитивному сигналі екран стає чорним, а при негативному сигналі - білим. В результаті будь-які прийняті телевізором перешкоди відображаються на екрані у вигляді більш темних зображень і, отже,</p>	<p>Негативная модуляция — модуляция, которую применяют при передаче телевизионных сигналов, при которой при более высоком положительном сигнале экран становится черным, а при отрицательном сигнале — белым. В результате любые принимаемые телевизором помехи отражаются на экране в виде</p>	<p>Negative modulation`</p>

<p>менш помітні, ніж при позитивній модуляції.</p>	<p>более темных изображений и, следовательно, менее заметны, чем при позитивной модуляции.</p>	
<p>Нейтралізація - вид частотної корекції транзисторного каскаду. У високочастотних транзисторів є схильність до самозбудження внаслідок наявності ємності колектор-база. У сучасних високочастотних транзисторах ця ємність дуже мала. Для подолання ефекту самозбудження в ранніх транзисторних підсилювачах зазвичай використовувалася ємнісна негативний зворотній зв'язок невеликої глибини в кожному каскаді, який отримав назву нейтралізація.</p>	<p>Нейтрализация — вид частотной коррекции транзисторного каскада. У високочастотных транзисторов есть склонность к самовозбуждению вследствие наличия емкости коллектор—база. В современных високочастотных транзисторах эта емкость очень мала. Для преодоления эффекта самовозбуждения в ранних транзисторных усилителях обычно использовалась емкостная отрицательная обратная связь небольшой глубины в каждом каскаде, которая получила название нейтрализация.</p>	<p>Neutralization</p>
<p>Нелінійна (система) - схема або система, вихідний сигнал якої не є прямопропорційна вхідному впливу протягом усього часу.</p>	<p>Нелинейная (система) — схема или система, выходной сигнал которой не является прямопропорциональным входному воздействию в течение всего времени.</p>	<p>Nonlinear</p>
<p>Неоновий індикатор - індикатор, заснований на газорозрядних властивостях інертного газу неону. Для того щоб індикатор почав випромінювати світло, потрібно подати на нього напругу близько 80 В, таким чином, вони зазвичай використовуються для індикації напруги в електромережах.</p>	<p>Неоновый индикатор — индикатор, основанный на газоразрядных свойствах инертного газа неона. Для того чтобы индикатор начал излучать свет, требуется подать на него напряжение около 80 В, таким образом, они обычно используются для индикации напряжения в электросетях.</p>	

<p>Непер - безрозмірна позасистемна одиниця для вираження відношення потужностей двох сигналів, а також рівня звукового тиску, посилення, ослаблення і т.п. Якщо в основі децибела лежить десятковий логарифм, то Непер є натуральним логарифмом. Символ - [Нп]. 1 Нп дорівнює 8.686 дБ ..</p>	<p>Непер — безразмерная внесистемная единица для выражения отношения мощностей двух сигналов, а также уровня звукового давления, усиления, ослабления и т.п. Если в основе децибела лежит десятичный логарифм, то непер является натуральным логарифмом. Символ — [Нп]. 1 Нп равен 8.686 дБ.</p>	<p>Neper</p>
<p>Непропаянне з'єднання - дефект з'єднання, що виник в результаті порушення технології пайки.</p>	<p>Непропаянное соединение — дефект соединения, возникший в результате нарушения технологии пайки.</p>	<p>Dry joint</p>
<p>Несуча частота- сигнал, який модулюється інформаційним (модулюючим) сигналом і використовується для передачі інформаційного сигналу, наприклад, за допомогою амплітудної або частотної модуляції.</p>	<p>Несущая частота— сигнал, который модулируется информационным (модулирующим) сигналом и используется для передачи информационного сигнала, например, при помощи амплитудной или частотной модуляции.</p>	<p>Carrier</p>
<p>Низька частота (НЧ) - радіосигнали в діапазоні частот від 30 кГц до 300 кГц, що мають довжину хвилі 1 ... 10 км, діапазон ДХ (довгих хвиль).</p>	<p>Низкая частота (НЧ) — радиосигналы в диапазоне частот от 30 кГц до 300 кГц, имеющие длину волны 1...10 км, диапазон ДВ (длинных волн).</p>	<p>Low frequency</p>
<p>НИЗЬКИЙ логічний рівень - термін, що позначає логічний 0 (в позитивній логіці).</p>	<p>НИЗКИЙ логический уровень — термин, обозначающий логический 0 (в позитивной логике).</p>	<p>Low logic level</p>
<p>Низькочастотна детонація (плавання звуку) - низькочастотна (в діапазоні нижче 10 Гц) періодична зміна висоти тону вихідного</p>	<p>Низкочастотная детонация (плавание звука) — низкочастотное (в диапазоне ниже 10 Гц) периодическое изменение высоты тона выходного</p>	<p>Wow</p>

звукового сигналу системи звуковідтворення.	звукового сигнала системы звуковоспроизведения.	
Нікель-кадмієвий гальванічний елемент - поновлюване (вторинне) джерело струму з нікелевим анодом, катодом з кадмію і гідроксидом калію в якості електроліту.	Никель-кадмиевый гальванический элемент — возобновляемый (вторичный) источник тока с никелевым анодом, катодом из кадмия и гидроксидом калия в качестве электролита.	Nicad (nickelcadmium)
Носії заряду в напівпровіднику - дірки або електрони в напівпровіднику або в напівпровідниковому приладі, рух яких зумовлює електричний струм.	Носители заряда в полупроводнике — дырки или электроны в полупроводнике или в полупроводниковом приборе, движение которых обуславливает электрический ток.	Semiconductor or charge carriers
НТЦЦ (NTSC) - система кольорового телебачення, прийнята в США і деяких інших країнах. Отримала свою назву по аббревіатурі Національного комітету з телевізійних систем США (National Television System Committee).	НТЦЦ (NTSC) — система цветного телевидения, принятая в США и некоторых других странах. Получила свое название по аббревиатуре Национального комитета по телевизионным системам США (<i>National Television System Committee</i>).	NTSC (National Television System Committee)

О

Оновлення (регенерація, відновлення) - відновлення інформації, записаної та збереженою таким чином, що дані не втрачаються. Регенерація зазвичай використовується в динамічній пам'яті або в пристроях, де зчитування може бути пов'язано з руйнуванням носія.	Обновление (регенерация, восстановление) — восстановление информации, записанной и сохраненной таким образом, что данные не теряются. Регенерация обычно используется в динамической памяти или в устройствах, где считывание может быть связано с разрушением носителя.	Refresh
---	---	----------------

<p>Зворотній зв'язок - повернення деякої частини сигналу з виходу схеми або системи на її вхід з метою автоматичного керування роботою цієї схеми або системи.</p>	<p>Обратная связь — возврат некоторой части сигнала с выхода схемы или системы на ее вход с целью автоматического управления работой этой схемы или системы.</p>	<p>Feedback</p>
<p>Одновібратор (чекаючий мультівібратор) - електрична схема з одним стійким станом. При надходженні на вхід імпульсу, що запускає мультівібратор на певний час переходить в другий стан, після чого повертається в початковий стан.</p>	<p>Одновибратор (ждуций мультівібратор) — электрическая схема с одним устойчивым состоянием. При поступлении на вход запускающего импульса мультівібратор на определенное время переходит во второе состояние, после чего возвращается в исходное состояние.</p>	<p>Mono stable multi vibrator / One shot</p>
<p>Однопереходний транзистор (двобазовий діод) - транзистор з трьома виводами, що складається з смуги кремнію n-типу з базовим виводом на кожному кінці (база 1 і база 2) і емітерною областю р-типу. Струм, що протікає від однієї бази до іншої, управляється струмом емітера; коли емітерна напруга досягає певного рівня, перехід емітер-база 1 фактично закорочується.</p>	<p>Однопереходный транзистор (двухбазовый диод) — транзистор с тремя выводами, состоящий из полосы кремния n -типа с базовым выводом на каждом конце (база 1 и база 2) и эмиттерной областью р-типа. Ток, протекающий от одной базы к другой, управляется током эмиттера; когда эмиттерное напряжение достигает определенного уровня, переход эмиттер—база 1 фактически закорачивается.</p>	<p>junction transistor</p>
<p>Однонапівперіодний випрямляч - електрична схема, що випрямляє тільки одну половину хвилі кожного періоду сигналу змінного струму.</p>	<p>Однополупериодный выпрямитель — электрическая схема, выпрямляющая только одну половину волны каждого периода поступающего сигнала переменного тока.</p>	<p>Half-waverectifier</p>

Окислення - процес у виробництві напівпровідникових приладів, під час якого на напівпровідникових пластинах, поміщених в реактор для окислення, утворюється шар оксиду.	Окисление — процесс в производстве полупроводниковых приборов, во время которого на полупроводниковых пластинах, помещенных в реактор для окисления, образуется слой оксида.	Oxidation
Октава - різниця або інтервал між двома звуками, частоти яких відносяться один до одного як 2:1.	Октава — разность или интервал между двумя звуками, частоты которых относятся друг к другу как 2:1.	Octave
Ом - одиниця активного і реактивного опору, імпедансу. Один ом визначають як опір такого провідника, де встановлюється постійний струм величиною 1 А, при напрузі 1 В на його кінцях	Ом — единица активного и реактивного сопротивления, импеданса. Один ом определяют как сопротивление такого проводника, где устанавливается постоянный ток величиной 1 А, при напряжении 1 В на его концах.	Ohm
Омічний - так говорять про матеріал, який підкоряється закону Ома.	Омический — так говорят о материале, который подчиняется закону Ома.	Ohmic
Ом·метр - одиниця питомого опору. Позначення – Ом·м.	Ом·метр — единица удельного сопротивления. Обозначение — Ом·м.	Oh-meter
Омметр - прилад для вимірювання опору.	Омметр — прибор для измерения сопротивления.	
Оперативний запам'ятовуючий пристрій (ОЗП) - тип комп'ютерної пам'яті, доступ до осередків якої здійснюється безпосередньо, тобто не послідовно (не залежить від місця	Оперативное запоминающее устройство (ОЗУ) — тип компьютерной памяти, доступ к ячейкам которой осуществляется непосредственно, т.е. не последовательно (не зависит от месторасположения ячейки).	RAM (random access memory)

розташування осередку). Іноді такий вид пам'яті називають ЗУДВ - запам'ятовуючий пристрій з довільною вибіркою.	Иногда такой вид памяти называют ЗУПВ — запоминающее устройство с произвольной выборкой.	
Операційний підсилювач - підсилювач (як правило, виготовляється у вигляді інтегральної схеми), для побудови схеми на основі якого потрібно всього лише кілька додаткових компонентів і джерело живлення.	Операционный усилитель — усилитель (как правило, изготавливаемый в виде интегральной схемы), для построения схемы на основе которого требуется всего лишь несколько дополнительных компонентов и источник питания.	Opamp (operational amplifier)
Випередження по фазі - параметр, що характеризує стан сигналів, наступних один за одним; вимірюваний як часовий інтервал або як різниця фаз в радіанах або градусах (кутових).	Опережение по фазе — параметр, характеризующий положение сигналов, следующих друг за другом; измеряемый как временной интервал или как разность фаз в радианах или градусах (угловых).	Lead
Оптоволоконний кабель - кабель, що складається з безлічі тонких ниток, виготовлених з прозорого матеріалу, володіє високою пропускнуою здатністю при передачі світлових сигналів.	Оптоволоконный кабель — кабель, состоящий из множества тонких нитей, изготовленных из прозрачного материала, обладает высокой пропускной способностью при передаче световых сигналов.	Fibreoptic
Освітленість - відношення світлового потоку, що падає на поверхню під прямим кутом, до площі поверхні. Символ - E . Одиниця освітленості - люмен на квадратний метр [$\text{л}\cdot\text{м}^{-2}$] або люкс [лк].	Освещенность — отношение светового потока, падающего на поверхность под прямым углом, к площади поверхности. Символ — E . Единица освещенности — люмен на квадратный метр [$\text{л}\cdot\text{м}^{-2}$] или люкс [лк].	Illuminance
Ослаблення (загасання) - зменшення рівня електричного сигналу (тобто зниження величини напруги,	Ослабление (затухание) — уменьшение уровня электрического сигнала (т.е. снижение величины	Attenuation

струму або потужності).	напряження, тока или мощности).	
Основна частота (власна частота, частота основної гармоніки) - зазвичай найнижча частота синусоїдального сигналу, що міститься в складному періодичному сигналі	Основная частота (собственная частота, частота основной гармоники) — обычно самая низкая частота синусоидального сигнала, содержащаяся в сложном периодическом сигнале.	Fundamental frequency
Осцилограф - контрольно-вимірювальний прилад, що відображає на своєму екрані один або більше періодів коливань напруги. Одним з основних елементів осцилографа є електронно-променева трубка, через що він отримав назву електронно-променевої осцилограф, або скорочено ЕЛО.	Осциллограф — контрольно-измерительный прибор, отображающий на своем экране один или более периодов колебаний напряжения. Одним из основных элементов осциллографа является электронно-лучевая трубка, из-за чего он получил название электронно-лучевой осциллограф, или сокращенно ЭЛО.	Oscilloscope
Відмова (вихід з ладу) - часткова або повна непрацездатність або неправильне функціонування компонентів системи.	Отказ (выход из строя) — частичная или полная неработоспособность или неправильное функционирование компонентов системы.	Failure
Відхилення на повну шкалу - максимальне значення, яке може бути показано вимірювальним приладом	Отклонение на полную шкалу — максимальное значение, которое может быть показано измерительным прибором	Full scale deflection
Налагодження програми - дії по знаходженню та виправленню помилок комп'ютерної програми.	Отладка программы — действия по нахождению и исправлению ошибок компьютерной программы.	Debug
Відносна діелектрична проникність - фізична величина, що характеризує	Относительная диэлектрическая проницаемость — фи-	Relative permittivity

<p>діелектрик, що чисельно дорівнює відношенню абсолютної діелектричної проникності матеріалу до абсолютної діелектричної проникності вакууму. Цей параметр показує, у скільки разів взаємодія між зарядами в матеріалі менше, ніж у вакуумі.</p>	<p>зическая величина, характеризующая диэлектрик, численно равная отношению абсолютной диэлектрической проницаемости материала к абсолютной диэлектрической проницаемости вакуума. Этот параметр показывает, во сколько раз взаимодействие между зарядами в материале меньше, чем в вакууме.</p>	
<p>Відношення потужностей - відношення вимірної акустичної або електричної потужності до стандартного рівня потужності, виражене в белах. На практиці основною одиницею відносини потужностей є децибел [дБ].</p>	<p>Отношение мощностей — отношение измеренной акустической или электрической мощности к стандартному уровню мощности, выраженное в белах. На практике основной единицей отношения мощностей является децибел [дБ].</p>	<p>Power ratio</p>
<p>Відношення сигнал / шум - відношення величини сигналу в деякій точці системи до величини шуму в тій же самій точці. Звичайно виражається в децибелах.</p>	<p>Отношение сигнал/шум — отношение величины сигнала в некоторой точке системы к величине шума в той же самой точке. Обычно выражается в децибелах.</p>	<p>Noise ratio</p>

<p>Негативний зворотний зв'язок - процес управління, при якому частина вихідного сигналу системи передається назад на вхід. При зміні глибини зворотного зв'язку змінюється коефіцієнт підсилення системи. Таким чином, вибравши необхідну глибину зворотного зв'язку, можна автоматично керувати коефіцієнтом підсилення.</p>	<p>Отрицательная обратная связь — процесс управления, при котором часть выходного сигнала системы передается обратно на вход. При изменении глубины обратной связи изменяется коэффициент усиления системы. Таким образом, выбрав необходимую глубину обратной связи, можно автоматически управлять коэффициентом усиления.</p>	<p>Negative feedback</p>
<p>Негативний зсув - напруга, прикладена до електроду деякого електронного компонента, негативне по відношенню до фіксованого опорного потенціалу.</p>	<p>Отрицательное смещение — напряжение, приложенное к электроду некоторого электронного компонента, отрицательное по отношению к фиксированному опорному потенциалу.</p>	<p>Negative bias</p>
<p>Помилка - розбіжність між істинним значенням величини та її вимірним значенням.</p>	<p>Ошибка — расхождение между истинным значением величины и ее измеренным значением.</p>	<p>Error</p>
<p>Помилка в програмі (збій) - помилка або дефект в комп'ютерній програмі. Помилки в програмуванні діляться на три класи: синтаксичні (порушення правил програмування), семантичні (спотворення сенсу будь-чого в мові програмування) і логічні (неправильне завдання алгоритму обчислень).</p>	<p>Ошибка в программе (сбой) — ошибка или дефект в компьютерной программе. Ошибки в программировании делятся на три класса: синтаксические (нарушение правил программирования), семантические (искажение смысла чего-либо в языке программирования) и логические (неправильное задание алгоритма вычислений).</p>	<p>Bug</p>

П

<p>Падіння напруги - напруга між двома точками ланцюга, що виникає в результаті протікання струму від однієї з цих точок до іншої.</p>	<p>Падение напряжения — напряжение между двумя точками цепи, возникающее в результате протекания тока от одной из этих точек к другой.</p>	<p>Voltage drop</p>
<p>Пакетна обробка - комп'ютерний метод, використовуваний у великих комп'ютерних системах, що полягає в тому, що ряд попередньо підготовлених програм запускають єдиним пакетом.</p>	<p>Пакетная обработка — компьютерный метод, используемый в больших компьютерных системах, заключающийся в том, что ряд предварительно подготовленных программ запускают единым пакетом.</p>	<p>Batch processing</p>
<p>ПАЛ (PAL) - система кольорового телебачення (від англійського <i>phase alternation by line</i>), використовувана в багатьох європейських країнах і на деяких інших континентах. Існує безліч різновидів цієї системи. Повна назва перекладається як «порядкова зміна фази». У цій системі сигнал кольоровості розкладається на дві складові, які передаються окремо. Різниця фаз цих двох складових перевертається (змінюється на протилежне значення) через кожний рядок, що дозволяє зменшити помилки, що виникають завдяки зміні фази при прийомі сигналу.</p>	<p>ПАЛ (PAL) — система цветного телевидения (от английского <i>phase alternation by line</i>), используемая во многих европейских странах и на некоторых других континентах. Существует множество разновидностей этой системы. Полное название переводится как «построчное изменение фазы». В этой системе сигнал цветности разлагается на две составляющие, которые передаются по отдельности. Разность фаз этих двух составляющих переворачивается (изменяется на обратное значение) через каждую строку, что позволяет уменьшить ошибки, возникающие благодаря изменению фазы при приеме сигнала.</p>	<p>PAL (phase alternation by line)</p>

<p>Пам'ять (запам'ятовуючий пристрій) - будь-яка цифрова схема (в тому числі комп'ютер), яка здатна зберігати інформацію в цифровій формі.</p>	<p>Память (запоминающее устройство) — любая цифровая схема (в том числе компьютер), которая способна сохранять информацию в цифровой форме.</p>	<p>Memory</p>
<p>Пам'ять на циліндричних магнітних доменах (ЦМД) - тип приладу для комп'ютерної пам'яті на основі матеріалу, що володіє магнітними властивостями, який, незважаючи на те що є твердотілим, має не напівпровідникове походження (природу). Дані зберігаються завдяки магнітній поляризації доменів, що утворюють матеріал.</p>	<p>Память на цилиндрических магнитных доменах (ЦМД) — тип прибора для компьютерной памяти на основе материала, обладающего магнитными свойствами, который, несмотря на то что является твердотельным, имеет не полупроводниковое происхождение (природу). Данные сохраняются благодаря магнитной поляризации доменов, образующих материал.</p>	<p>Magnetic bubble memory</p>
<p>Пара Дарлінгтона - комбінація з двох транзисторів, які функціонально працюють так, як якщо б це був один транзистор, проте коефіцієнт підсилення такого приладу дорівнює добутку коефіцієнтів посилення транзисторів, що утворюють пару.</p>	<p>Пара Дарлингтона — комбинация из двух транзисторов, которые функционально работают так, как если бы это был один транзистор, однако коэффициент усиления такого прибора равен произведению коэффициентов усиления транзисторов, образующих пару.</p>	<p>Super alpha pair</p>
<p>Паралельна схема - електрична схема, що містить два (або більше) компонента, з'єднаних паралельно.</p>	<p>Параллельная схема — электрическая схема, содержащая два (или более) компонента, соединенных параллельно.</p>	<p>Parallel circuit</p>
<p>Паралельне з'єднання - кажуть, що компоненти</p>	<p>Параллельное соединение — говорят, что компоненты</p>	<p>Parallel</p>

з'єднані паралельно, якщо струм від одного джерела при протіканні через ці компоненти розділяється, після чого знову об'єднується.	соединены параллельно, если ток от одного источника при протекании через эти компоненты разделяется, после чего вновь объединяется.	
Паралельний резонансний контур - електрична схема, що містить паралельно з'єднані ємність і індуктивність. На певній частоті змінного струму в такому колі виникає резонанс, званий резонансом струмів.	Параллельный резонансный контур — электрическая схема, содержащая параллельно соединенные емкость и индуктивность. На определенной частоте переменного тока в такой цепи возникает резонанс, называемый резонансом токов.	Parallel resonant circuit
Параметр - деяка властивість, що характеризує електронний компонент, схему або систему. Типовими параметрами є напруга, струм, опір, ємність і т.п.	Параметр — некоторое свойство, характеризующее электронный компонент, схему или систему. Типичными параметрами являются напряжение, ток, сопротивление, емкость и т.п.	Parameter
Параметричний підсилювач - 1. підсилювач НВЧ, реактивний опір якого змінюється по якомусь закону 2. підсилювач звукової частоти, що підсилює або послабляє сигнали певної частоти, не змінюючи в той же час сигнали інших частот.	Параметрический усилитель — 1. усилитель СВЧ, реактивное сопротивление которого изменяется по какому-либо закону 2. усилитель звуковой частоты, усиливающий или ослабляющий сигналы определенной частоты, не изменяя в то же время сигналы остальных частот.	Parametric amplifier
Паскаль - комп'ютерна мова високого рівня.	Паскаль — компьютерный язык высокого уровня.	Pascal
Паспортні дані - дані, що містяться в специфікації на транзистор. Ці дані описують	Паспортные данные — данные, содержащиеся в спецификации на транзистор.	Ratings

безліч параметрів і характеристик роботи приладу, але, як правило, більшість з них необхідно тільки для розробників схем.	Эти данные описывают множество параметров и характеристик работы прибора, но, как правило, большинство из них необходимо только для разработчиков схем.	
Пасивний компонент - компонент електронної схеми, який не володіє підсилювальними властивостями.	Пассивный компонент — компонент электронной схемы, который не обладает усилительными свойствами.	Passive
Первинний елемент - хімічне джерело струму, структура якого не дозволяє проводити його перезарядку (на відміну від акумулятора - вторинного джерела.)	Первичный элемент — химический источник тока, структура которого не позволяет проводить его перезарядку (в отличие от аккумулятора — вторичного источника.)	Primary cell
Перевантаження (перезбудження) - цим терміном в основному описуються лінійні системи, наприклад підсилювачі, в стані, коли величина їх вхідного сигналу така, що вихідний сигнал стає нелінійним. Перевантаження підсилювача призводить до спотворень вихідного сигналу	Перегрузка (перевозбуждение) — этим термином в основном описываются линейные системы, например усилители, в состоянии, когда величина их входного сигнала такая, что выходной сигнал становится нелинейным. Перегрузка усилителя приводит к искажениям выходного сигнала.	Overdriven
Перехресні перешкоди - електричні наведення, викликані взаємодією сигналів у сусідніх каналах зв'язку (передачі).	Перекрестные помехи — электрические наводки, вызванные взаимодействием сигналов в соседних каналах связи (передачи).	Crosstalk
Змінний струм - електричний струм, періодично змінює полярність. У технічній	Переменный ток — электрический ток, периодически изменяющий полярность. В технической	AC (alternating current)

літературі використовується аббревіатура «АС» або «ас» (від англійського «alternating current»), символ - I_{AC} або I (AC).	литературе используется аббревиатура «АС» или «ас» (от английского «alternating current»), символ — I_{AC} или I (AC).	
Перехід Джоозефсона - перехід між тонким шаром діелектрика і надпровідним матеріалом. Струм надпровідника може текти через перехід навіть у відсутність напруги.	Переход Джоозефсона — переход между тонким слоем диэлектрика и сверхпроводящим материалом. Ток сверхпроводника может течь через переход даже в отсутствие напряжения.	Josephson junction
Період - час, протягом якого відбувається один повний цикл періодичного процесу. Символ - T .	Период — время, в течение которого совершается один полный цикл периодического процесса. Символ — T .	Period
Періодичний - термін, який використовують при описі будь-якого регулярно повторюваного процесу.	Периодический — термин, который используют при описании любого регулярно повторяющегося процесса.	Periodic
Периферійний пристрій - будь-який пристрій, що працює з комп'ютером, але не входить до його складу. Наприклад, принтер, модем, і т.д.	Периферийное устройство — любое устройство, работающее совместно с компьютером, но не входящее в его состав. Например, принтер, модем, и т.д.	Peripheral devices
Друкована плата - тонка підкладка, яка є основою для виготовлення електронних пристроїв. Всі або більша частина схем і компонентів монтується на цій підкладці (друкованій платі) і з'єднується між собою тонкими мідними доріжками.	Печатная плата — тонкая подложка, являющаяся основой для изготовления электронных устройств. Все или большая часть схем и компонентов монтируется на этой подложке (печатной плате) и соединяется между собой тонкими медными дорожками.	Printed circuit board
ПЗУ, програмоване плавкими перемичками -	ПЗУ, программируемое плавкими перемычками —	FP (Fuse Programmin

тип постійної пам'яті, що містить матрицю плавких перемичок. Пам'ять може бути запрограмована «перепалюванням» обраних перемичок	тип постоянной памяти, содержащей матрицу плавких перемычек. Память может быть запрограммирована «пережиганием» выбранных перемычек	g)
Піко , приставка, що означає зменшення в 10^{12} раз (або множення на 10^{-12}).	Пико, п — приставка, означающая уменьшение в 10^{12} раз (или умножение на 10^{-12}).	Pico
Пікове значення - максимальне значення амплітуди періодичного коливання.	Пиковое значение — максимальное значение амплитуды периодического колебания.	Peak value
Плаваюча (схема) - термін, яким характеризують невідключену частину схеми.	Плавающая (схема) — термин, которым характеризуют неподключенную часть схемы.	Floating (scheme)
Плавка перемичка (вставка плавка, запобіжник) - елемент схеми, що дозволяє розімкнути електричний ланцюг у разі, коли минаючий через ланцюг струм перевищить заздалегідь розрахований рівень. Зазвичай перемичку формують, використовуючи короткий легко плавкий провідник, який на певній частоті і при певній напрузі буде плавитися («перепалюватися»), розмикаючи тим самим з'єднання.	Плавкая перемычка (вставка плавкая, предохранитель) — элемент схемы, позволяющий разомкнуть электрическую цепь в случае, когда проходящий через цепь ток превысит заранее рассчитанный уровень. Обычно перемычку формируют, используя короткий легко плавящийся проводник, который на определенной частоте и при определенном напряжении будет плавиться («пережигаться»), размыкая тем самым соединение.	Fuse
Пластина сердечника - тонколистова матеріал із сталі, використовуваний для створення багатошарових каркасів (наприклад, для	Пластина сердечника — тонколистовой материал из стали, используемый для создания многослойных каркасов (например, для	Lamination

виготовлення сердечників трансформаторів або реле).	изготовления сердечников трансформаторов или реле).	
Плоский конденсатор - конденсатор, сформований з двох паралельних провідних пластин, між якими поміщений діелектрик.	Плоский конденсатор — конденсатор, сформированный из двух параллельных проводящих пластин, между которыми помещен диэлектрик.	Parallel plate capacitor
Площинний транзистор - інша назва біполярного транзистора.	Плоскостной транзистор — другое название биполярного транзистора.	Junction transistor
Щільність магнітного потоку - магнітна індукція. Магнітний аналог електричного поля. Символ - B . Одиниця густини магнітного потоку - тесла [Тл] або вебер на кв. м [$Вбм^2$].	Плотность магнитного потока — магнитная индукция. Магнитный аналог электрического поля. Символ — B . Единица плотности магнитного потока — тесла [Тл] или вебер на кв. м [$Вбм^2$].	Magnet density
Щільність упаковки - кількість транзисторів або логічних схем, що припадають на одиницю площі чіпа інтегральної схеми.	Плотность упаковки — количество транзисторов или логических схем, приходящихся на единицу площади чипа интегральной схемы.	Packing density
Рухома котушка - котушка індуктивності, що змінює своє положення завдяки струму, що протікає через її обмотку, при знаходженні в магнітному полі.	Подвижная катушка — катушка индуктивности, изменяющая свое положение благодаря току, протекающему через ее обмотку, при нахождении в магнитном поле.	Moving coil
Підвивання - жаргонний вираз, що позначає нелінійні спотворення звукового сигналу, зумовлені електричним або акустичним зворотним зв'язком.	Подвывание — жаргонное выражение, обозначающее нелинейные искажения звукового сигнала, обусловленные электрической или акустической	Howl

	обратной связью.	
Показник заломлення - відношення швидкості світла у вакуумі до швидкості світла в матеріалі .	Показатель преломления — отношение скорости света в вакууме к скорости света в материале.	Refractive index
Поле – 1. фізичне поле - особлива форма матерії, характеризуючи безперервним розподілом фізичних величин в просторі 2. електромагнітне поле - фізичне поле, завдяки якому реалізується взаємодія електрично заряджених частинок 3. набір бітів, що формують одиницю даних для її подальшої обробки 4. набір рядків, що утворюють телевізійну картинку.	Поле — 1. <i>физическое поле</i> — особая форма материи, характеризующая непрерывным распределением физических величин в пространстве 2. <i>электромагнитное поле</i> — физическое поле, благодаря которому реализуется взаимодействие электрически заряженных частиц 3. набор битов, формирующих единицу данных для ее последующей обработки 4. набор строк, образующих телевизионную картинку.	Field
Польовий транзистор - напівпровідниковий прилад з трьома електродами (стік, витік і затвор). У польовому транзисторі провідність каналу, розташованого між стоком і виток, визначається полем, створюваним напругою на затворі. Вхідний опір польових транзисторів значно більше, ніж у біполярних транзисторів. За способом управління ці прилади діляться на два класи: транзистори з керуючим р-п-переходом і МОП-транзистори .	Полевой транзистор — полупроводниковый прибор с тремя электродами (сток, исток и затвор). В полевом транзисторе проводимость канала, расположенного между стоком и истоком, определяется полем, создаваемым напряжением на затворе. Входное сопротивление полевых транзисторов гораздо больше, чем у биполярных транзисторов. По способу управления эти приборы делятся на два класса: транзисторы с управляющим р-п-переходом и МОП-транзисторы.	FET (field effect transistor)

<p>Польовий транзистор з ізолюваним затвором - тип польового транзистора, затвор якого відокремлений від області каналу діелектриком, внаслідок чого струм затвора повністю відсутня. Вхідний опір такого транзистора набагато вище, ніж у транзистора з р-п-переходом в якості затвора. Синоніми - МОП-транзистор, МДП-транзистор.</p>	<p>Полевой транзистор с изолированным затвором — тип полевого транзистора, затвор которого отделен от области канала диэлектриком, вследствие чего ток затвора полностью отсутствует. Входное сопротивление такого транзистора намного выше, чем у транзистора с р-л-переходом в качестве затвора. Синонимы — МОП-транзистор, МДП-транзистор.</p>	<p>insulated gate field effect transistor</p>
<p>Повна провідність - параметр, зворотний імпедансу (повного опору). Символ - G. Одиниця провідності - сіменс [См].</p>	<p>Полная проводимость — параметр, обратный импедансу (полному сопротивлению). Символ — G. Единица проводимости — сименс [См].</p>	<p>Admittance</p>
<p>Позитивний зворотний зв'язок - процедура управління, при якій частина вихідного сигналу системи передається назад на вхід таким чином, що вхідний сигнал схеми посилюється (забезпечується збіг по фазі сигналу ПОС і вхідного сигналу). Збільшення вхідного сигналу приводить до збільшення вихідного, що, в свою чергу, призводить до збільшення сигналу зворотного зв'язку і т.д. В результаті такої розгойдування виникає генерація коливань. Зазвичай ПОС застосовується у генераторах.</p>	<p>Положительная обратная связь — процедура управления, при которой часть выходного сигнала системы передается обратно на вход таким образом, что входной сигнал схемы усиливается (обеспечивается совпадение по фазе сигнала ПОС и входного сигнала). Увеличение входного сигнала приводит к увеличению выходного, что, в свою очередь, приводит к увеличению сигнала обратной связи и т.д. В результате такой раскочки возникает генерация колебаний. Обычно ПОС применяется в генераторах.</p>	<p>Positive feedback</p>
<p>Смуга - 1. забарвлене кільце (band) на електронному</p>	<p>Полоса — 1. окрашенное кольцо (<i>band</i>) на электронном</p>	<p>Band</p>

компоненті 2. діапазон частот, що входить в суцільний спектр частот і використовуваний для передачі інформації. Наприклад, смуга пропускання, смуга затримування.	компоненте 2. діапазон частот, входящий в сплошной спектр частот и используемый для передачи информации. Например, полоса пропускания, полоса задерживания.	
Смуга загородження (фільтра) - смуга частот, сигнали з якої не пропускаються фільтром.	Полоса заграждения (фильтра) — полоса частот, сигналы из которой не пропускаются фильтром.	Rejection band
Смуга пропускання - діапазон частот, у межах якого радіотехнічне пристрій передає сигнал без істотних спотворень і зменшення амплітуди.	Полоса пропускания — диапазон частот, в пределах которого радиотехническое устройство передает сигнал без существенных искажений и уменьшения амплитуды.	Band
Смуговий фільтр - фільтр, що пропускає сигнали з деякої смуги частот (смуги пропускання) і пригнічує сигнали всіх інших частот.	Полосовой фильтр — фильтр, пропускающий сигналы из некоторой полосы частот (полосы пропускания) и подавляющий сигналы всех остальных частот.	Band-pass filter
Напівдуплексний зв'язок (почергова двосторонній зв'язок) - пара двосторонніх каналів передачі, по кожному з яких можна здійснювати зв'язок в обидві сторони, але одночасно може працювати тільки якийсь один з цих каналів.	Полудуплексная связь (поочередная двусторонняя связь) — пара двусторонних каналов передачи, по каждому из которых можно осуществлять связь в обе стороны, но одночасно может работать только какой-либо один из этих каналов.	Half-duplex
Напівпровідник n-типу - напівпровідниковий матеріал, що містить більш високу концентрацію негативних носіїв заряду, тобто електронів, ніж позитивних, тобто дірок.	Полупроводник n-типа — полупроводниковый материал, содержащий более высокую концентрацию отрицательных носителей заряда, т.е. электронов, чем положительных, т.е. дырок.	N-type semiconductor

<p>Напівпровідник р- типу - напівпровідниковий матеріал, концентрація позитивних носіїв заряду, тобто дірок в якому вище, ніж негативних, тобто електронів (див. Дірка).</p>	<p>Полупроводник р-типа — полупроводниковый материал, концентрация положительных носителей заряда, т.е. дырок в котором выше, чем отрицательных, т.е. электронов (см. Дырка).</p>	<p>P-type semiconductor</p>
<p>Напівпровідниковий матеріал - матеріал, електропровідність якого залежить від дуже маленької кількості введених атомів домішки. На відміну від металів провідність напівпровідників збільшується із зростанням температури.</p>	<p>Полупроводниковый материал — материал, электропроводность которого зависит от очень маленького количества введенных атомов примеси. В отличие от металлов проводимость полупроводников увеличивается с ростом температуры.</p>	<p>Semiconductor material</p>
<p>Напівпровідниковий прилад - прилад, робота якого заснована на властивостях напівпровідникового матеріалу.</p>	<p>Полупроводниковый прибор — прибор, работа которого основана на свойствах полупроводникового материала.</p>	<p>Semiconductor device</p>
<p>Напівсумматор - елементарна цифрова схема, що складається з логічних елементів і реалізує функцію суматора, але не має входу переносу</p>	<p>Полусумматор — элементарная цифровая схема, состоящая из логических элементов и реализующая функцию суматора, но не имеющая входа переноса</p>	<p>Half-adder</p>
<p>Полярний - термін, використовуваний для опису будь-якого компонента або приладу, який може бути введений (включений) в систему тільки певним чином (відповідно до його полярності), наприклад електролітичний конденсатор може бути включений в схему тільки при дотриманні полярності, вказаної на</p>	<p>Полярный — термин, используемый для описания любого компонента или прибора, который может быть введен (включен) в систему только определенным образом (в соответствии с его полярностью), например электролитический конденсатор может быть включен в схему только при соблюдении полярности, ука-</p>	<p>Polarised</p>

ньому.	занной на нем.	
Перешкоди - спотворення будь-якого сигналу в системі, викликані доданими небажаними сигналами. Перешкоди можуть виникати як в результаті деяких природних явищ, так і внаслідок діяльності людини	Помехи — искажения любого сигнала в системе, вызванные добавленными нежелательными сигналами. Помехи могут возникать как в результате некоторых природных явлений, так и вследствие деятельности человека	Interference
Поріг чутності - рівень звукового тиску або інтенсивність звуку, притаманна ледь чутний для слухача із середнім рівнем слуху звуку. Для неспотвореного синусоїдального сигналу частотою 1000 Гц цей поріг відповідає середньоквадратичного значенням звукового тиску, рівному $2 \cdot 10^{-5}$ Па.	Порог слышимости — уровень звукового давления или интенсивность звука, присущая едва слышному для слушателя со средним уровнем слуха звуку. Для неискаженного синусоидального сигнала частотой 1000 Гц этот порог соответствует среднеквадратическому значению звукового давления, равному $2 \cdot 10^{-5}$ Па.	Threshold of hearing
Послідовна передача - метод зв'язку, при якому символи передаються по одній лінії зв'язку по черзі.	Последовательная передача — метод связи, при котором символы передаются по одной линии связи поочередно.	Serial transmission
Послідовне з'єднання - з'єднання декількох компонентів в ланцюг, в якій через всі компоненти протікає один і той же струм.	Последовательное соединение — соединение нескольких компонентов в цепь, в которой через все компоненты протекает один и тот же ток.	Series
Постійний запам'ятовуючий пристрій (ПЗП) - пристрій пам'яті комп'ютера, дані з якого можна тільки зчитувати, а не змінювати або записувати нові. Інформація, збережена в	Постоянное запоминающее устройство (ПЗУ) — устройство памяти компьютера, данные из которого можно только считывать, а не изменять или записывать новые. Информация,	Permanent memory

ПЗУ, зазвичай необхідна для нормального функціонування комп'ютера і записується в процесі виготовлення ПЗУ.	хранимая в ПЗУ, обычно необходима для нормального функционирования компьютера и записывается в процессе изготовления ПЗУ.	
Постійний струм - електричний струм, не змінює полярність з плином часу. У технічній літературі використовується аббревіатура «DC» або «dc» (від англійського «direct current»). Символ — I_{DC} или $I(DC)$.	Постоянный ток — электрический ток, не изменяющий полярность с течением времени. В технической литературе используется аббревиатура «DC» или «dc» (от английского « <i>direct current</i> »). Символ — I_{DC} или $I(DC)$.	D.C. (direct current)
Потенціометр - змінний резистор з трьома контактами. Напряга подається на два зовнішніх контакту (на загальний опір), а третій (ковзаючий) контакт може рухатися по довжині резистора, змінюючи свій потенціал щодо зовнішніх контактів.	Потенциометр — переменный резистор с тремя контактами. Напряжение подается на два внешних контакта (на общее сопротивление), а третий (скользящий) контакт может двигаться по длине резистора, изменяя свой потенциал относительно внешних контактов.	Pot
Втрати - розсіювання потужності на резистивних елементах ланцюга.	Потери — рассеяние мощности на резистивных элементах цепи.	Loss
Правило лівої руки - якщо розташувати долоню лівої руки так, щоб магнітні силові лінії входили в долоню, а випрямлені чотири пальці збігалися з напрямом струму, то відігнутий великий палець вкаже напрям дії сили.	Правило левой руки — если расположить ладонь левой руки так, чтобы магнитные силовые линии входили в ладонь, а выпрямленные четыре пальца совпадали с направлением тока, то отогнутый большой палец укажет направление действия силы.	Fleming's left-hand rule
Правило правої руки - якщо розташувати долоню правої руки так, щоб магнітні силові	Правило правой руки — если расположить ладонь правой руки так, чтобы	Fleming's right-hand rule

<p>лінії входили в долоню, а відігнутий великий палець вказував напрямок руху провідника, то інші випрямлені пальці будуть показувати напрямок струму.</p>	<p>магнитные силовые линии входили в ладонь, а отогнутый большой палец указывал направление движения проводника, то остальные выпрямленные пальцы будут показывать направление тока.</p>	
<p>Подання (чисел) з плаваючою точкою - засіб вираження і обробки чисел в комп'ютері за допомогою мантиси і експоненти.</p>	<p>Представление (чисел) с плавающей точкой — средство выражения и обработки чисел в компьютере с помощью мантиссы и экспоненты.</p>	<p>Floating</p>
<p>Передпідсилювач - частина підсилювальної системи, підсилює вхідний сигнал невеликого рівня (зазвичай тільки амплітуду напруги вхідного сигналу).</p>	<p>Предусилитель — часть усилительной системы, усиливающая входной сигнал небольшого уровня (обычно только амплитуду напряжения входного сигнала).</p>	<p>Preamp (pre amplifier)</p>
<p>Перетворювач - будь-який прилад, який перетворює один параметр в інший, причому один з цих параметрів є електричним сигналом. У деяких випадках перетворювачі називаються датчиками, іноді сенсорами. Наприклад, перетворювач, що здійснює перетворення енергії механічного тиску в електричний сигнал, називається тензодатчиком і т.п.</p>	<p>Преобразователь — любой прибор, который преобразует один параметр в другой, причем один из этих параметров является электрическим сигналом. В некоторых случаях преобразователи называются датчиками, иногда сенсорами. Например, преобразователь, осуществляющий преобразование энергии механического давления в электрический сигнал, называется тензодатчиком и т.п.</p>	<p>Sensor/ Transducer</p>
<p>Прилад - електронний компонент (або система), який містить, принаймні, один активний елемент.</p>	<p>Прибор — электронный компонент (или система), который содержит, по крайней мере, один активный</p>	<p>Device</p>

	элемент.	
Прилад із зарядовим зв'язком (ПЗС) - напівпровідникова пам'ять, що складається з комірок пам'яті, кожна з яких може утримувати заряд. Кожен заряд передається від осередку до осередку, завдяки чому прилад отримав друге найменування - «пожежний ланцюжок» (bucket-brigade).	Прибор с зарядовой связью (ПЗС) — полупроводниковая память, состоящая из ячеек памяти, каждая из которых может удерживать заряд. Каждый заряд передается от ячейки к ячейке, благодаря чему прибор получил второе наименование — «пожарная цепочка» (<i>bucket-brigade</i>).	BBD
Прилад з точковим контактом - прилад, в якому <i>p-n</i> - перехід утворений за допомогою контакту між металевим контактним волоском (контактною пружиною) і напівпровідниковим матеріалом. Діоди з точковим контактом у деяких випадках застосування мають перевагу перед іншими типами діодів.	Прибор с точечным контактом — прибор, в котором <i>p-n</i> - переход образован с помощью контакта между металлическим контактным волоском (контактной пружиной) и полупроводниковым материалом. Диоды с точечным контактом в некоторых случаях применения имеют преимущество перед другими типами диодов.	Point contact device
Домішки - атоми не напівпровідникового матеріалу, який додається в напівпровідник. Домішки можуть потрапляти в матеріал природним шляхом, а можуть бути введені навмисно (для надання спеціальних властивостей). Як правило, в напівпровідники додають атоми елементів III або V групи таблиці Менделєєва	Примеси — атомы не полупроводникового материала, добавляемого в полупроводник. Примеси могут попадать в материал естественным путем, а могут быть введены намеренно (для придания специальных свойств). Как правило, в полупроводники добавляют атомы элементов III или V группы таблицы Менделеева	Impurities
Принтер - периферійна комп'ютерна система, друкуюча літери та інші	Принтер — периферийная компьютерная система, печатающая буквы и другие	Printer

символи на папері.	символы на бумаге.	
Пробій (р-п- переходу) - різке збільшення струму інвентованого р- п- переходу при перевищенні певного значення зворотної званого пробивною напругою.	Пробой (р-п-перехода) — резкое увеличение тока обратносмещенного р-п-перехода при превышении определенного значения обратного напряжения, называемого пробивным напряжением.	Breakdown
Провідник - матеріал, що володіє високою електропровідністю.	Проводник — материал, обладающий высокой электропроводностью.	Conductor
Програма - повний набір команд, за допомогою яких можна управляти діями комп'ютера.	Программа — полный набор команд, с помощью которых можно управлять действиями компьютера.	Program
Програмований ПЗУ (ППЗУ) - комп'ютерна пам'ять, яку можна запрограмувати, тобто одноразово ввести в неї дані. Після запису така пам'ять стає постійною (доступної тільки для читання, тобто дані, що містяться в ній, не можуть бути змінені).	Программируемое ПЗУ (ППЗУ) — компьютерная память, которую можно запрограммировать, т.е. однократно ввести в нее данные. После записи такая память становится постоянной (доступной только для чтения, т.е. данные, содержащиеся в ней, не могут быть изменены).	Programmable read only memory
Проміжна частота (ПЧ) - сигнал, який формується в гетеродинному радіоприймачі, коли радіосигнал що прийшов комбінується з сигналом гетеродина.	Промежуточная частота (ПЧ) — сигнал, который формируется в гетеродинном радиоприемнике, когда пришедший радиосигнал комбинируется с сигналом гетеродина.	intermediate frequency
Противфаза - коливання знаходяться в противфазі, якщо їх фази повністю не збігаються, тобто розрізняються на 180°. Фаза хвилі, зрушена щодо фази	Противофаза — колебания находятся в противофазе, если их фазы полностью не совпадают, т.е. различаются на 180°. Фаза волны, сдвинутая относительно фазы	Anti phase

іншої хвилі на 180 °.	другой волны на 180°.	
Пульсації - невеликий сигнал змінного струму, який накладається на сигнал постійного струму або напруги і зазвичай присутній на виході джерела живлення постійного струму, де частота пульсації - це частота мережі змінного струму, тобто 50 Гц (або іноді подвоєне значення цієї частоти).	Пульсации — небольшой сигнал переменного тока, который накладывается на сигнал постоянного тока или напряжения и обычно присутствует на выходе источника питания постоянного тока, где частота пульсации — это частота сети переменного тока, т.е. 50 Гц (или иногда удвоенное значение этой частоты).	Ripple
П'єзоелектричний кристал - кристал, що володіє п'єзоелектричними властивостями	Пьезоэлектрический кристалл — кристалл, обладающий пьезоэлектрическими свойствами.	Piezoelectric crystal
П'єзоелектричний ефект - ефект, що спостерігається в деяких матеріалах, коли під впливом механічного тиску між протилежними поверхнями матеріалу виникає електрична напруга.	Пьезоэлектрический эффект — эффект, наблюдаемый в некоторых материалах, когда под воздействием механического давления между противоположными поверхностями материала возникает электрическое напряжение.	Piezoelectric effect

Р

Робота в режимі реального часу - режим обробки даних, при якому забезпечується взаємодія комп'ютерної системи із зовнішніми процесами в темпі, порівнянній з швидкістю протікання цих процесів.	Работа в режиме реального времени — режим обработки данных, при котором обеспечивается взаимодействие компьютерной системы с внешними процессами в темпе, соизмеримом со скоростью протекания этих процессов.	Realtime operation
--	--	---------------------------

Робоча точка - точка на кривій характеристики напівпровідникового приладу, за якою можна судити про електричних параметрах приладу при певних умовах.	Рабочая точка — точка на кривой характеристики полупроводникового прибора, по которой можно судить об электрических параметрах прибора при определенных условиях.	Operating point
Радіомовлення - бездротова передача інформації за допомогою електромагнітного випромінювання в діапазоні частот від 3 кГц до 300 ГГц.	Радиовещание — беспроводная передача информации с помощью электромагнитного излучения в диапазоне частот от 3 кГц до 300 ГГц.	Radio
Радіохвиля - будь електромагнітне випромінювання в діапазоні частот від 3 кГц до 300 ГГц.	Радиоволна — любое электромагнитное излучение в диапазоне частот от 3 кГц до 300 ГГц.	Radio wave
Радіолокація - визначення місцезнаходження віддаленого об'єкту і відстані до нього за допомогою відбитих радіохвиль	Радиолокация — определение местонахождения удаленного объекта и расстояния до него с помощью отраженных радиоволн.	Radar
Радіоаматор - розмовний термін, що позначає людину, що захоплюється, а не займається професійно радіоприйомом, радіопередачею, конструюванням радіопристроїв і т.п.	Радиолобитель — разговорный термин, обозначающий человека, увлекающегося, а не занимающегося профессионально радиоприемом, радиопередачей, конструированием радиоустройств и т.п.	Ham
Розгортка зображення - процес управління пучком електронів в ЕЛТ, при якому пучок проходить весь екран електронно-променевої трубки горизонтально поперек і вертикально вниз.	Развертка изображения — процесс управления пучком электронов в ЭЛТ, при котором пучок проходит весь экран электронно-лучевой трубки горизонтально поперек и вертикально вниз.	image sweep

Розділовий конденсатор - конденсатор, використовуваний в електронній схемі для перешкоджання проходженню постійного струму з однієї частини схеми в іншу.	Разделительный конденсатор — конденсатор, используемый в электронной схеме для воспрепятствования прохождению постоянного тока из одной части схемы в другую.	Blocking capacitor
Розмах - різниця між максимальним і мінімальним значеннями сигналу при періодичних коливаннях, іншими словами, подвоєне значення амплітуди.	Размах — разность между максимальным и минимальным значениями сигнала при периодических колебаниях, иными словами, удвоенное значение амплитуды.	Peak-to-peak amplitude
Різниця потенціалів - напруга між двома точками.	Разность потенциалов — напряжение между двумя точками.	PD (potential difference)
Різниця фаз - різниця положення на осі часу двох синусоїдальних хвиль однакової частоти.	Разность фаз — разность положения на оси времени двух синусоидальных волн одинаковой частоты.	Phase difference
Дозволяючий сигнал - сигнал, що активізує схему або прилад.	Разрешающий сигнал — сигнал, активизирующий схему или прибор.	Enable
Роз'єм - пара з'єднувачів (штекер і розетка), що дозволяє швидко і легко зробити з'єднання до входу або виходу електричної схеми або системи. Існують роз'єми різних розмірів і типів.	Разъем — пара соединителей (штекер и розетка), позволяющая быстро и легко произвести соединение ко входу или выходу электрической схемы или системы. Существуют разъемы разных размеров и типов.	Jack
Розподільна коробка - закритий контейнер, в якому проводу або висновки схем можуть бути з'єднані за	Распределительная коробка — закрытый контейнер, в котором провода или выводы схем могут быть соединены с	Junction box

допомогою гвинтів, затискних контактів або іншими способами.	помощью винтов, зажимных контактов или другими способами.	
Неузгодженість - розбіжність імпедансів схеми і підключеної до неї навантаження.	Рассогласование — несовпадение импедансов схемы и подключенной к ней нагрузки.	Mismatch
Растр - термін, що характеризує еталонне зображення з рядків, постійно присутнє на екрані телевізійного типу	Растр — термин, характеризующий эталонное изображение из строк, постоянно присутствующее на экране телевизионного типа.	Raster
Реактивне навантаження - навантаження, що володіє реактивним опором, через що виникає розбіжність фаз протікаючого крізь неї струму і прикладеної напруги.	Реактивная нагрузка — нагрузка, обладающая реактивным сопротивлением, из-за чего возникает несовпадение фаз протекающего через нее тока и приложенного напряжения.	Reactive load
Реактивний опір - частина повного опору (імпедансу) схеми, що виникає завдяки реактивним компонентам (конденсаторів і котушок індуктивності), але не резистивним. Реактивний опір призводить до розбіжності фаз струму і напруги (у схемах, що містять тільки резистивное опір, фази струму і напруги співпадають). Одиниця реактивного опору - [ом], символ - X.	Реактивное сопротивление — часть полного сопротивления (импеданса) схемы, возникающая благодаря реактивным компонентам (конденсаторам и катушкам индуктивности), но не резистивным. Реактивное сопротивление приводит к несовпадению фаз тока и напряжения (в схемах, содержащих только резистивное сопротивление, фазы тока и напряжения совпадают). Единица реактивного сопротивления — [ом], символ — X.	Reactance
Реактивний елемент - елемент з реактивним опором: котушка	Реактивный элемент — элемент с реактивным сопротивлением: катушка	Reactor

індуктивності, конденсатор.	индуктивности, конденсатор.	
Реверберація - збереження звуку всередині якої-небудь камери (порожнини, замкнутого простору) внаслідок багаторазових відбиттів від внутрішніх поверхонь цієї камери.	Реверберация — сохранение звука внутри какой-либо камеры (полости, замкнутого пространства) вследствие многократных отражений от внутренних поверхностей этой камеры.	Reverberation
Регістр - пристрій швидкодіючої пам'яті в центральному процесорі, що служить для тимчасового зберігання результатів дій та обчислень, виконаних процесором.	Регистр — устройство быстродействующей памяти в центральном процессоре, служащее для временного хранения результатов действий и вычислений, выполненных процессором.	Register
Регулювання посилення - регулювання, яке можна використовувати для зміни коефіцієнта підсилення схеми.	Регулировка усиления — регулировка, которую можно использовать для изменения коэффициента усиления схемы.	Gain control
Регульований резистивний діод, p-i-n діод - діод, який містить шар власного (бездомішкового) напівпровідника між p-і n-шарами. Назва походить від англійського p-i-n- diode.	Регулируемый резистивный диод, p-i-n диод — диод, который содержит слой собственного (беспримесного) полупроводника между p- и n-слоями. Название происходит от английского <i>p-i-n diode</i> .	PIN diode
Регулятор тембру низьких частот - пристрій регулювання посилення або ослаблення низьких звукових частот в звуковому підсилювачі	Регулятор тембра низьких частот — устройство регулировки усиления или ослабления низких звуковых частот в звуковом усилителе.	Bass
Режекторний (загороджуючий) фільтр - фільтр, що пригнічує сигнали з деякої смуги частот (смуги затримування) і проникні сигнали всіх інших частот.	Режекторный (заграждающий) фильтр — фильтр, подавляющий сигналы из некоторой полосы частот (полосы задерживания) и пропускающий	Band-stopfilter

	сигналы всех остальных частот.	
<p>Резервування –</p> <p>1. використання додаткових (надлишкових) компонентів у схемі або системі для того, щоб вихід з ладу одного з компонентів не вплинув на роботу всієї схеми або системи. Це метод підвищення надійності</p> <p>2. включення додаткової інформації в передаваний сигнал таким чином, що часткова втрата сигналу не призводить до втрати</p>	<p>Резервирование —</p> <p>1. использование дополнительных (избыточных) компонентов в схеме или системе для того, чтобы выход из строя одного из компонентов не повлиял на работу всей схемы или системы. Это метод повышения надежности</p> <p>2. включение дополнительной информации в передаваемый сигнал таким образом, что частичная потеря сигнала не приводит к потере основной информации.</p>	Redundancy
<p>Резистор - електронний компонент, який має омичний опір. Ідеальний резистор не володіє ні ємністю, ні індуктивністю, однак на практиці все резистори мають невелику ємність або індуктивність. Зазвичай їх величини настільки незначні, що в більшості випадків ними нехтують</p>	<p>Резистор — электронный компонент, который имеет омическое сопротивление. Идеальный резистор не обладает ни емкостью, ни индуктивностью, однако на практике все резисторы имеют небольшую емкость или индуктивность. Обычно их величины настолько незначительны, что в большинстве случаев ими пренебрегают.</p>	Resistor
<p>Резонанс - явище, яке виникає в схемі або системі, коли при деякому конкретному значенні частоти, званому резонансною частотою, відбувається різке зростання амплітуди вхідного сигналу, тобто при малій величині вхідного сигналу виробляється відносно</p>	<p>Резонанс — явление, возникающее в схеме или системе, когда при некотором конкретном значении частоты, называемом резонансной частотой, происходит резкое возрастание амплитуды входного сигнала, т.е. при малой величине входного сигнала вырабатывается</p>	Resonance

великий вихідний сигнал.	относительно большой выходной сигнал.	
Резонансна частота - частота, при якій в резонансній схемі виникає резонанс.	Резонансная частота — частота, при которой в резонансной схеме возникает резонанс.	Resonant frequency
Рекомендовані номінали - заздалегідь визначені (задані) значення параметрів компонентів. Використання рекомендованих номіналів спрощує виробництво компонентів, оскільки дозволяє випускати прилади тільки з деякими конкретними значеннями параметрів, а не з усіма можливими.	Рекомендуемые номиналы — заранее определенные (заданные) значения параметров компонентов. Использование рекомендуемых номиналов упрощает производство компонентов, поскольку позволяет выпускать приборы только с некоторыми конкретными значениями параметров, а не со всеми возможными.	Preferred values
Релаксаційний генератор - генератор електричних коливань, робота якого залежить від збільшення і зменшення струму або напруги протягом кожного періоду коливання.	Релаксационный генератор — генератор электрических колебаний, работа которого зависит от увеличения и уменьшения тока или напряжения в течение каждого периода колебания.	Relaxation oscillator
Реле - електричний прилад, в якому поступає струм або напруга здійснює управління перемикаючим механізмом. Контакти переключаючого механізму можуть бути ізольовані від електромагніту, що забезпечує перемикання схем способом, при якому схема і керуючий елемент електрично не зв'язані один з одним. Сучасні реле, що виконують ті ж функції, виготовляються з напівпровідникових матеріалів.	Реле — электрический прибор, в котором поступающий ток или напряжение осуществляет управление переключающим механизмом. Контакты переключающего механизма могут быть изолированы от электромагнита, что обеспечивает переключение схем способом, при котором схема и управляющий элемент электрически не связаны друг с другом. Современные реле, выполняющие те же функции, изготавливаются из	Relay

	полупроводниковых материалов.	
Реостат - змінний резистор, що використовується для зміни струму в ланцюзі.	Реостат — переменный резистор, используемый для изменения тока в цепи.	Rheostat
Ретранслятор - пристрій, який посилює, регенерує або відновлює початкові параметри сигналу телекомунікаційної системи, що змінилися внаслідок передачі на відстань.	Ретранслятор — устройство, которое усиливает, регенерирует или восстанавливает первоначальные параметры сигнала телекоммуникационной системы, изменившиеся вследствие передачи на расстояние.	Repeater
Рокот – 1. (моторний шум) - термін, використовуваний для опису звуків, що виникають в підсилювачах низької звукової частоти та нагадують звук працюючого двигуна 2. (шуми через вібрації диска програвача) - перешкоди низької частоти, що прослуховуються в Hi-Fi-системі, викликані механічною вібрацією в електропрогравачі (програвачі вінілових дисків).	Рокот — 1. (моторный шум) — термин, используемый для описания звуков, возникающих в усилителях низкой звуковой частоты и напоминающих звук работающего двигателя 2. (шумы из-за вибрации диска проигрывателя) — помехи низкой частоты, прослушиваемые в <i>Hi-Fi</i> -системе, вызванные механической вибрацией в электропроигрывателе (проигрывателе виниловых дисков).	Motor boating
Рискання (перерегулювання) - коливання системи близько необхідного значення, викликані перерегулюванням.	Рыскание (перерегулирование) — колебания системы около требуемого значения, вызванные перерегулировкой.	Hunting

С

<p>Збалансована лінія зв'язку – двополярна лінія передачі, кожен провід якої має однаковий опір відносно землі.</p>	<p>Сбалансированная линия связи — двухпроводная линия передачи, каждый провод которой имеет одинаковое сопротивление относительно земли.</p>	<p>Balanced link</p>
<p>НВ- радіохвилі, частоти яких знаходяться в діапазоні НЧ. Довжина НВ складають від 100м до 1 км</p>	<p>СВ — радиоволны, частоты которых находятся в диапазоне СЧ. Длины СВ составляют от 100 м до 1 км.</p>	
<p>Світимість - фізична величина, характеризуючи освітленість поверхні, яка визначається як міра випромінювання світла, випроміненого на одиницю площі, площина якої перпендикулярна напрямку джерела світла. Символ - <i>V</i>. Одинця світимості – кандела на кв. метр [кдм²]</p>	<p>Светимость — физическая величина, характеризующая освещенность поверхности, которая определяется как мера света, излученного на единицу площади, плоскость которой перпендикулярна направлению источника света. Символ — <i>V</i>. Единица яркости — кандела на кв. метр [кдм²].</p>	<p>Luminance</p>
<p>Світлове перо – пристрій, який використовується разом з комп'ютером для виводу даних на екран електронно-променевої трубки таким же способом, як пишуть ручкою на папері. Комп'ютер фіксує положення пера на екрані і записує образ цієї точки. Коли перо переміщується по екрані, множина образів об'єднуються, щоб створити на екрані деяку форму, наприклад лінію.</p>	<p>Световое перо — устройство, используемое совместно с компьютером для вывода данных на экран электронно-лучевой трубки таким же образом, как пишут обычной ручкой на бумаге. Компьютер фиксирует положение пера на экране и запоминает образ этой точки. Когда перо передвигается по экрану, множество образов объединяются, чтобы создать на экране некоторую форму, например линию.</p>	<p>Light-pen</p>
<p>Світловипромінювальний діод (СІД) - напівпровідниковий діод, що випромінює світло в результаті</p>	<p>Светоизлучающий диод (СИД) — полупроводниковый диод, который излучает свет в результате</p>	<p>LED (light emitting diode)</p>

<p>електролюмінесцентного ефекту. Коли електрон і дірка рекомбінують поблизу р-n-переходу, вивільняється достатню кількість енергії, щоб утворився квант світла. Випромінений світло має певну частоту і, відповідно, певний колір. В залежності від матеріалу світлодіоди можуть випромінювати червоний, жовтий, помаранчевий, зелений і синій кольори. Також існують світлодіоди з невидимим інфрачервоним випромінюванням.</p>	<p>электролюминесцентного эффекта. Когда электрон и дырка рекомбинируют вблизи р-n-перехода, высвобождается достаточное количество энергии, чтобы образовался квант света. Излученный свет имеет определенную частоту и, соответственно, определенный цвет. В зависимости от материала светодиоды могут излучать красный, желтый, оранжевый, зеленый и синий цвета. Также существуют светодиоды с невидимым инфракрасным излучением.</p>	
<p>Світлочутливий прилад - див Фотоприймач.</p>	<p>Светочувствительный прибор — см. Фотоприемник.</p>	<p>Photo resistance</p>
<p>Свинцевий акумулятор - див Кислотний акумулятор.</p>	<p>Свинцовый аккумулятор — см. Кислотный аккумулятор.</p>	<p>Lead-acid cell</p>
<p>Згладжувальний фільтр – схема для зменшення пульсацій в сигналі постійного току чи напруги.</p>	<p>Сглаживающий фильтр — схема, предназначенная для уменьшения пульсаций в сигнале постоянного тока или напряжения.</p>	<p>Smoothing circuit</p>
<p>Здвиговий регістр – цифровий пристрій збереження інформації, в якому при надходженні здвигового імпульсу інформація переміщується на один розряд в заданому напрямку.</p>	<p>Сдвиговый регистр — цифровое устройство хранения информации, в котором при поступлении сдвигового импульса информация перемещается на один разряд в заданном направлении.</p>	<p>Shift register</p>
<p>СЕКАМ – система кольорового телебачення, прийнята в Росії, Франції, а також в країнах Азії та</p>	<p>СЕКАМ (SECAM) — система цветного телевидения, принятая в России, Франции, а также в</p>	<p>SECAM</p>

<p>Африки (всього в 56 державах світу). Назву ця система получила від французького <i>Sequential couleur memoire</i> «система кольорового телебачення з чергуванням стрічок»</p>	<p>странах СНГ и в некоторых странах Азии и Африки (всего в 56 государствах мира). Название эта система получила от французского <i>Sequential couleur memoire</i>, что означает «система цветного телевидения с чередованием строк».</p>	
<p>Мережа (електромережа живлення) - загальнодержавна електроенергетична система для забезпечення побутового електроживлення. У Росії її напруга становить 220 В змінного струму частотою 50 Гц. Для прикладу, у Великобританії - 240 В змінного струму частотою 50 Гц. Така напруга можна отримати від будь-якої розетки електроживлення по всій території країни .</p>	<p>Сеть (электросеть питания) — общегосударственная электроэнергетическая система для обеспечения бытового электропитания. В России ее напряжение составляет 220 В переменного тока частотой 50 Гц. Для примера, в Великобритании — 240 В переменного тока частотой 50 Гц. Такое напряжение можно получить от любой розетки электропитания по всей территории страны.</p>	<p>Network (mains supply)</p>
<p>Сигнал - узагальнена назва фізичної величини, несучої певну інформацію.</p>	<p>Сигнал — обобщенное название физической величины, несущей какую-либо информацию.</p>	<p>Signal</p>
<p>СІД - див Світловипромінювальний діод.</p>	<p>СИД — см. Светоизлучающий диод.</p>	<p>LED (light emitting diode)</p>
<p>Сила світла - одна з основних величин міжнародної системи одиниць СІ. Символ - І. Одиниця сили світла - кандела [кд].</p>	<p>Сила света — одна из основных величин международной системы единиц СИ. Символ — I. Единица силы света — кандела [кд].</p>	<p>Luminous Intensity</p>
<p>Сіменс - одиниця електричної провідності. Позначення - [См].</p>	<p>Сименс — единица электрической проводимости. Обозначение — [См].</p>	<p>Siemens</p>

<p>Симетричний (двонаправлений) діодний тиристор (діністор, Діак) - діод з двополярною (симетричною) пробивною напругою, який пропускає струм, якщо напруга перевищує пробивну. Звичайно використовується спільно з тиристором в керуючих схемах змінного струму.</p>	<p>Симметричный (двухнаправленный) диодный тиристор (динистор, диак) — диод с двухполярным (симметричным) пробивным напряжением, который пропускает ток, если напряжение превышает пробивное. Обычно используется совместно с тиристором в управляющих схемах переменного тока.</p>	<p>Diak</p>
<p>Симплексний зв'язок - канал зв'язку, що працює тільки в одному напрямку. Синонім - односторонній зв'язок.</p>	<p>Симплексная связь — канал связи, работающий только в одном направлении. Синоним — односторонняя связь.</p>	<p>Simplex</p>
<p>Синусоїдальний (сигнал) - сигнал, що змінюється за законом синуса.</p>	<p>Синусоидальный (сигнал) — сигнал, изменяющийся по закону синуса.</p>	<p>Sinusoidal</p>
<p>Синхронний - тактований, керований за допомогою тактових імпульсів.</p>	<p>Синхронный — тактируемый, управляемый при помощи тактовых импульсов.</p>	<p>Synchronous</p>
<p>Система команд - повний список операцій, які можуть бути виконані центральним процесором комп'ютера.</p>	<p>Система команд — полный список операций, которые могут быть выполнены центральным процессором компьютера.</p>	<p>Instruction set</p>
<p>Система оповіщення по трансляційної мережі (система гучного зв'язку) - система відтворення звуку, використовується для його посилення і передачі інформації великій кількості людей на великій площі.</p>	<p>Система оповещения по трансляционной сети (система громкой связи) — система воспроизведения звука, используемая для его усиления и передачи информации большому количеству людей на большой площади.</p>	<p>Public address system</p>

<p>Сканер - периферійний пристрій введення в комп'ютер, який може перетворювати символи, написані, надруковані і пр. на папері, в цифрові сигнали.</p>	<p>Сканер — периферийное устройство ввода в компьютер, которое может преобразовывать символы, написанные, напечатанные и пр. на бумаге, в цифровые сигналы.</p>	<p>OCR (optical character reader)</p>
<p>Швидкість наростання вихідної напруги - швидкість зміни вихідного сигналу, що вимірюється у вольтгах на одиницю часу.</p>	<p>Скорость нарастания выходного напряжения — скорость изменения выходного сигнала, измеряемая в вольтгах на единицу времени.</p>	<p>Slew rate</p>
<p>Скремблювання (шифрування) - спеціальна обробка сигналу зв'язку (наприклад, шляхом перестановки і інвертування ділянок спектра або груп символів), після якої система не може приймати його до тих пір, поки цей сигнал не буде оброблено дескремблером. За допомогою такого процесу здійснюється, зокрема, шифрування телевізійних програм і т.п.</p>	<p>Скремблирование (шифрование) — специальная обработка сигнала связи (например, путем перестановки и инвертирования участков спектра или групп символов), после которой приемник не может принимать его до тех пор, пока этот сигнал не будет обработан дескремблером. С помощью такого процесса осуществляется, в частности, шифрование телевизионных программ и т.п.</p>	<p>Scramble</p>
<p>Слово - послідовність бітів, відповідна одиниці інформації в цифровій схемі.</p>	<p>Слово — последовательность битов, соответствующая единице информации в цифровой схеме.</p>	<p>Word</p>
<p>Змішувач (перетворювач частоти) - 1. звукова схема, що виконує додавання двох або більше сигналів, вихідний сигнал якої є просто сумою вхідних сигналів 2. високочастотна схема, призначена для об'єднання двох або більше сигналів і</p>	<p>Смеситель (преобразователь частоты) — 1. звуковая схема, выполняющая сложение двух или более сигналов, выходной сигнал которой является просто суммой входных сигналов 2. высокочастотная схема,</p>	<p>Mixer</p>

<p>формування вихідного сигналу, частота якого є різниця частот вхідних сигналів.</p>	<p>предназначенная для объединения двух или более сигналов и формирования выходного сигнала, частота которого есть разность частот входных сигналов.</p>	
<p>Зсув - для нормальної роботи транзистора потрібно, щоб на емітері, базі і колекторі були потрібні потенціали, задані заздалегідь. Зазвичай термін «зсув» визначає напругу, яку вимагається подати на базу, щоб зрушити робочу точку транзистора в лінійну область вольт-амперної характеристики. Для германієвих транзисторів зсув щодо емітера зазвичай задають рівним 0.3 В, для кремнієвих транзисторів - принаймні, 0.6 В.</p>	<p>Смещение — для нормальной работы транзистора требуется, чтобы на эмиттере, базе и коллекторе были надлежащие потенциалы, заданные заранее. Обычно термин «смещение» определяет напряжение, которое требуется подать на базу, чтобы сдвинуть рабочую точку транзистора в линейную область вольт-амперной характеристики. Для германиевых транзисторов смещение относительно эмиттера обычно задают равным 0.3 В, для кремниевых транзисторов — по крайней мере, 0.6 В.</p>	<p>Bias`</p>
<p>Власна частота - частота власних коливань, що виникають у резонансних електричних, електронних і механічних системах.</p>	<p>Собственная частота — частота собственных колебаний, возникающих в резонансных электрических, электронных и механических системах.</p>	<p>Natural frequency</p>
<p>Узгодження імпедансів - при з'єднанні один з одним двох і більше електричних схем необхідно узгодження їх імпедансів для того, щоб забезпечити максимальну передачу енергії сигналу</p>	<p>Согласование импедансов — при соединении друг с другом двух и более электрических схем необходимо согласование их импедансов для того, чтобы обеспечить максимальную передачу энергии сигнала от одной схемы к другой.</p>	<p>Impedance matching</p>

<p>Узгоджене навантаження - навантаження, яке, будучи приєднано до електричної схеми або системи, поглинає максимально можливу потужність.</p>	<p>Согласованная нагрузка — нагрузка, которая, будучи присоединенной к электрической схеме или системе, поглощает максимально возможную мощность.</p>	<p>Matched termination</p>
<p>Опір - фізична величина, що характеризує властивість матеріалу протистояти електричному струму і перетворювати електричну енергію в теплову. Опір матеріалу визначають як відношення прикладеної напруги до струму, викликаного цим напругою. Символ опору - R. Одиниця опору - ому [Ом].</p>	<p>Сопротивление — физическая величина, характеризующая свойство материала противостоять электрическому току и преобразовывать электрическую энергию в тепловую. Сопротивление материала определяют как отношение приложенного напряжения к току, вызванному этим напряжением. Символ сопротивления — R. Единица сопротивления — ом [Ом].</p>	<p>Resistance</p>
<p>Опір вимірювальної прилади - внутрішній опір вимірювальної прилади</p>	<p>Сопротивление измерительного прибора — внутреннее сопротивление измерительного прибора.</p>	<p>Meter resistance</p>
<p>Опір навантаження - опір, який навантаження надає вихідному сигналу схеми або системи.</p>	<p>Сопротивление нагрузки — сопротивление, которое нагрузка оказывает выходному сигналу схемы или системы.</p>	<p>Load resistance</p>
<p>Спектр частот - графік, діаграма або таблиця, що показують частоти всіх електромагнітних хвиль, розділених за видами. Наприклад, рентгенівське випромінювання, видиме світло, радіохвилі</p>	<p>Спектр частот — график, диаграмма или таблица, показывающие частоты всех электромагнитных волн, разделенных по видам. Например, рентгеновское излучение, видимый свет, радиоволны.</p>	<p>Frequency spectrum</p>
<p>Спектр електромагнітних коливань-повний частотний діапазон коливань</p>	<p>Спектр электромагнитных колебаний— полный частотный диапазон колебаний</p>	<p>Electromagnetic spectrum</p>

електромагнітної природи.	электромагнитной природы.	
Супутник - штучний об'єкт на навколоземній орбіті, що забезпечує зв'язок із Землею. Зв'язок може бути одностороння, коли станція тільки приймає сигнали з супутника, і двостороння, коли сигнали йдуть із Землі на супутник і назад.	Спутник — искусственный объект на околоземной орбите, обеспечивающий связь с Землей. Связь может быть односторонняя, когда станция только принимает сигналы со спутника, и двухсторонняя, когда сигналы идут с Земли на спутник и обратно.	Satellite
Середньоквадратичне (діюча) значення - термін, використовуваний для опису діючого значення сигналу змінного струму. Це значення визначають як квадратний корінь із середнього значення квадратів миттєвих значень сигналу. У разі синусоїдального сигналу середньоквадратичне значення дорівнює його максимальному значенню, поділений на $\sqrt{2}$. У технічній літературі використовується абревіатура RMS (від англійського <i>rootmeansquare</i>).	Среднеквадратическое (действующее) значение — термин, используемый для описания действующего значения сигнала переменного тока. Это значение определяют как квадратный корень из среднего значения квадратов мгновенных значений сигнала. В случае синусоидального сигнала среднеквадратическое значение равно его максимальному значению, деленному на $\sqrt{2}$. В технической литературе используется аббревиатура RMS (от английского <i>rootmeansquare</i>).	RMS (root meansquare)
Середні частоти (СЧ) - радіосигнали в діапазоні частот від 300 кГц до 3 МГц, що мають довжину хвилі між 100 м та 1 км. Також називається діапазоном СХ (середніх хвиль).	Средние частоты (СЧ) — радиосигналы в диапазоне частот от 300 кГц до 3 МГц, имеющие длину волны между 100 м и 1 км. Также называется диапазоном СВ (средних волн).	Medium frequency
Середній термін служби (середній технічний ресурс) - середній час безвідмовної	Средний срок службы (средний технический ресурс) — среднее время	Mean life

роботи компонента, електричної схеми або системи.	безотказной работы компонента, электрической схемы или системы.	
Стабілізатор - пристрій, що підтримує фіксований значення вихідного струму або напруги незалежно від зміни вхідного струму або напруги.	Стабилизатор — устройство, поддерживающее фиксированное значение выходного тока или напряжения вне зависимости от изменения входного тока или напряжения.	Regulator
Стабілітрон - діод, стабілізуючий напруга. Зворотна напруга пробоя р-п- переходу цього діода точно визначена. У робочих умовах - після настання пробоя велике збільшення струму призводить лише до незначного приросту напруги.	Стабилитрон — диод, стабилизирующий напряжение. Обратное напряжение пробоя р-п-перехода этого диода точно определено. В рабочих условиях — после наступления пробоя большое увеличение тока приводит лишь к незначительному приросту напряжения.	Zenerdiode
Стирання - видалення збереженої інформації.	Стирание — удаление хранимой информации.	
Сток - один з трьох електродів польового транзистора.	Сток — один из трех электродов полевого транзистора.	Drain
Стробіруючий сигнал (строб-імпульс) - сигнал, що подається на логічну схему, щоб керувати виходом логічної схеми таким чином, що вихід може бути або включений (і тоді видається вихідний сигнал, який є деякою функцією іншого входу), або вимкнений (на виході немає сигналу)	Стробирующий сигнал (строб-импульс) — сигнал, подаваемый на логическую схему, чтобы управлять выходом логической схемы таким образом, что выход может быть либо включен (и тогда выдается выходной сигнал, который является некоторой функцией другого входа), либо выключен (на выходе нет сигнала)	Gating signal
Рядки - фізичні шляхи, по яких слід потік електронів у	Строки — физические пути, по которым следует поток	Lines

телевізійній електронно-променевої трубі, створюючи картинку на екрані. Британський стандарт на телевізійну картинку становить 625 рядків.	электронов в телевизионной электронно-лучевой трубке, создавая картинку на экране. Британский стандарт на телевизионную картинку составляет 625 строк.	
Суматор - пристрій (схема) в цифровому комп'ютері, що виконує операцію складання.	Сумматор — устройство (схема) в цифровом компьютере, которое выполняет операцию сложения.	Adder
Суха батарея - батарея, що складається з двох або більше сухих гальванічних елементів.	Сухая батарея — батарея, состоящая из двух или более сухих гальванических элементов.	Dry battery
Сухий гальванічний елемент - гальванічний елемент, який не містить рідкої фази.	Сухой гальванический элемент — гальванический элемент, не содержащий жидкой фазы.	Dry cell
Схема (система тощо) без втрат - схема або система, в якій теоретично відсутні втрати потужності.	Схема (система и пр.) без потерь — схема или система, в которой теоретически отсутствуют потери мощности.	Lossless
Схема (система тощо) з втратами - схема або система, в якій є великі втрати потужності на резистивних елементах.	Схема (система и пр.) с потерями — схема или система, в которой имеются большие потери мощности на резистивных элементах.	Lossy
СЧ - см. Середні частоти.	СЧ — см. Средние частоты.	Middle waves
Зчитувати - витягувати дані, раніше збережені в комп'ютерній пам'яті.	Считывать — извлекать данные, ранее сохраненные в компьютерной памяти.	Read

Т

<p>Тактовий генератор - мікросхема (або прилад), генеруюча періодичний сигнал (як правило, прямокутні імпульси) для синхронізації операцій цифрової системи.</p>	<p>Тактовый генератор — микросхема (или прибор), генерирующая периодический сигнал (как правило, прямоугольные импульсы) для синхронизации операций цифровой системы.</p>	<p>Clock</p>
<p>Твердотільна (напівпровідникова) схема - схема, в якій струм протікає в твердому матеріалі, а не в газі або вакуумі (як, наприклад, в електронних лампах); зокрема, інтегральна схема</p>	<p>Твердотельная (полупроводниковая) схема — схема, в которой ток протекает в твердом материале, а не в газе или вакууме (как, например, в электронных лампах); в частности, интегральная схема.</p>	<p>Solid state circuit</p>
<p>Телебачення - передача відео- і звукової інформації електромагнітним способом</p>	<p>Телевидение — передача видео- и звуковой информации электромагнитным способом.</p>	<p>Television</p>
<p>Телеграф Морзе - електричний телеграф, що передає повідомлення за допомогою азбуки Морзе.</p>	<p>Телеграф Морзе — электрический телеграф, передающий сообщения с помощью азбуки Морзе.</p>	<p>Morse telegraphy</p>
<p>Телекомунікація (далекий зв'язок) - передача інформації за допомогою електромагнітних хвиль з використанням провідних, оптичних та радіосистем.</p>	<p>Телекоммуникация (дальняя связь) — передача информации с помощью электромагнитных волн с использованием проводных, оптических и радиосистем.</p>	<p>Telecommunications</p>
<p>Телеметрія - дистанційні вимірювання яких-небудь величин електромагнітними способами.</p>	<p>Телеметрия — дистанционные измерения каких-либо величин электромагнитными способами.</p>	<p>Telemetry</p>
<p>Телефонія - передача мови і інших звукових сигналів електромагнітним способом.</p>	<p>Телефония — передача речи и других звуковых сигналов электромагнитным способом.</p>	<p>Telephone</p>

<p>Теорема Тевеніна-Гельмгольца - див. Метод еквівалентного генератора.</p>	<p>Теорема Тевенина-Гельмгольца — см. Метод эквивалентного генератора.</p>	<p>Thevenin's theorem</p>
<p>Теплове випромінювання у видимому діапазоні хвиль (розжарювання) - випромінювання видимого світла тілом, нагрітим до високих температур.</p>	<p>Тепловое излучение в видимом диапазоне волн (накаливание) — излучение видимого света телом, нагретым до высоких температур.</p>	<p>Incandescence</p>
<p>Тепловий дрейф - напівпровідникові матеріали дуже чутливі до температури (германій більш чутливий, ніж кремній). Це слід враховувати при проектуванні схеми, включаючи до її складу додаткові компоненти для запобігання росту струму внаслідок нагрівання. Без такого захисту підвищення температури викликає збільшення струму, яке призводить до подальшого збільшення температури, це подальше збільшення температури - до ще більшого зростання струму і тд. Цей процес відомий як теплова втеча (дрейф), яка може призвести до руйнування напівпровідникового приладу (див. Тепловідведення).</p>	<p>Тепловой дрейф — полупроводниковые материалы очень чувствительны к температуре (германий более чувствителен, чем кремний). Это следует учитывать при проектировании схемы, включая в ее состав дополнительные компоненты для предотвращения роста тока вследствие нагревания. Без такой защиты повышение температуры вызывает увеличение тока, которое приводит к дальнейшему увеличению температуры, это дальнейшее увеличение температуры — к еще большему росту тока и тд. Этот процесс известен как тепловое убежание (дрейф), которое может привести к разрушению полупроводникового прибора (см. Теплоотвод).</p>	<p>Thermalrun away</p>
<p>Тепловий шум - різновид шуму, що виникає через хаотичний рух електронів в резистивних складових схеми унаслідок нагріву.</p>	<p>Тепловой шум — разновидность шума, возникающего из-за хаотического движения электронов в резистивных составляющих схемы</p>	<p>Johnson noise</p>

	вследствие нагрева.	
Тепловідвід (радіатор) - металева конструкція, механічну поєднана з елементом електричного кола, що виділяє тепло (наприклад, з силовим транзистором). Тепловідвід відводить тепло від елемента, тим самим запобігаючи його руйнування через перегрів.	Теплоотвод (радиатор) — металлическая конструкция, механически соединенная с элементом электрической цепи, выделяющим тепло (например, с силовым транзистором). Теплоотвод отводит тепло от элемента, тем самым предотвращая его разрушение из-за перегрева.	Heatsink
Термістор - напівпровідниковий прилад, опір якого залежить від температури. Деякі з цих приладів мають негативний температурний коефіцієнт, тобто їх опір падає зі збільшенням температури, а інші - позитивний температурний коефіцієнт. Зазвичай термістори використовуються для компенсації ефекту підвищення температури при роботі схеми.	Термистор — полупроводниковый прибор, сопротивление которого зависит от температуры. Некоторые из этих приборов имеют отрицательный температурный коэффициент, т.е. их сопротивление падает с увеличением температуры, а другие — положительный температурный коэффициент. Обычно термисторы используются для компенсации эффекта повышения температуры при работе схемы.	Thermi-stor
Термоелектронна емісія - емісія електронів з поверхні тіла, яка виникає внаслідок його нагрівання.	Термоэлектронная эмиссия — эмиссия электронов с поверхности тела, возникающая вследствие его нагревания.	Thermionic emission
Тестер (меггер, мегомметр) - портативний вимірювальний прилад з автономним живленням.	Тестер (меггер, мегомметр) — портативный измерительный прибор с автономным питанием.	Megger
Технічний ресурс - див Термін служби.	Технический ресурс — см. Срок службы.	
Типові позначення приладів - по цифрах в маркуванні транзистора рідко	Типовые обозначения приборов — по цифрам в маркировке транзистора	Type numbers

<p>можна судити про якісь його характеристики. Наприклад, в серії «2N» транзистори з сусідніми номерами часто є абсолютно різними приладами. У Європі та Великобританії транзистори часто маркуються за допомогою букв: перша буква означає тип матеріалу: А - германій, В - кремній, а друга літера - тип приладу, де:</p> <p>А - діод С - малопотужний, звукової частоти D-потужний (силовий), звукової частоти Е - тунельний діод F-малопотужний, високочастотний L-потужний (силовий), високочастотний Р - фото S-малопотужний, перемикаючий U-потужний (силовий), перемикаючий Y-потужний (силовий) діод Z-стабілітрон</p>	<p>рідко можна судити о каких-либо его характеристиках. Например, в серии «2N» транзисторы с соседними номерами часто являются совершенно различными приборами. В Европе и Великобритании транзисторы часто маркируются с помощью букв: первая буква обозначает тип материала: А — германий, В — кремний, а вторая буква — тип прибора, где:</p> <p>А — диод С — маломощный, звуковой частоты D— мощный (силовой), звуковой частоты Е — туннельный диод F— маломощный, высокочастотный L— мощный (силовой), высокочастотный Р — фото S— маломощный, переключающий U— мощный (силовой), переключающий Y— мощный (силовой) диод Z— стабилитрон</p>	
<p>Тиристор - чотиришаровий напівпровідниковий випрямляч з трьома рп-переходами, який проводить струм (відкривається), якщо або напруга на ньому досягає значення пробоя, або він запускається імпульсом, що подаються на керуючий електрод. Після запуску він залишається відкритим до тих пір, поки напруга на ньому не стане рівним нулю</p>	<p>Тиристор — четырехслойный полупроводниковый выпрямитель с тремя р-п-переходами, который проводит ток (открывается), если либо напряжение на нем достигает значения пробоя, либо он запускается импульсом, подаваемым на управляющий электрод. После запуска он остается открытым до тех пор, пока</p>	<p>Діас</p>

	напряжение на нем не станет равным нулю	
Струм спокою - струм, що протікає через компонент або частину схеми у відсутність вхідного сигналу.	Ток покоя — ток, протекающий через компонент или часть схемы в отсутствие входного сигнала.	Quartz-crystal oscillator
Струм витоку - див Витік .	Ток утечки — см. Утечка .	Leakage current
Торцевий роз'єм - роз'єм, який сформований на торці друкованої плати. Доріжки на платі підведені до торця, утворюючи контактне з'єднання.	Торцевой разъем — разъем, который сформирован на торце печатной платы. Дорожки на плате подведены к торцу, образуя контактное соединение.	Edgeconnector
Точка спокою - точка на кривій характеристики напівпровідникового приладу, яка вказує значення параметрів цього приладу в стані спокою (див. Робоча точка).	Точка покоя — точка на кривой характеристики полупроводникового прибора, которая указывает значения параметров этого прибора в состоянии покоя (см. Рабочая точка).	Quiescent point
Транзистор - напівпровідниковий прилад, призначений для посилення і перетворення сигналів, в якому струм, що протікає між двома електродами, може модулюватися напругою або струмом, що надходять на третій електрод.	Транзистор — полупроводниковый прибор, предназначенный для усиления и преобразования сигналов, в котором ток, протекающий между двумя электродами, может модулироваться напряжением или током, поступающим на третий электрод.	Transistor
Трансформатор - пристрій, призначений для перетворення змінної напруги по величині (без зміни частоти), а також для електричного поділу кіл і перетворення опорів за величиною.	Трансформатор — устройство, предназначенное для преобразования переменного напряжения по величине (без изменения частоты), а также для электрического разделения цепей и преобразования сопротивлений по величине.	Transformer

Тріак, симистор - двонаправлений тиристор.	Триак, симистор — двонаправленный тиристор.	Triac
Тригер - див Бістабільний мультівібратор .	Триггер — см. Бистабильный мультивибратор .	Flip-flop
Тригер Шмітта - схема з двома стійкими станами, в якій двійковий вихідний сигнал визначається значенням (амплітудою) вхідного сигналу таким чином, що в схемі проявляється гістерезис: стан на виході змінюється, якщо вхідний сигнал перевищує верхній заздалегідь визначений рівень (верхній поріг спрацьовування), і змінюється на протилежне (повертається в початковий стан), якщо вхідний сигнал стає менше нижнього заздалегідь певного рівня (нижнього порогу спрацьовування).	Триггер Шмитта — схема с двумя устойчивыми состояниями, в которой двоичный выходной сигнал определяется значением (амплитудой) входного сигнала таким образом, что в схеме проявляется гистерезис: состояние на выходе изменяется, если входной сигнал превышает верхний заранее определенный уровень (верхний порог срабатывания), и изменяется на обратное (возвращается в исходное состояние), если входной сигнал становится меньше нижнего заранее определенного уровня (нижнего порога срабатывания).	Schmitttrigger
Тунельний діод - напівпровідниковий діод на основі сильно легованого матеріалу, який має вольт-амперну характеристику з негативним опором, тобто на деякій ділянці цієї характеристики збільшення напруги зсуву веде до зменшення протікаючого струму.	Туннельный диод — полупроводниковый диод на основе сильно легированного материала, имеющий вольт-амперную характеристику с отрицательным сопротивлением, т.е. на некотором участке этой характеристики увеличение напряжения смещения ведет к уменьшению протекающего тока.	Tunnel diode

<p>Кутова (кругова) частота - швидкість зміни фази періодичних коливань. Символ-ω. Одиниця виміру - [с⁻¹]. Частота і кутова частота зв'язані між собою співвідношенням: $\omega = 2\pi\nu$.</p>	<p>Угловая (круговая) частота — скорость изменения фазы периодических колебаний. Символ —ω. Единица измерения — [с⁻¹]. Частота и угловая частота связаны между собой соотношением: $\omega = 2\pi\nu$.</p>	<p>Angular frequency</p>
<p>Питомий опір - параметр, що описує залежність опору матеріалу від площі його поперечного перерізу і довжини</p>	<p>Удельное сопротивление — параметр, описывающий зависимость сопротивления материала от площади его поперечного сечения и длины</p>	<p>Resistivity</p>
<p>Утримуючий струм (струм утримання) - струм, при підтримці якого тиристор буде знаходитися у відкритому стані. Якщо струм, що протікає через тиристор, падає нижче утримуючого, тиристор замикається (перестає проводити).</p>	<p>Удерживающий ток (ток удержания) — ток, при поддержании которого тиристор будет находиться в открытом состоянии. Если ток, протекающий через тиристор, падает ниже удерживающего, тиристор запирается (перестает проводить).</p>	<p>Holding current</p>
<p>Вузол - всяка точка в передавальній лінії, в якій стояча хвиля дорівнює нулю.</p>	<p>Узел — всякая точка в передающей линии, в которой стоячая волна равна нулю.</p>	<p>Node</p>
<p>Ультразвук - звуки, частота яких перевищує верхню межу діапазону частот, що сприймаються людським вухом (зазвичай до ультразвуку відносять звук з частотою понад 20 кГц).</p>	<p>Ультразвук — звуки, частота которых превышает верхний предел диапазона частот, воспринимаемых человеческим ухом (обычно к ультразвуку относят звук с частотой свыше 20 кГц).</p>	<p>Ultra sonics</p>
<p>Ультрафіолетове випромінювання – електромагнітне випромінювання з довжинами хвиль, що знаходяться між довжинами хвиль видимого світла і рентгенівським</p>	<p>Ультрафиолетовое излучение — электромагнитное излучение с длинами волн, находящимися между длинами волн видимого света и рентгеновским излучением.</p>	<p>Ultraviolet radiation</p>

випромінюванням.		
Ущільнення (мультиплексна передача) - об'єднання двох або більше сигналів таким чином, що утворений сигнал може бути переданий і пізніше розділений на початкові сигнали.	Уплотнение (мультиплексная передача) — объединение двух или более сигналов таким образом, что образованный сигнал может быть передан и позднее разделен на первоначальные сигналы.	Multiplex
Рівень гучності - порівняння гучності якого звуку зі стандартною гучністю звуку. Стандартний звук - це певна нота (синусоїдальний сигнал) з частотою 1000 Гц. Одиниця рівня гучності - фон.	Уровень громкости — сравнение громкости какого-либо звука со стандартной громкостью звука. Стандартный звук — это определенная нота (синусоидальный сигнал) с частотой 1000 Гц. Единица уровня громкости — фон.	Loudness level
Посилення - підвищення рівня сигналу, за допомогою спеціального пристрою - підсилювача. Величину посилення характеризує коефіцієнт посилення - відношення напруги (струму, потужності) на виході до напруги (струму, потужності) на вході підсилювача.	Усиление — повышение уровня сигнала, при помощи специального устройства — усилителя. Величину усиления характеризует коэффициент усиления — отношение напряжения (тока, мощности) на выходе к напряжению (току, мощности) на входе усилителя.	Amplify
Підсилювач - електронний пристрій, призначений для посилення напруги, струму або потужності сигналу, що надходить на його вхід. Посилення відбувається за рахунок енергії джерела, що живить підсилювач.	Усилитель — электронное устройство, предназначенное для усиления напряжения, тока или мощности сигнала, поступающего на его вход. Усиление происходит за счет энергии источника, питающего усилитель.	Amplifier
Підсилювальний каскад - одиничний підсилювальний блок у складі електронного обладнання, призначеного	Усилительный каскад — единичный усилительный блок в составе электронного оборудования,	Amplifier stage

для посилення електричних сигналів.	предназначенного для усиления электрических сигналов.	
-------------------------------------	---	--

Ф

Фаза - величина, на яку періодична змінна пересувається на осі часу по відношенню до опорної точки. Фаза може бути виміряна в градусах або радіанах. Про двох періодичних змінних (з однаковою частотою і формою хвилі) говорять, що вони знаходяться у фазі (або їх фази збігаються), якщо вони одночасно досягають однієї і тієї ж стадії процесу. Якщо ж такого збігу немає, кажуть, що змінні - не в фазі.	Фаза — величина, на которую периодическая переменная передвигается на оси времени по отношению к опорной точке. Фаза может быть измерена в градусах или радианах. О двух периодических переменных (с одинаковой частотой и формой волны) говорят, что они находятся в фазе (или их фазы совпадают), если они одновременно достигают одной и той же стадии процесса. Если же такого совпадения нет, говорят, что переменные — не в фазе.	Phase
Фазова маніпуляція - проста фазова модуляція цифрового сигналу.	Фазовая манипуляция — простая фазовая модуляция цифрового сигнала.	Phase shift keying
Фазова модуляція (ФМ) - модуляція, при якій фаза несучої змінюється пропорційно амплітуді інформаційного сигналу.	Фазовая модуляция (ФМ) — модуляция, при которой фаза несущей изменяется пропорционально амплитуде информационного сигнала.	Phase modulation
Фазоімпульсна модуляція (ФІМ) - модуляція, при якій положення кожного імпульсу пов'язане з інформаційним сигналом	Фазоимпульсная модуляция (ФИМ) — модуляция, при которой положение каждого импульса связано с информационным сигналом.	PPM (pulse position modulation)
Факс - див. Факсимільний зв'язок .	Факс — см. Факсимильная связь .	

Факсимільний зв'язок (Факс) - система передачі зображення, за допомогою якої за допомогою звичайної лінії зв'язку може бути передано зображення.	Факсимильная связь (Факс) — система передачи изображения, с помощью которой при помощи обычной линии связи может быть передано изображение.	Facsimile
Фарад - одиниця електричної ємності. Позначення - [Ф].	Фарад — единица электрической емкости. Обозначение — [Ф].	Farad
ФВЧ - див Фільтр верхніх частот	ФВЧ — см. Фильтр верхних частот.	
Фільтр - електрична схема, яка пропускає лише сигнали певних частот, обмежуючи в той же час проходження сигналів на інших частотах.	Фильтр — электрическая схема, которая пропускает только сигналы определенных частот, ограничивая в то же время прохождение сигналов на остальных частотах.	Filter
Фільтр верхніх частот (ФВЧ) - фільтр, що пропускає без ослаблення сигнали, частота яких вище певної граничної частоти (частоти зрізу). Сигнали, частота яких нижче граничної частоти, послаблюються (придушуються).	Фильтр верхних частот (ФВЧ) — фильтр, пропускающий без ослабления сигналы, частота которых выше определенной граничной частоты (частоты среза). Сигналы, частота которых ниже граничной частоты, ослабляются (подавляются).	High pass filter
Фільтр нижніх частот (ФНЧ) - фільтр, що пропускає без ослаблення сигнали, частота яких нижче певної граничної частоти (частоти зрізу). Сигнали, частота яких вище граничної частоти, послаблюються (придушуються).	Фильтр нижних частот (ФНЧ) — фильтр, пропускающий без ослабления сигналы, частота которых ниже определенной граничной частоты (частоты среза). Сигналы, частота которых выше граничной частоты, ослабляются (подавляются).	Low-pass filter
ФІМ - див Фазоімпульсна модуляція.	ФИМ — см. Фазоимпульсная	

	модуляція.	
Фліккер-шум (шум мерехтінь) - див Шум.	Фликкер-шум (шум мерцаний) — см. Шум	
ФМ - див Фазова модуляція.	ФМ — см. Фазовая модуляція.	
ФНЧ - див Фільтр нижніх частот.	ФНЧ — см. Фильтр нижних частот.	
Фон від мережі змінного струму - див Гудіння.	Фон от сети переменного тока — см. Гудение.	Main shum
Фоновий (флуктуаційний) шум - коливання струмів і напруг в електронних компонентах приладів і пристроїв, що носять випадковий характер і обумовлені природою електрики і властивостями матеріалів.	Фоновый (флуктуационный) шум — колебания токов и напряжений в электронных компонентах приборов и устройств, носящие случайный характер и обусловленные природой электричества и свойствами материалов.	Background noise
Формат зображення (кадру) - відношення ширини телевізійного зображення до його висоти. Типове значення - 4:3.	Формат изображения (кадра) — отношение ширины телевизионного изображения к его высоте. Типичное значение — 4:3.	Aspect ratio
Фотодіод - напівпровідниковий діод, в якому протікає струм пропорційний його освітленості.	Фотодиод — полупроводниковый диод, в котором протекающий ток пропорционален его освещенности.	Photo diode
Фотолітографія - фотографічна процедура у виробництві інтегральних схем. Перенесення зображення компонентів схеми з фотошаблону на поверхню напівпровідникової пластини.	Фотолитография — фотографическая процедура в производстве интегральных схем. Перенос изображения компонентов схемы с фотошаблона на поверхность полупроводниковой пластины.	photolithography
Фотоприймач	Фотоприемник	Light

<p>(світлочутливий прилад) - на провідність р- n- переходу впливають як світло, так і тепло. Щоб використовувати цю властивість, фотоприймач побудований таким чином, що р-n - перехід доступний світлу. Світло (або інфрачервоне випромінювання) падає на р- n- перехід, що викликає утворення носіїв струму, і провідність приладу збільшується</p>	<p>(светочувствительный прибор) — на проводимость р-n-перехода влияют как свет, так и тепло. Чтобы использовать это свойство, фотоприемник построен таким образом, что р-л-переход доступен свету. Свет (или инфракрасное излучение) падает на р-n-переход, что вызывает образование носителей тока, и проводимость прибора увеличивается.</p>	<p>sensitive devices</p>
<p>Фоторезист - фоточутливий матеріал, який під дією світла змінює свої властивості на молекулярному рівні. Фоторезист використовується у виробництві напівпровідникових приладів, інтегральних схем та друкованих плат.</p>	<p>Фоторезист — фоточувствительный материал, который под действием света изменяет свои свойства на молекулярном уровне. Фоторезист используется в производстве полупроводниковых приборов, интегральных схем и печатных плат.</p>	<p>Photoresist</p>
<p>Фотоелемент - прилад, що перетворює енергію світла в електричну.</p>	<p>Фотоэлемент — прибор, преобразующий энергию света в электрическую.</p>	<p>Photocell</p>
<p>Фронт імпульсу - ділянка імпульсу, на якому напруга (або струм) наростає від початкового рівня до максимального значення (передній фронт) або спадає від максимального значення до початкового рівня (задній фронт).</p>	<p>Фронт импульса — участок импульса, на котором напряжение (или ток) нарастает от начального уровня до максимального значения (передний фронт) или спадает от максимального значения до начального уровня (задний фронт).</p>	<p>wavefront</p>

<p>Холостий хід - термін, що визначає стан схеми або системи, до виходу якої не підключена якась по \neg наступна схема або система, тобто навантаження на виході відсутня. Вимірювання електричних параметрів схеми, проведене за такої умови, називається виміром в режимі холостого ходу або в схемі при відсутності навантаження.</p>	<p>Холостой ход — термин, определяющий состояние схемы или системы, к выходу которой не подключена какая-либо последующая схема или система, т.е. нагрузка на выходе отсутствует. Измерение электрических параметров схемы, проводимое при таких условиях, называется измерением в режиме холостого хода или в схеме при отсутствии нагрузки.</p>	<p>idle</p>
---	--	--------------------

Ц

<p>Колірне кодування - спосіб маркування електронних компонентів, що містить інформацію про номінальній величині і допуск маркується об'єктів, а також інші відомості, що представляють інтерес для споживача.</p>	<p>Цветовое кодирование — способ маркировки электронных компонентов, содержащий информацию о номинальной величине и допуске маркируемых объектов, а также другие сведения, представляющие интерес для потребителя.</p>	<p>Color code</p>
<p>Центральний процесор (ЦП, ЦПУ) - частина комп'ютера, що безпосередньо виконує машинні команди, з яких складаються програми. ЦПУ здійснює управління роботою комп'ютера.</p>	<p>Центральный процессор (ЦП, ЦПУ) — часть компьютера, непосредственно выполняющая машинные команды, из которых состоят программы. ЦПУ осуществляет управление работой компьютера.</p>	<p>Central processing unit</p>
<p>Цикл - процес змін стану хвилі, в результаті якого її параметри приймають вихідні значення.</p>	<p>Цикл — процесс изменений состояния волны, в результате которого ее параметры принимают исходные значения.</p>	<p>Cycle</p>
<p>Цифровий пристрій -</p>	<p>Цифровое устройство —</p>	<p>Digital</p>

електронна схема або система, що реагує на, що працює з і виробляє сигнали у вигляді дискретних імпульсів напруги з фіксованою амплітудою. Якщо схеми або системи в процесі роботи використовують сигнали тільки двох рівнів, їх називають двійковими цифровими схемами.	электронная схема или система, реагирующая на, работающая с и вырабатывающая сигналы в виде дискретных импульсов напряжения с фиксированной амплитудой. Если схемы или системы в процессе работы используют сигналы только двух уровней, их называют двоичными цифровыми схемами.	device
Цифровий вольтметр - вольтметр, який показує виміряні величини напружень в цифровому вигляді в десятковій системі числення.	Цифровой вольтметр — вольтметр, который показывает измеренные величины напряжений в цифровом виде в десятичной системе счисления.	Digital voltmeter
	Цифровой компьютер — см. Компьютер.	Digital computer
Цифровий мультиметр - універсальний вимірювальний прилад, який вимірює та показує електричні величини в цифровому вигляді в десятичній системі числення.	Цифровой мультиметр — универсальный измерительный прибор, который измеряет и показывает электрические величины в цифровом виде в десятичной системе счисления.	Digital multimeter
	ЦМД — см. Память на цилиндрических магнитных доменах.	

Ч

Частота - кількість повних коливань або циклів періодичного сигналу в секунду. Символ - f Одиниця частоти - герц [Гц]. Частота пов'язана з	Частота — количество полных колебаний или циклов периодического сигнала в секунду. Символ — f Единица частоты — герц [Гц]. Частота связана с	Frequency
---	---	------------------

довжиною хвилі (λ) і швидкістю розповсюдження сигналу (v) співвідношенням $v = f \cdot \lambda$	длиной волны (λ) и скоростью распространения сигнала (v) соотношением: $v = f \cdot \lambda$.	
Частота дзеркального каналу - частота завади на вході радіоприймача, викликана паразитним вихідним сигналом	Частота зеркального канала — частота помехи на входе радиоприемника,, вызванная паразитным выходным сигналом.	
Частота зрізу (гранична частота, частота відсічення) - частота, при якій вихідний сигнал зменшується на певну величину від максимальної величини (зазвичай це 0.5 від максимальної величини).	Частота среза (граничная частота, частота отсечки) — частота, при которой выходной сигнал уменьшается на определенную величину от максимальной величины (обычно это 0.5 от максимальной величины).	Cut-off frequency
Частотна модуляція (ЧМ) - тип модуляції, при якій частота несучої змінюється пропорційно миттєвим значенням модулюючого сигналу, а амплітуда несучої залишається незмінною.	Частотная модуляция (ЧМ) — тип модуляции, при которой частота несущей изменяется пропорционально мгновенным значениям модулирующего сигнала, а амплитуда несущей остается неизменной.	FM (frequency modulation)
Частотне ущільнення - система, в якій кілька інформаційних сигналів об'єднуються в один. Кожен інформаційний сигнал модулюється на окрему несучу, так що існує відразу кілька частотних каналів.	Частотное уплотнение — система, в которой несколько информационных сигналов объединяются в один. Каждый информационный сигнал модулируется на отдельную несущую, так что существует сразу несколько частотных каналов.	Frequency division multiplex
Частотний діапазон - діапазон частот, якому присвоєно певну назву. Наприклад, діапазон частот 300 ... 30000 кГц називають	Частотный диапазон — диапазон частот, которому присвоено определенное название. Например, диапазон частот 300...30000	

<p>діапазоном СВ (середніх хвиль). Також частотним діапазоном називається смуга частот, у якій працює схема</p>	<p>кГц називають діапазоном СВ (средних волн). Также частотным диапазоном называется полоса частот, в которой работает схема</p>	
<p>Черезрядкова розкрутка-метод розгортки, використовуваний в ТВ-системах і складається в тому, що парні і непарні рядки одного кадру передаються роздільно. Висновок зображення прискорюється, але знижується якість.</p>	<p>Чересстрочная развертка — метод развертки, используемый в ТВ-системах и состоящий в том, что четные и нечетные строки одного кадра передаются раздельно. Вывод изображения ускоряется, но снижается качество.</p>	<p>Interlaced scanning</p>
<p>Чорний ящик - будь-яка функціонально закінчена схема або частина системи, яка може розглядатися як самостійна одиниця. Тому споживач або конструктор може не знати пристрій «чорного ящика» - досить розуміти його вплив на зовнішні ланцюга.</p>	<p>Черный ящик — любая функционально законченная схема или часть системы, которая может рассматриваться как самостоятельная единица. Поэтому потребитель или конструктор может не знать устройство «черного ящика» — достаточно понимать его влияние на внешние цепи.</p>	<p>Blackbox</p>
<p>Чіп - 1. невелика пластина напівпровідникового матеріалу, квадратної або прямокутної форми, що містить в собі електронний компонент або електронну схему. Синонім - кристал 2. з деяких пір чіпом стали іменувати твердотільну інтегральну мікросхему.</p>	<p>Чип — 1. небольшая пластина полупроводникового материала, квадратной или прямоугольной формы, содержащая в себе электронный компонент или электронную схему. Синоним — кристалл 2. с некоторых пор чипом стали именовать твердотельную интегральную микросхему.</p>	<p>Chip</p>
<p>Числове програмне керування (ЧПУ) - тип автоматичної системи</p>	<p>Числовое программное управление (ЧПУ) — тип автоматической системы</p>	<p>Numerical control</p>

<p>управління, в якій код, що генерується управляючим пристроєм, порівнюється з кодом, що генерується іншим (керованим) пристроєм. Різниця між двома кодами розпізнається керуючим пристроєм і використовується для вироблення керуючого сигналу.</p>	<p>управления, в которой код, генерируемый управляющим устройством, сравнивается с кодом, генерируемым другим (управляемым) устройством. Разность между двумя кодами распознается управляющим устройством и используется для выработки управляющего сигнала. ЧМ — см. Частотная модуляция.</p>	
	<p>ЧПУ — см. Числовое программное управление.</p>	<p>Numerical control</p>
<p>Чутливість - 1. зміна на виході приладу, викликане одиничним зміною на його вході 2. здатність радіоприймача сприймати слабкі вхідні сигнали.</p>	<p>Чувствительность — 1. изменение на выходе прибора, вызванное единичным изменением на его входе 2. способность радиоприемника воспринимать слабые входные сигналы.</p>	<p>Sensitivity</p>

Ш

	<p>ШИМ — см. Широтно-импульсная модуляция.</p>	
<p>Шина - 1. провідник між двома або більше частинами схеми, зазвичай здатний проводити більші струми. 2. Група провідників, що з'єднують різні частини комп'ютерної системи.</p>	<p>Шина — 1. проводник между двумя или более частями схемы, обычно способный проводить большие токи. 2. Группа проводников, соединяющих различные части компьютерной системы.</p>	<p>Bug</p>
<p>Ширина смуги частот - смуга частот, сигнали з якої пропускаються схемою без зменшення амплітуди до визначеного рівня (зазвичай до 0.5 від максимальної</p>	<p>Ширина полосы частот — полоса частот, сигналы из которой пропускаются схемой без уменьшения амплитуды до определенного уровня (обычно до 0.5 от</p>	<p>Bandwidth</p>

амплітуди).	максимальной амплитуды).	
Широтно-імпульсна модуляція (ШІМ) - модуляція, при якій тривалість кожного імпульсу модулюється інформаційним сигналом.	Широтно-импульсная модуляція (ШИМ) — модуляція, при которой длительность каждого импульса модулируется информационным сигналом.	Pulse width modulation
Шифратор - прилад, вихідний сигнал якого являє собою закодований вхідний сигнал.	Шифратор — прибор, выходной сигнал которого представляет собой закодированный входной сигнал.	Encoder
Шум (перешкоди) - небажані сигнали, що мають місце в електронній системі, що викликаються помилковими вихідними сигналами. Ці сигнали можуть бути як природного походження, так і штучного. Існує безліч типів шумів, назва яких ґрунтується на їх походженні, напри \neg мір тепловий шум, атмосферний шум, білий шум, імпульсний шум і т.п.	Шум (помехи) — нежелательные сигналы, имеющие место в электронной системе, вызываемые ложными выходными сигналами. Эти сигналы могут быть как естественного происхождения, так и искусственного. Существует множество типов шумов, название которых основывается на их происхождении, например тепловой шум, атмосферный шум, белый шум, импульсный шум и т.п.	Noise
Шум-фактор - відношення співвідношення сигнал / шум на вході електричної схеми до такого ж співвідношенню на виході.	Шум-фактор — отношение соотношения сигнал/шум на входе электрической схемы к такому же соотношению на выходе.	Noise factor
Шунт - компонент, включений паралельно з деякою схемою або іншим компонентом.	Шунт — компонент, включенный параллельно с некоторой схемой или другим компонентом.	Shunt

Э

	ЭДС — см. Электродвижущая сила.	Electromotive force
Еквалайзер (схема корекції (компенсації)) - схема або прилад, що усувають перешкоди, створювані системою.	Эквалайзер (схема коррекции (компенсации)) — схема или прибор, устраняющие помехи, создаваемые системой.	Equalizer
Еквівалентна n-образна схема - еквівалентна схема, використовується для демонстрації роботи транзистора, виконана у вигляді чотириполюсника типу «П» і складається з різномірних компонентів.	Эквивалентная n-образная схема — эквивалентная схема, используемая для демонстрации работы транзистора, выполненная в виде четырехполюсника типа «П» и состоящая из различных компонентов.	Hybrid-n
Еквівалентна схема - схема заміщення, що включає в себе прості (звичайно пасивні) елементи і використовується для моделювання роботи замінуючої схеми в заданих режимах.	Эквивалентная схема — схема замещения, включающая в себя простые (обычно пассивные) элементы и используемая для моделирования работы замещаемой схемы в заданных режимах.	Equivalent circuit
Екран - 1. поверхню електронно-променевої трубки 2. екрануюча сітка для захисту від електромагнітних перешкод.	Экран — 1. поверхность электронно-лучевой трубки 2. экранирующая сетка для защиты от электромагнитных помех.	Screen
Електрична ємність - властивість ізольованих провідників (у тому числі конденсаторів) утримувати електричних \ominus кий заряд. Кількісно ємність дорівнює відношенню утримуваного заряду до потенціалу провідника. Символ - C. Одиниця ємності - фарад [Ф].	Электрическая емкость — свойство изолированных проводников (в том числе конденсаторов) удерживать электрический заряд. Количественно емкость равна отношению удерживаемого заряда к потенциалу проводника. Символ — C. Единица емкости — фарад	Capacitance

	[Ф].	
Електричні силові лінії - уявні лінії в електричному полі, напрямок яких у будь-якій точці перед-ставлять напрямок поля в цій точці.	Электрические силовые линии — воображаемые линии в электрическом поле, направление которых в любой точке представляет направление поля в этой точке.	Lines of force
Електричний струм - впорядкований рух носіїв заряду. В електротехніці і електроніці прийнято, що напрямок електричного струму протилежно напрямку руху електронів. Кількісно електричний струм характеризують силою струму. Символ - I . Одиниця сили електричного струму - ампер [А].	Электрический ток — упорядоченное движение носителей заряда. В электротехнике и электронике принято, что направление электрического тока противоположно направлению движения электронов. Количественно электрический ток характеризуют силой тока. Символ — I . Единица силы электрического тока — ампер [А].	Current
Електрод - елемент приладу, який є провідником для носіїв заряду.	Электрод — элемент прибора, который является проводником для носителей заряда.	Electrode
Електрорушійна сила (ЕРС) - різниця потенціалів, створювана джерелом електричної енергії. Символ - \mathcal{E} . Одиниця ЕРС - вольт [В].	Электродвижущая сила (ЭДС) — разность потенциалов, создаваемая источником электрической энергии. Символ — \mathcal{E} . Единица ЭДС — вольт [В].	Electromotive force
Електроліз - зміна хімічного складу, викликане електричним струмом, що проходить через електроліт.	Электролиз — изменение химического состава, вызванное электрическим током, проходящим через электролит.	Electrolysis
Електроліт - матеріал (рідина), що володіє електропровідністю завдяки	Электролит — материал (жидкость), обладающий электропроводностью	Electrolyte

поділу (дисоціації) молекул на іони.	благодаря разделению (диссоциации) молекул на ионы.	
Електролітичний конденсатор - конденсатор, в якому діелектриком служить оксидна плівка алюмінієвої прокладки, а другий обкладкою є електроліт.	Электролитический конденсатор — конденсатор, в котором диэлектриком служит оксидная пленка алюминиевой обкладки, а второй обкладкой является электролит.	Electrolytic capacitor
Електромагніт - пристрій, який набуває магнітні властивості тільки при протіканні через нього електричного струму.	Электромагнит — устройство, которое приобретает магнитные свойства только при протекании через него электрического тока.	Electromagnet
Електрон - елементарна частинка масою $9.109 \cdot 10^{-31}$ кг, несуча негативний заряд величиною $1.602 \cdot 10^{-19}$ Кл. Впорядкований рух електронів, наприклад в металі, пред- ставляють собою електричний струм.	Электрон — элементарная частица массой $9.109 \cdot 10^{-31}$ кг, несущая отрицательный заряд величиной $1.602 \cdot 10^{-19}$ Кл. Упорядоченное движение электронов, например в металле, представляет собой электрический ток.	Electron
Електрон-вольт - одиниця енергії, зручна для вимірювання малих енергій. Електрон-вольт називають енергію, яку купує електрон, проходячи різницю потенціалів 1 В. Позначення - [eV]. 1 eV дорівнює $1.602 \cdot 10^{-19}$ Дж	Электрон-вольт — единица энергии, удобная для измерения малых энергий. Электрон-вольт называют энергию, которую приобретает электрон, проходя разность потенциалов 1 В. Обозначение — [эВ]. 1 эВ равен $1.602 \cdot 10^{-19}$ Дж.	Electronvolt
Електронна гармата - пристрій, випромінює потік електронів в електронно-променевої трубці або подібних їй приладах.	Электронная пушка — устройство, излучающее поток электронов в электронно-лучевой трубке или подобных ей приборах.	Electron gun
Електронно-променева	Электронно-лучевая трубка	Cathoderay

<p>трубка - скляна вакуумна трубка, що дозволяє генерувати, фокусувати і фіксувати на своїй поверхні (екрані) потік електронів. Такими трубками оснащують телевізори, електронно-променеві осцилографи і монітори комп'ютерів. Часто використовується скорочення - ЕПТ</p>	<p>— стеклянная вакуумная трубка, позволяющая генерировать, фокусировать и фиксировать на своей поверхности (экране) поток электронов. Такими трубками оснащают телевизоры, электронно-лучевые осциллографы и мониторы компьютеров. Часто используется сокращение — ЭЛТ</p>	<p>tube</p>
<p>Електронно-променевий осцилограф - прилад для дослідження сигналів. Осцилограф дозволяє відобразити сигнал на своєму екрані як графік залежності напруги від часу. Часто використовується скорочення - ЕЛО.</p>	<p>Электронно-лучевой осциллограф — прибор для исследования сигналов. Осциллограф позволяет отразить сигнал на своем экране как график зависимости напряжения от времени. Часто используется сокращение — ЭЛО.</p>	<p>Cathoderay oscilloscope</p>
<p>Електронний промінь - потік (пучок) електронів, що вилітають з електронної гармати, зазвичай розташованої в електронно – променевій трубці.</p>	<p>Электронный луч — поток (пучок) электронов, вылетающих из электронной пушки, обычно расположенной в электронно-лучевой трубке.</p>	<p>Electron beam</p>
<p>Елемент - термін, яким характеризують речовину, що містить тільки однойменні атоми.</p>	<p>Элемент — термин, которым характеризуют вещество, содержащее только одноименные атомы.</p>	<p>Element</p>
<p>Елемент зображення (піксель) - найменша частина дозволу графічного або піктографічного екрану системи.</p>	<p>Элемент изображения (пиксель) — самая малая часть разрешения графического или пиктографического экрана системы.</p>	<p>Picture element</p>
<p>Елемент Лекланше (марганцево-цинковий елемент) - первинний елемент (батарея), що містить</p>	<p>Элемент Лекланше (марганцево-цинковый элемент) — первичный элемент (батарея), содержащий</p>	<p>Leclanche cell</p>

<p>вугільний анод і цинковий катод, поміщені в рідкий електроліт (нашати́р). Також існує такий елемент з пастоподібною електролітом, який називається сухим, і він є основою для великої кількості різноманітних елементів, які використовуються в якості побутових джерел струму.</p>	<p>угольный анод и цинковый катод, помещенные в жидкий электролит (нашатырь). Также существует такой элемент с пастообразным электролитом, который называется сухим, и он является основой для большого числа разнообразных элементов, которые используются в качестве бытовых источников тока.</p>	
	<p>ЭЛО — см. Электронно-лучевой осциллограф.</p>	
	<p>ЭЛТ — см. Электронно-лучевая трубка</p>	
<p>Емітер - один з трьох висновків біполярного транзистора</p>	<p>Эмиттер — один из трех выводов биполярного транзистора</p>	<p>Emitter</p>
<p>Емітерного-пов'язана логіка (ЕЗЛ) - технологія, використовується в мікросхемах з високою швидкістю перемикання елементів (0.5 ... 2 нс).</p>	<p>Эмиттерно-связанная логика (ЭСЛ) — технология, используемая в микросхемах с высокой скоростью переключения элементов (0.5...2 нс).</p>	
<p>Емітерний повторювач - каскад транзисторного підсилювача, у якого вихід знаходиться між емітером і землею.</p>	<p>Эмиттерный повторитель — каскад транзисторного усилителя, у которого выход находится между эмиттером и землей.</p>	<p>Emitter follower</p>
<p>Енергетична зона - теоретичне значення енергії, якою може володіти електрон чи атом. У теорії твердого тіла (зокрема, у фізиці напівпровідників) так називають спектр рівнів енергії заборонених чи дозволених для на-ходіння на них електронів (відповідно,</p>	<p>Энергетическая зона — теоретическое значение энергии, которой может обладать электрон или атом. В теории твердого тела (в частности, в физике полупроводников) так называют спектр уровней энергии запрещенных или разрешенных для нахождения</p>	

заборонена або дозволена енергетична зона).	на них електронів (соответственно, запрещенная или разрешенная энергетическая зона).	
Енергонезалежна пам'ять - пам'ять, вміст якої не пропадає після виключення живлення, наприклад ПЗУ, ППЗУ, ЕСПЗУ.	Энергонезависимая память — память, содержимое которой не пропадает после выключения питания, например ПЗУ, ППЗУ, ЭСПЗУ.	Nonvolatile memory
ЕППЗУ - електрично перепрограмоване ПЗУ.	ЭППЗУ — электрически перепрограммируемое ПЗУ.	Electrically erasable read only memory
	ЭСЛ — см. Эмиттерно-связанная логика .	
ЕСППЗУ - електрично стираний програмований ПЗУ.	ЭСППЗУ — электрически стираемое программируемое ПЗУ.	
Ефект Холла - виникнення поперечного електричного поля і різниці потенціалів в напівпровіднику, по якому тече струм, при його приміщенні в магнітне поле, перпендикулярне напрямку струму.	Эффект Холла — возникновение поперечного электрического поля и разности потенциалов в полупроводнике, по которому течет ток, при его помещении в магнитное поле, перпендикулярное направлению тока.	Hall effect

Я

Мова - скорочена назва для терміну «мова програмування».	Язык — укороченное наименование для термина «язык программирования».	Language
Мова програмування - будь-яка система символів, яка сприймається як людиною, так і комп'ютером. У кінцевому рахунку	Язык программирования — любая система символов, которая воспринимается как человеком, так и компьютером. В конечном	Programming language

<p>комп'ютера необхідні команди в машинному кодi, тобто машинний код - це найпростiший мова програмування \neg ня. Однак людиною така мова сприймається з великими зусиллями. Мови програмування низького рiвня походять на машинний код i, отже, важкi для людини. Мови програмування високого рiвня схожi з людськими i, вiдповiдно, бiльш легкi для розумiння.</p>	<p>счете компьютеру необходимы команды в машинном коде, т.е. машинный код — это простейший язык программирования. Однако человеком такой язык воспринимается с большими усилиями. Языки программирования <i>низкого уровня</i> pochodят на машинный код и, следовательно, трудны для человека. Языки программирования <i>высокого уровня</i> схожи с человеческими и, соответственно, более легки для понимания.</p>	
<p>Мова програмування високого рiвня - мова програмування, бiльш схожий на мову спілкування людей або на математичний опис, ніж на машинний код, що використовується центральним процесором комп'ютера.</p>	<p>Язык программирования высокого уровня — язык программирования, более похожий на язык общения людей или на математическое описание, чем на машинный код, используемый центральным процессором компьютера.</p>	<p>High level programming language</p>
<p>Мова програмування низького рiвня - мова програмування, яка містить команди для комп'ютера в машинному кодi (тобто в двiйковому кодi), який комп'ютер може сприймати безпосередньо.</p>	<p>Язык программирования низкого уровня — язык программирования, который содержит команды для компьютера в машинном коде (т.е. в двоичном коде), который компьютер может воспринимать непосредственно.</p>	<p>Low level programming language</p>
<p>Яскравiсть (удавана чи суб'єктивна яскравiсть) - яскравiстю поверхнi називають таку властивiсть поверхнi, благо \neg даруючи якiй здається, нiби поверхня</p>	<p>Яркость (кажущаяся или субъективная яркость) — яркостью поверхности называют такое свойство поверхности, благодаря которому кажется, будто</p>	<p>Brightness</p>

<p>випромінює світло в на- правлінні спостерігача. Яскравість - суб'єктивна величина.</p>	<p>поверхность испускает свет в направлении наблюдателя. Яркость — субъективная величина.</p>	
<p>Комірка пам'яті - одиничний елемент для зберігання інформації з власним тільки для неї призначеним адресою.</p>	<p>Ячейка памяти — единичный элемент для хранения информации с собственным только для нее предназначенным адресом.</p>	<p>Memory location</p>